

steklar

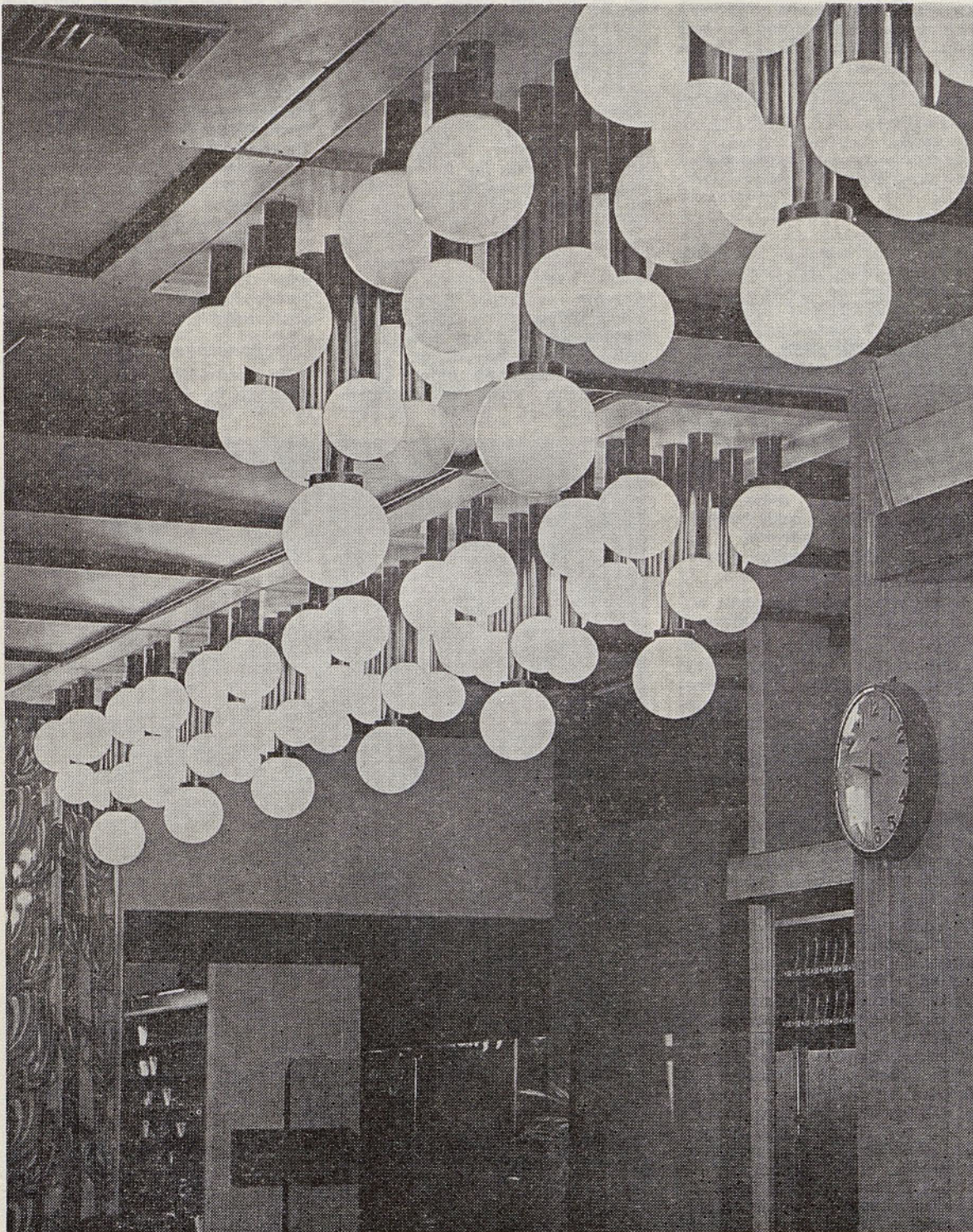
LETNIK XXV

HRASTNIK, 8. 4. 1983
IZHAJA OD LETA 1959

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

Združevanje DO Steklarne Hrastnik in DO Sijaj

PRED ODLOČITVIJO

Že precej časa potekajo priprave za združitev delovnih organizacij Steklarne Hrastnik in Sijaj Hrastnik v novo delovno organizacijo. Po intenzivnih pripravah in usklajevanjih je Predsedstvo akcijske konference za združitev DO Steklarne Hrastnik in DO Sijaja na svoji zadnji seji potrdilo predlog, ki se je izoblikoval na podlagi predhodne javne razprave in vsebuje naslednje bistvene elemente:

1. Združitev dveh delovnih organizacij v novo delovno organizacijo.

2. Referendum naj bi bil v maju letošnjega leta s tem, da se po pozitivno opravljenem referendumu usklajevanje samoupravnih aktov izvrši v roku 6 mesecev.

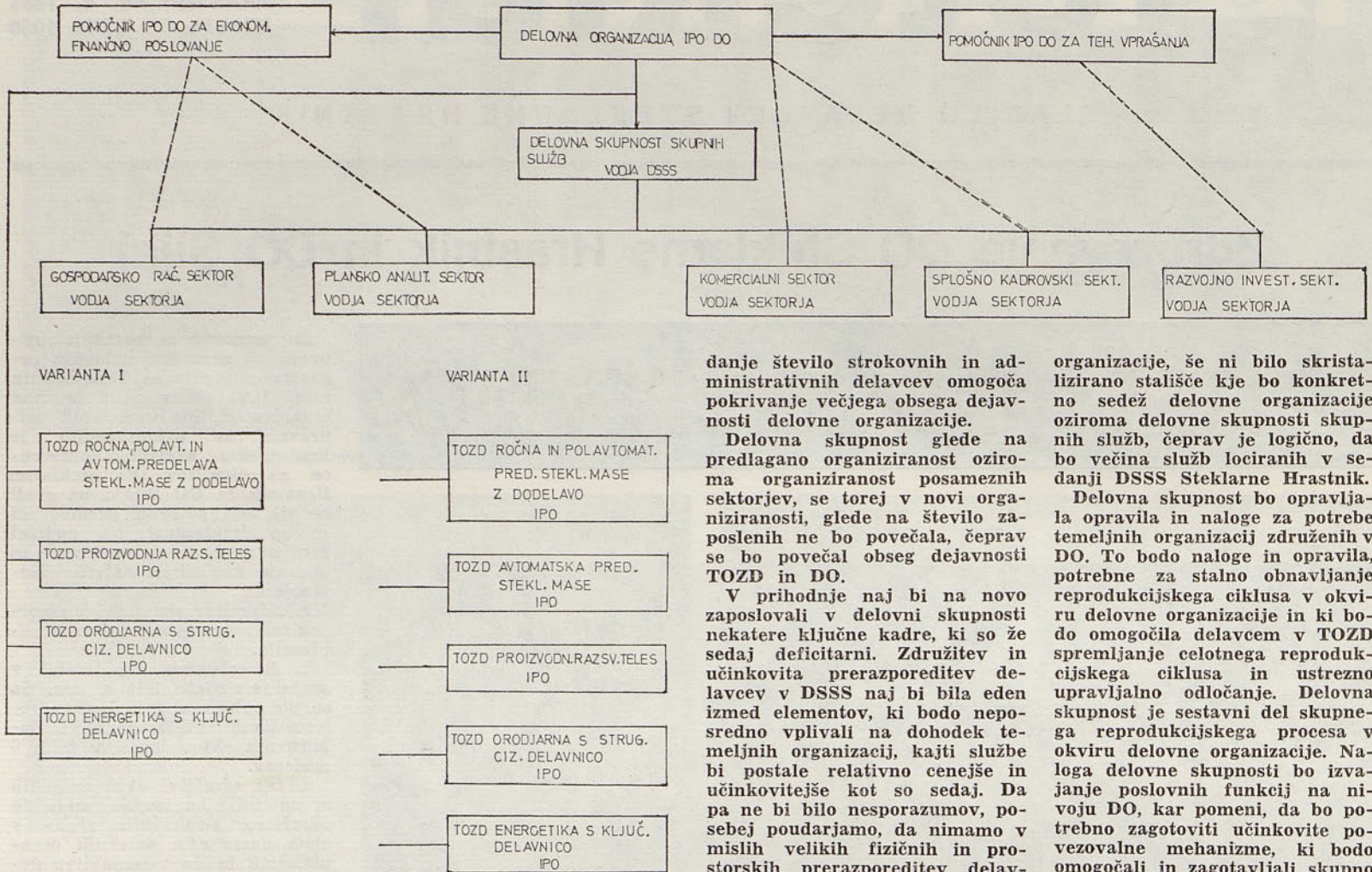
3. Ob združitvi dveh delovnih organizacij bo prišlo tudi do združitve strokovnih služb v obeh dosedanjih delovnih organizacijah in do vzpostavitve delovne skupnosti, ki bo opravljala strokovna, administrativna in druga opravila za vse temeljne organizacije v novi združeni delovni organizaciji (vključujoč skladišča gotovih izdelkov, obrat družbene prehrane s počitniškimi domovi, samskimi domovi in zavarovanje delovne organizacije).

Predsedstvo akcijske konference je potrdilo projekt o združitvi delovne organizacije Steklarne in delovne organizacije Sijaj Hrastnik ter osnutek SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDRUŽITVI TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA V DELOVNO ORGANIZACIJO.

Nadalje je Predsedstvo sprejelo sklep, da se gradiiva kot so: projekt o združitvi delovnih organizacij in pa osnutek sporazuma o združitvi da v javno razpravo, in sicer v sindikalne podskupine obeh delovnih organizacij.

Vse navedene spremembe, kot so že nakazane v posebni izdaji Steklarja, do katerih naj bi prišlo v letu 1983 oziroma s sprejetjem na referendumu, so skupne za obe sedanji delovni organizaciji in predstavljajo bistvene elemente njune združitve. Ta del referendumskih odločitev torej spada v sklop združitve posameznih temeljnih organizacij v DO Steklarni Hrastnik in pa v DO Sijaj Hrastnik. Družbenopolitične organizacije so že predlagale novo samoupravno organiziranost in na podlagi predhodne javne razprave je predložen seznam novih temeljnih organizacij. Ker pa o utemeljenosti postavljanja novih temeljnih organizacij v vseh primerih

Predlog bodoče organiziranosti po prvi in drugi varianti

javna razprava ni dala popolnega soglasja, bodo v vseh spornih primerih izdelane primerne analize o združevanju posameznih temeljnih organizacij. Naš pristop do tega vprašanja pa bo enostaven: Povsod tam, kjer za združevanje obstajajo pogoji ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU (zaokrožen delovni proces, možnost izražanja lastnega dohodka, in možnost postavitev temeljnih organizacij združenega dela), bomo te pogoje upoštevali. To bo v prvi zaokroženi fazi, to je ob združitvi obeh delovnih organizacij z vzpostavitvijo skupnih strokovnih služb.

VESEBINA NOVE DELOVNE ORGANIZACIJE

S samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo in z drugimi akti bodo določena organizacijska razmerja, za katera menimo, da bodo bistveno drugačna kot sedanja in bodo omogočala učinkovitejšo poslovanje delovne organizacije in njen nadaljnji razvoj. Oglejmo si nekatere podcilje v celotni organizacijski in poslovni projekciji nove delovne organizacije.

a) Okrepitev delovne organizacije kot poslovnega subjekta:

V tržno ekonomskem prostoru svojega delovanja bo delovna organizacija nastopala enotno. Tržna oziroma prodajna funkcija delovne organizacije bo skupno v okviru delovne organizacije.

Pridobljena dela bodo TOZD izvedle na podlagi medsebojne delitve dela in s takšnim an-

gažiranjem človeških, materialnih in finančnih vložkov, da bo dosežena maksimalna učinkovitost in maksimalni poslovni rezultat v okviru delovne organizacije. Naš cilj bo učinkovito poslovanje celotne DO na podlagi skupnega dela in medsebojne soodvisnosti vseh delavcev v njenih temeljnih organizacijah, kar se bo moralo odraziti v višjem dohodku vsake izmed TOZD.

b) Pravični in stimulatívni odnosi v novi delovni organizaciji:

Delo bo prevzemala DO, tozdi, pa jih bodo izvedli na podlagi dogovorjene delitve dela. S prodajo bo ustvarjen skupni prihodek, kateri bi se oblikoval na nivoju delovne organizacije.

Pravičnejši odnosi bodo postavljeni tudi v svobodni menjavi dela med delavci delovne skupnosti in delavci TOZD.

c) Združitev strokovnih služb in vzpostavitev enotnih poslovnih funkcij delovne organizacije:

Združene strokovne službe bodo omogočile tudi večjo racionalnost v njihovem delovanju, bolj bodo učinkovite in tudi racionalno razporejene za opravljanje nalog, ki so potrebne za normalno delovanje delovne organizacije. Vendar ni razloga, za preplah med strokovnimi in administrativnimi delavci. Nihče ne bo v integraciji in reorganizaciji izgubil dela, čeprav bodo potrebne določene prerazporeditve. Strokovne in administrativne službe želimo zasesti tako, da bodo učinkovite v svoji organiziranosti s predpostavko, da se-

danje število strokovnih in administrativnih delavcev omogoča pokrivanje večjega obsega dejavnosti delovne organizacije.

Delovna skupnost glede na predlagano organiziranost oziroma organiziranost posameznih sektorjev, se torej v novi organiziranosti, glede na število zaposlenih ne bo povečala, čeprav se bo povečal obseg dejavnosti TOZD in DO.

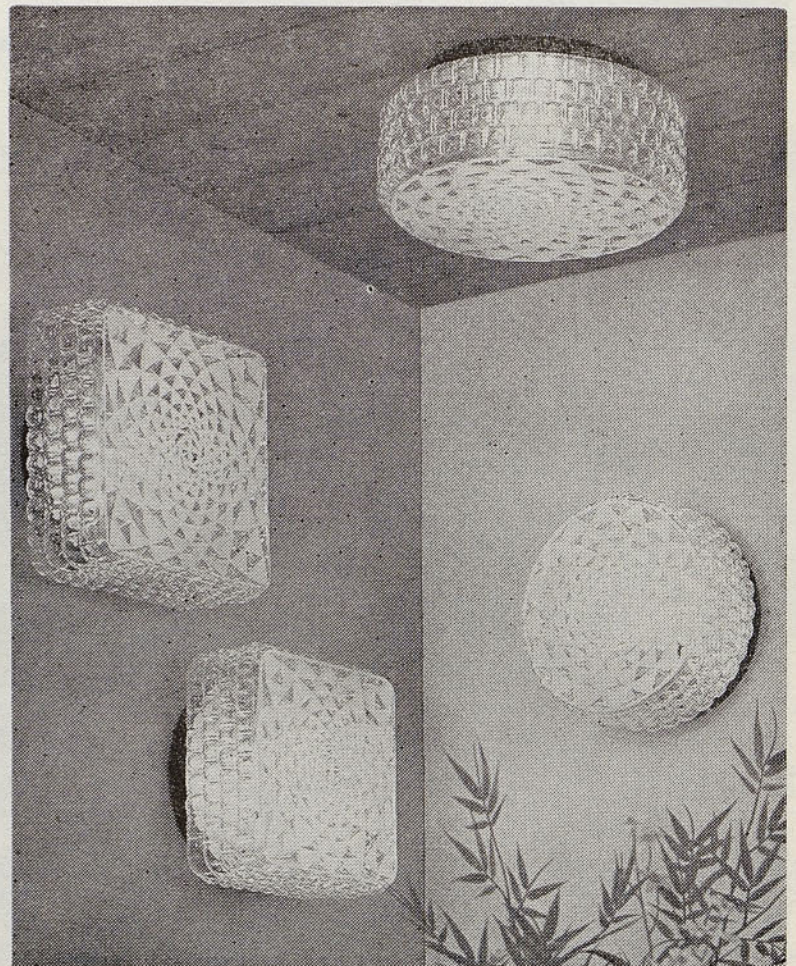
V prihodnje naj bi na novo zaposlovali v delovni skupnosti nekatere ključne kadre, ki so že sedaj deficitarni. Združitev in učinkovita prerazporeditev delavcev v DSSS naj bi bila eden izmed elementov, ki bodo neposredno vplivali na dohodek temeljnih organizacij, kajti službe bi postale relativno cenejše in učinkovitejše kot so sedaj. Da pa ne bi bilo nesporedumov, posebej poudarjamo, da nimamo v mislih velikih fizičnih in strojskih prerazporeditev delavcev v strokovnih službah, pač pa spremembe v delitvi dela in koordinaciji delovnih nalog. V dosedanjih razpravah, katere so bile vodene glede samoupravne organiziranosti bodoče delovne

organizacije, še ni bilo skristalizirano stališče kje bo konkretno sedež delovne organizacije oziroma delovne skupnosti skupnih služb, čeprav je logično, da bo večina služb lociranih v sedanjih DSSS Steklarne Hrastnik.

Delovna skupnost bo opravljala opravila in naloge za potrebe temeljnih organizacij združenih v DO. To bodo naloge in opravila, potrebne za stalno obnavljanje reprodukcijskega ciklusa v okviru delovne organizacije in ki bodo omogočila delavcem v TOZD spremljanje celotnega reprodukcijskega ciklusa in ustrezno upravljalno odločanje. Delovna skupnost je sestavni del skupnega reprodukcijskega procesa v okviru delovne organizacije. Naloga delovne skupnosti bo izvajanje poslovnih funkcij na nivoju DO, kar pomeni, da bo potrebno zagotoviti učinkovite povezovalne mehanizme, ki bodo omogočali in zagotavljali skupno poslovanje združenih TOZD.

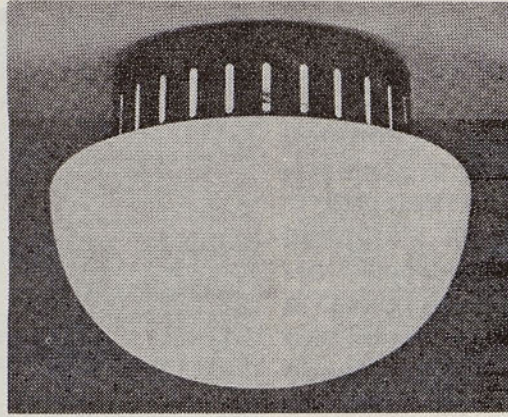
d) Skupen razvoj

Na področju razvoja je pomembno to, da se bo po združitvi DO razvijala kolikor bo to

sijaj
razsvetljava
galvanizacija
hrastnik

DO STEKLARNA HRASTNIK N. SOL. O.
61430 HRASTNIK CESTA 1. MAJA 14
TELEFON 061-814622 814601 814634
TELEX YUGOSLAVIA 35140 STEHRA

največ možno, enotno. Na področju bodočega razvoja gre v glavnem zato, da bomo na podlagi skupnega dogovora med TOZD skupno razvijali tisti del proizvodnje, ki bo za vse najzanimivejši in predvsem donosen. Izkoristiti moramo možnosti, ki se ponujajo na področju finalizacije izdelkov, kar naj bi odprlo še večje možnosti za izvoz pa tudi za prodajo na domačem trgu.

e) Solidarnost

Med temeljnimi organizacijami v novi združeni delovni organizaciji naj bi prevladovalo načelo solidarnosti. V njej naj bi združeni delavci našli večjo varnost. V osnutku samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo se predlaga neomejena solidarnostna odgovornost tozodov za obveznosti DO in združevanje sredstev v okviru delovne organizacije. Iz teh sredstev naj bi se na podlagi sanacijskih programov pokrivala tudi eventualna izguba posameznih TOZD v okviru DO.

f) Vključevanje v mednarodno delitev dela

Na področju izvozne politike posvečamo dosedanje trajno usmeritev v izvoz tako v Steklar- ni kot tudi v Sijaju. To orientacijo moramo obdržati tudi v združeni DO, v kateri pa bomo nedvomno imeli še večje možnosti za konkurenčnejši nastop na zunanjih trgih, kakor tudi boljše možnosti za izvoz izdelkov višje stopnje izdelave. Prav to daje smisel združevanju, ker bomo združeni lažje zasledovali potrebe tržišču in jih zadovoljevali z ročnimi izdelki.

ODGOVOR NA NEKATERA VPRAŠANJA IZ JAVNE RAZPRAVE

1. Pogosto se pojavlja zahteva, da je potrebno ovrednotiti in napovedati ekonomske učinke integracije. V zvezi s tem je mnenje naslednje: Vsaka integracija ali pa reorganizacija predstavlja potencialno možnost za doseganje boljših ekonomskih učinkov. Ne predstavlja pa garancije, za kakršne koli vnaprej ekonomske rezultate.

Ti so odvisni od tega, kako se bodo predvidena organizacijska razmerja dejansko uresničila v praksi. Odvisni so od tega, kakšni ljudje bodo zasedli vodilna in strokovna delovna mesta in kako razumejo potrebe organizacije in njenega ekonomskega okolja in kako opravljajo strokovne in koordinacijske naloge. Za uspeh organizacije ni dovolj le izboljšana tehnična delitev de-

la, pač pa tudi to, kakšna motivacijska in komunikacijska razmerja so vzpostavljena v delovnem kolektivu. Jasno mora biti, kakšni so cilji organizacije, ljudje pa morajo biti motivirani za delovanje v smeri teh ciljev. Uspeh integracije in reorganizacije je odvisen od vrste dejavnikov, tako notranjih kot zunanjih, zato je točno napovedovanje ekonomskega uspeha čista špekulacija. Možne so le približne ocene ob predpostavki določenih pogojev in na podlagi tega so lahko kvantificirani tudi nekateri ekonomski cilji organizacije. Ti pa so v našem elaboratu prikazani. Delavci pa moramo v javnih razpravah pojasnjevati zlasti še naslednje cilje:

— da hočemo z združevanjem in povečevanjem doseči takšno delovno organizacijo, da bo sposobna lastnega tehnološkega razvoja in da bo sposobna preživeti v zaostrenih ekonomskih pogojih poslovanja;

— želimo doseči, stimulatивnejše odnose pri delitvi dohodka med temeljnimi organizacijami in s tem ustvariti osnovo tudi za stimulatивnejše odnose in nagrajevanju delavcev;

— da hočemo z instrumenti povezovanja in solidarnosti povečati sedanjo ekonomsko varnost vseh delavcev v DO z izrazito orientacijo k skupnemu razvoju pa zagotoviti njegovo ekonomsko varnost v prihodnosti.

V zvezi z ekonomskimi učinki integracije in reorganizacije lahko povemo še naslednje: Tako ekonomska teorija kot praksa nam kažeta da z združevanjem proizvodnih potencialov raste družbena produktivnost. Znano je, da proizvodni odnosi vplivajo na razvoj proizvodnih sil in s tem na družbeno produktivnost. Združevanje oziroma reorganizacija v našem primeru ne pomeni nič drugega, kot razvoj proizvodnih odnosov v smislu konkretizacije Zakona o združenem delu.

PREDLOG NOVE SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI BODOČE DELOVNE ORGANIZACIJE

Iz osnutka bodoče samoupravne organiziranosti združene DO je razvidno, da naj bi delovno organizacijo vodil IPO DO z dvema pomočnikoma, in sicer bi pokrival eden tehnično področje, drugi pa ekonomsko finančno področje. Delovna skupnost skupnih služb naj bi bila organizirana v petih sektorjih, in sicer:

gospodarsko računski sektor,
plansko analitski sektor, komercialni sektor, splošno kadroviski

sektor in razvojno investicijski sektor. Za dela delovne skupnosti skupnih služb in za koordinacijo med sektorji naj bi bil odgovoren vodja DSSS. O organiziranosti TOZD v DO Steklar- ni se bomo odločili v javni razpravi, v kateri bomo razpravljali o celotnem procesu združevanja, in sicer o tem, ali se združita TOZD 1 in TOZD 3, ali pa vsi trije TOZD, kar pomeni 123. V dosedanjih razpravah smo ugotovili določene prednosti, ki bi jo imela takšna združitev, vendar so mnenja o tem različna. Strokovni kolegij se nagiba k temu, da se združita TOZD Ročna in polavtomatska predelava steklene mase in TOZD dekorirnica s satinirnico, predstavniki družbenopolitičnih organizacij v okviru DO, pa so mnenja, da naj bi se združile TOZD Ročna in polavtomatska predelava steklene mase, TOZD avtomatska predelava steklene mase in TOZD dekorirnica s satinirnico v eno temeljno organizacijo. Prav zaradi tega naj raz-

prave pokažejo za katero inačico naj se odločimo.

Po prvi varianti naj bi bile formirane naslednje temeljne organizacije:

— TOZD ročna, polavtomatska in avtomatska predelava steklene mase z dodelavo;

— TOZD proizvodnja razsvetljavnih teles;

— TOZD orodjarna s strugar- sko cizelersko delavnico;

— TOZD energetika s ključavničarsko delavnico.

Druga varianta naj bi bile formirane naslednje temeljne organizacije:

— TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase z dodelavo;

— TOZD avtomatska predelava steklene mase;

— TOZD proizvodnja razsvetljavnih teles;

— TOZD orodjarna s strugar- sko cizelersko delavnico;

— TOZD energetika s ključavničarsko delavnico.

Strokovna delovna skupina

Na podlagi meril o podeljevanju nagrad in priznanj za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, ki jih je sprejela skupščina Občine raziskovalne skupnosti dne 10. 4. 1979

RAZPISUJETA

Občinska raziskovalna skupnost Hrastnik in Zveza sindikatov Slovenije občine Hrastnik

NATEČAJ

za predložitev izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov za delovne ljudi v občini Hrastnik.

V natečaju lahko sodelujejo delavci in skupine delavcev DO, kakor tudi posamezniki, ki so zaposleni v občini Hrastnik.

Prosimo vas, da v vaši sredini zberete vse izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, ki so nastali po 15. 5. 1982 do sedaj, jih opišete in ocenite v smislu »Meril o podeljevanju nagrad in priznanj za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge delovnih ljudi v občini Hrastnik«, ki jih je poslala Občinska raziskovalna skupnost vsem delovnim organizacijam in krajevnim skupnostim.

Ocenjene predloge pošljite do 31. 5. 1983 Občinski raziskovalni skupnosti Hrastnik. Na osnovi ocenitve poslanih predlogov bo Občinska raziskovalna skupnost z Zvezo sindikatov Slovenije občine Hrastnik podelila nagrade in priznanja. To leto bomo upoštevali izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, ki so nastali po 15. 5. 1982.

Predsednik Zveze sindikatov Slovenije občine Hrastnik
Slavko Peklar, l. r.

Predsednik skupščine občinske raziskovalne skupnosti Hrastnik
inž. Marjan Kovač, l. r.

Zaupajmo v lastne moči in dobro delo

V soboto, 26. marca 1983 je bila letna konferenca osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije Steklarne Hrastnik, na kateri so se delegati iz vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti skupnih služb, predstavniki DPO, samoupravnih organov, vodstva DO, TOZD in DSSS, pogovorili o delu sindikata v preteklem obdobju, v vsebinsko bogatih razpravah to delo ocenili, kakor tudi jasno začrtali cilje, oziroma naloge, ki so pred nami. Na letni konferenci so bili tudi gostje, med katerimi je bil tovariš Miro Govejšek — član predsedstva republiškega sveta ZSS, Franček Ribič — sekretar republiškega odbora ZSS delavcev kemične industrije, Miroslav Štrajhar — sekretar sveta ZSS revidirskih občin, Adi Zaletel — sekretar občinskega sveta ZSS Hrastnik, prisoten pa je bil tudi Franc Vehovar — predstavnik sindikata steklarne »Boris Kidrič« iz Rogaške Slatine. Vsi naštetni so se vključili v razpravo, in s svojim izvajanjem doprinesli svoj prispevek k uspešnemu delu konference.

Franc Vehovar, predstavnik Steklarne Boris Kidrič Rogaška Slatina: Tudi mi ugotovljamo, da je povezanost med slovenskimi steklarnami premajhna. Problemi o katerih ste spregovorili, so skoraj enaki kot v naši DO

Na letno konferenco so bili vabljeni tudi predstavniki sindikata ostalih slovenskih steklarn, kakor tudi predstavniki DO Sijaj, vendar se konference niso udeležili, kar nas čudi predvsem za predstavnike DO Sijaj, saj smo tik pred pomembno odločitvijo o kateri je tekla beseda tudi v razpravi, to je pred združitvijo obeh delovnih organizacij v novo delovno organizacijo.

Poročilo o delu sindikata v preteklem obdobju, ki ga je podal predsednik IOK OO ZS DO Janez Cigler je bilo osnova za vrsto konkretnih razprav na podlagi katerih so bili ob koncu izoblikovani sklepi, ki bodo sestavni del »programa dela osnovne organizacije sindikata v letu 1983«.

V uvodnem delu poročila je Janez Cigler orisal aktivnosti sindikata, ki so potekale na področju izvajanja planskih nalog, ki smo si jih zadali v preteklem planskem obdobju, istočasno pa je

orisal tudi prizadevanja sindikata pri realizaciji stabilizacijskih nalog in nalog, ki so izhajale iz programa poslovanja v zoženih materialnih možnostih in izpostavil ugotovitve, da je DO Steklarne Hrastnik dokaj uspešno kljubovala zaostrenim pogojem gospodarjenja, kar dokazujejo fizični kot tudi finančni pokazatelji poslovanja.

Tako je bil presežen proizvodni plan za 3,6%, medtem ko je prodaja zaostajala za planom za 2%. To ima za posledico povečanje zaloga gotovih izdelkov, ki se kaže v vse večji prenapoljenosti skladiščnih prostorov in postaja že hud problem saj otežkoča nemoteno proizvodnjo pa tudi prodajo.

Proizvodnja ročne predelave steklene mase je bila sicer manj uspešna, kot smo pričakovali, kljub temu pa je poslovni rezultat te temeljne organizacije nad pričakovanji. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je bilo prodanih na tuj, predvsem konvertibilen trg, več kot polovico celotne prodaje, in da je prav tu razlog za takšno uspešnost. Učinek izvoza pa bi bil lahko še večji, če bi zagotovili boljše kvaliteto izdelkov, hitrejšo dobavo blaga, spoštovanje dogovorjenih rokov odpreme ter uspešnejše prilaganje novih izdelkov okusu tuje kupca. Te pogoje pa bomo lahko izpolnili z večjim angažiranjem služb vzdrževanja, hitrejšo izdelavo potrebnih novih modelov, za kar bo nujno potrebno povečati zmogljivosti orodjarne, predvsem pa izboljšati kvaliteto stekla, ki je eden od problemov, s katerim se v zadnjem času vse pogosteje srečujemo.

BOLJŠA PROIZVODNJA — NAŠ OSNOVNI CILJ

S to mislijo se je v diskusijo vključil tudi tov. Jeran, ki je menil, da je zadnji čas, da na področju kvalitete stekla zadevo uredimo, saj na to problematiko opozarjajo delavci v TOZD 1 in TOZD 2 že dalj časa.

V avtomatski proizvodnji je bila dosežena boljša proizvodnja, kot v letu 1981 in tudi večja kot je bila predvidena s planom, tudi v tej temeljni organizaciji pa opazamo stagnacijo prodaje. Predvsem to velja za nekatere linije, katere bo potrebno zaradi velikih zalog in slabe rentabilnosti opustiti, delavce pa premestiti na drugo proizvodnjo.

Doseženi rezultati poslovanja kažejo na to, da so stroji v TOZD 2 izkoriščeni optimalno, to pa pomeni da proizvodnje z obstoječimi napravami ne bomo uspeli povečati.

V kolikor se bomo hoteli še naprej vključevati v mednarodno delitev dela, bomo morali skrbeti za posodobitev proizvodnje in nabavo novih strojev, kar pa je v trenutni gospodarski situaciji težko načrtovati, saj uspevamo izvajati samo najnujnejše remonte, ki so potrebni za nemoteno odvijanje obstoječe proizvodnje. To so misli tov. Žagarja — vodje TOZD 2, ki se je vključil v razpravo.

OD V OKVIRU DOLOČIL DRUŽBENEGA DOGOVORA

Povprečni izplačani neto osebni dohodki so dosegli višino 13.732 din, kar je 8% nad planom. Glede izvajanja družbenega dogovora o razporejanju dohodka in osebnih dohodkov lahko ugotovimo, da smo v okvirih določil tega dogovora, da pa nam je rast dohodka omogočala nekoliko višje osebne dohodke. Kljub tej možnosti moramo biti zadovoljni, saj nam družbeni dogovor za leto 1983 prinaša precej zaostrene kriterije saj bo potrebno vložiti precej dela več, če bomo hoteli ohraniti trenutno višino OD.

KORAK NAPREJ V REŠEVANJU STANOVANJSKE PROBLEMATIKE

Na področju stanovanjske politike lahko ugotovimo precejšen napredek, saj smo v lanskem letu za reševanje stanovanjskih vprašanj naših delavcev namenili dodatna sredstva, ter tako pridobili

bili še nekaj dodatnih novih družbenih stanovanj, realizirano pa je bilo tudi kreditiranje individualne gradnje. Tako je bilo v letu 1982 rešenih preko 50 stanovanjskih vprašanj.

Kljub temu pa ne moremo biti zadovoljni, saj v občini Hrastnik ne uspemo, da bi gradili stanovanja, kot jih narekujejo potrebe združenega dela. Tako prevladujejo majhna stanovanja, kar pogojuje nezadovoljstvo naših delavcev. Na drugi strani pa so stroški gradnje izredno visoki.

LASTNA UDELEŽBA — POGOJ ZA PRIDOBITEV DRUŽBENEGA STANOVANJA

Problem, ki smo mu priča v zadnjem času, je plačevanje lastne udeležbe, ki naj bi bila eden od pogojev za pridobitev družbenega stanovanja. To je opredeljeno tako v zakonu, kot tudi v občinskem družbenem dogovoru, določila katerega pa veljajo samo za določene sredine v občini, zaradi česar prihaja do upravičene negotovanja delavcev.

V delovni organizaciji smo se opredelili tudi za to, da bodo s sredstvi lastne udeležbe razpolagale posamezne temeljne organizacije in delovne skupnosti skupnih služb za reševanje stanovanjskih vprašanj drugih delavcev.

DELO DELEGATOV

Na področju delegatskega sistema smo v DO storili korak naprej, kar velja predvsem za delegatsko delo v zboru združenega dela, čeprav so doseženi določeni rezultati tudi na področju skupščinskega sistema SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje.

To lahko potrdi dejstvo, da so se delegati vključevali v razprave, ob tem pa je potrebno poudariti še to, da je bila vrsta pripomb delegacije Steklarne upoštevanih. To pa ne pomeni, da smo na tem področju storili dovolj, ampak naj nas vodi misel, da se vsako opravljeno delo lahko opravi še bolje.

DOGRADITI SISTEM NAGRAJEVANJA

Ena od izredno pomembnih nalog, ki je bila postavljena pred sindikalno organizacijo je bilo vprašanje nagrajevanja po delu. Na tem področju je bila zastavljena naloga, da odpravimo nesorazmerje in nepravilnosti pri stimulaturnem delu nagrajevanja. Ugotovljeno je namreč bilo, da je ta del osebnih dohodkov v bistvu dopolnjevanje osebnih dohodkov in da se osebni dohodki izenačujejo, kar pa predstavlja nesprijemljivo uravnalovko. Za odpravo takšnega stanja je akcijska konferenca, ki je bila v ta namen ustanovljena sprejela naslednji način rešitve tega problema:

— da se ponovno vzpostavi razmerje delitve sredstev za osebne dohodke, ki ga opredeljuje Samoupravni sporazum o delitvi sredstev za osebne dohodke in sicer tako, da se iz mase sredstev za stimulaturni del nagrajevanja izloči določen odstotek, nakar se izvrši preračun osnov analitičnih ocen delovnih nalog in opravil;

— ko bodo vzpostavljena opredeljena razmerja, se z delom (ostankom) sredstev za stimulaturni del nagrajevanja začne praktično uporabljati in izvajati tudi predlog stimulaturnega dela nagrajevanja z določenimi korekcijami, ki ga predlaga komisija, imenovana s sklepom delavskega sveta;

Miro Štrajhar: IO sindikata bo moral opredeliti nekatere prednostne naloge. Ena izmed teh nalog je ureditve izvoza

— pri nadaljnjem delu na področju nagrajevanja po delu pa je potrebno upoštevati pravilnik o normiranju, ki je že izdelan, vendar ni v praktični uporabi.

BOLNIŠKA ZNOVA V PORASTU

Za bolniške izostanke v naši delovni organizaciji je potrebno priznati, da ni bistvenih premikov, sploh pa ne izboljšanja, saj stanje kaže, da gre celo za povečanje bolniškega staleža. Tako se giblje odstotek bolniškega staleža znova izredno visoko, saj je višji, kot je znašal pred uvedbo stimulacije, ali pa to mejo celo presega.

V zadnjem času smo pričali visokemu porastu bolniškega staleža, ki je prav zastrašujoč, saj predstavlja v zadnjem mesecu že celih 18 % in že resno ogroža nemoteno odvijanje dela, predvsem

Adi Zaletel: OD bomo lahko povečali v skladu z rastjo dohodka

v proizvodnih temeljnih organizacijah. Vzroke za takšno povišanje moramo verjetno iskati med nezainteresiranostjo posameznikov do dela, verjetno pa tudi pri neučinkovitosti zdravstvene službe, je v svoji razpravi dopolnil predsednikovo poročilo tov. Franc Jerman.

KAKO DO BOLJŠIH KADROV V OSNOVNI PROIZVODNJI

Smo v obdobju reforme srednješolskega izobraževanja, v katerem ima pomembno vlogo tudi združeno delo s svojimi strokovnimi in tehnološkimi možnostmi. Trdimo lahko, da se je tudi naša delovna organizacija aktivno vključila v usmerjeno izobraževanje, tako da lahko trdimo, da smo ravnali v skladu z zahtevami, ki jih je postavila pred nas družba.

Glede izobraževanja kadrov za potrebe TOZD 1 je tov. Jeran poudaril, da je izredno slabo, saj učenci, ki se v Steklarski šoli v Rogaški Slatini usposablajo za poklic steklar, prihajajo po končanem šolanju v delovno organizacijo brez ustreznega praktičnega znanja. Zavedati se moramo, da steklar ne more biti vsak, da je treba imeti za to ogromno voljo, pa tudi izreden talent. Bolje bi bilo, da bi potrebne kadre izbirali med delavci v DO sami in jih tudi sami priučevali. Na ta način bi pridobili vsaj nekaj steklarjev, to pa pomeni možnost formiranja večih brigad in s tem večjo proizvodnjo, ki jo bomo lahko izvozili na konvertibilno področje, kar je ena od glavnih usmeritev naše temeljne organizacije.

Ob vsem tem pa se moramo zavedati tudi tega, da bomo ustrezne kadre za poklic steklar, pridobili le z pravičnim nagrajevanjem. Kajti vzrok za nezanimanje za steklarski poklic so predvsem nizki osebni dohodek in seveda tudi težko delo.

PRAVICA IN DOLŽNOST VSAKEGA DRŽAVLJANA NAŠE SAMOUPRAVNE SOCIALISTIČNE DRUŽBE JE DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Tudi področje družbene samozastite je bilo omenjeno v poročilu predsednika, saj je družbena samozastita v naši družbi pravica in dolžnost vsakega državljanja naše samoupravne socialistične Jugoslavije, česar se zavedamo tudi v sindikatu. Zato podpiramo akcijo izobraževanja in usposabljanja članov kolektiva za enote civilne zaščite.

ZDRUŽENI BOMO MOČNEJŠI IN KONKURENČNEJŠI

Ob koncu poročila je predsednik opozoril še na eno od prioritarnih nalog, ki jih bo imela organizacija sindikata v naslednjih dneh, na katero se moramo temeljito pripraviti in uspešno zaključiti. Gre za akcijo združitve naše delovne organizacije z DO Sijaj. Naša skupna naloga je, da najresneje pristopimo k izvedbi razprav med delavci, da jih pravilno informiramo in usmerimo tako, da bomo zagotovili uspešno izvedbo referendumov.

Združitev DO Sijaj in DO Steklarne je zelo važen element za naš bodoč razvoj, saj bomo združeni močnejši in bolj konkurenč-

Franc Ribič: Ne gremo v to, da bi skrajševali delovno dobo, temveč se zavzemamo za skrajševanje delovnega časa

ni, je v svoji diskusiji poudaril direktor DO dipl. prav. Branko Milinovič. Zato se moramo zavzeti vsi zaposleni za doseg tega cilja, kar je bilo omenjeno že v poročilu predsednika.

Pred nami pa je še druga oblika povezovanja, to pa je povezovanje slovenske steklarske industrije. Tudi to je področje, za katerega se moramo zavzeti, saj bi povezani veliko lažje in bolje poslovali.

S to mislijo se je strinjal tudi tov. Franček Ribič, sekretar RO ZSSS kemične industrije in poudaril, da zaradi nerazumevanja bistva družbene imovine, prihaja do premalo integracij (združevanje dela in sredstev). Pred sindikatom stoji velika odgovornost, za uspešno izvedbo združitve z Sijajem, zato mora od strokovnih služb zahtevati, da bodo ela-

borati oziroma gradiva, ki se pripravljajo, izdelana temeljito, da se bodo na podlagi njih delavci ob referendumu lažje odločali za združitev.

Ta in še nekatera druga vprašanja, izpostavljena v razpravi so bila podlaga za dopolnitev programa dela sindikata za naslednje obdobje.

Program dela IOK OO ZS DO Steklarne Hrastnik temelji na usmeritvah 10. kongresa ZSS in 9. kongresa ZSJ, ter na programu dela republiškega odbora sindikata kemične industrije, kakor tudi na programu dela občinskega sveta ZSS Hrastnik.

— Se nadalje si bomo prizadevali na področju pridobivanja dohodka, delitve dohodka, njegovo razporejanje, oblikovanje sredstev za osebne dohodke.

— Prizadevali si bomo za nadaljnje integracijske procese na področju združevanja dela in sredstev, tako v delovni organizaciji, občini in republiki.

— Zavzemali se bomo za boljše pogoje dela vseh zaposlenih v DO ter dobre medsebojne odnose med delavci.

— Vključevali se bomo v delegatske odnose, pomagali pri reševanju nekaterih žgočih vprašanj v delegatskem sistemu, ter mu dali svojo podporo v nadaljnjem razvijanju.

— Naloga sindikata na področju izvajanja stabilizacijskih programov, oziroma programa o poslovanju v zoženih materialnih možnostih je, da še naprej posveča vso pozornost oziroma aktivnost pri izvajanju teh programov.
Milena Pirc

Kadrovsko problematiko bomo morali reševati prioritarno

OBČANI DOLA!

Odslej lahko bančne zadeve urejate na Dolu.

Ljubljanska banka Temeljna banka Zasavje ekspozitura Hrastnik vas obvešča, da je na Dolu odprla svojo agencijo, ki posluje že od 14. 3. 1983 in to od ponedeljka do petka od 7,30 do 10. ure in od 14. do 18. ure, ob sobotah pa od 7,30 do 10,30. Agencija bo nudila občanom naslednje usluge:

- izplačila in vplačila iz hranilnih vlog, tekočih računov in žiro računov,
- vplačila preko položnic za občane,
- vpis nalogov za osebne dohodke, pokojnin in drugih nakazil,
- odpiranje hranilnih knjižic in žiro računov,
- izdajanje čekov imetnikom tekočih računov,
- zamenjava polnih hranilnih knjižic,
- vse informacije o potrošniških posojilih, stanovanjskem in deviznem poslovanju ter ostalo.

Poslužujte se omenjenih uslug v novo odprti agenciji na Dolu.

Ekspozitura Hrastnik z agencijo Dol

Delo, vloga in pomen priprave dela

V slehernem našem izdelku se na nek način zrcali delček vsakdanjega dela vsakogar izmed nas. Kakšna je ob tem vloga in pomen posamezne delovne sredine, delovne skupine, službe ali posameznikov, smo se namenili pisati v tej in v nekaj prihodnjih številkah. Danes vam predstavljamo delo tehnologov v pripravi dela TOZD avtomatska predelava steklene mase.

Za uvod naj povemo, da na tem mestu pojem priprava dela zajema tri različne službe, katerih naloge so si med seboj zelo različne, toda njihovo, med seboj usklajeno in dobro opravljeno delo daje velik prispevek pri izdelku oziroma proizvodnji nasploh.

Tehnološka priprava dela

Pod tehnološko pripravo orodja spada priprava orodja za IS stroje in pripravo orodja za stroje H-28, stiskalnice ter linijo kelihov. Delo tehnologa za nek nov izdelek se prične že pri pogovoru z naročnikom izdelka, torej že takrat, ko naročnik izraža svoje zahteve in želje za nov izdelek, ko predloži načrt ali vzorec izdelka. Na podlagi tehnoloških možnosti v temeljni organizaciji tehnolog izdela načrt izdelka, ki ga pošlje v potrditev naročniku. Po dokončni potrditvi načrta in naročilu kupca pričeta tehnolog in konstruktor z izračunom in konstrukcijo orodja, naročita potrebne ulitke ter ostali potrebni material za izdelavo orodja.

Tehnološka priprava orodja za IS stroje

Kratice IS pomeni, individualna sekcija, kar pomeni, da lahko vsaka sekcija na stroju deluje samostojno. V temeljni organizaciji imamo kar sedem IS strojev, ki pa se med seboj kar precej razlikujejo. Eden je šest sekcij-ski trokopoljni, trije stroji so šest sekcij-ski dvokopoljni, dva sta štirisekcij-ska enokopoljna. En stroj pa je šestsekcij-ski enokopoljni. Proizvodni program na teh strojih sestavljajo izdelki drobne embalaže za farmacevtsko, kozmetično ter prehrabno industrijo v beli in rjavi barvi. Zadnje čase pa tudi nekaj izdelkov iz programa razsvetljavnih teles.

O proizvodnem programu na IS strojih, je pomembno poudariti predvsem to, da imamo v naši temeljni organizaciji veliko večjo zahtevnost steklenih izdelkov, kot jih imajo po drugih steklarnah Jugoslavije. Proizvodni program sestavljajo predvsem manjši izdelki, ki pa so zahtevnejši za izdelavo kot večji. Tako ne moremo primerjati izdelavo penicilin stekleničk, ki se izdeluje na hitro delujočem trikopoljnem stroju s steklenico volumna enega litra, ki se izdeluje počasi. Da bo delujoči stroj uspešno izdeloval majhne izdelke pogojuje več faktorjev:

- točnost konstrukcije orodja,
- točnost izdelave orodja in
- točnost popravila orodja.

Ob tem pa je zlasti še pomembno, da stroji delujejo brez-

hibno, saj se na tako majhnem izdelku kot je npr. penicilin steklenička že najmanjša zamaknitev preveč pozna in izdelek ni ustrezen.

16 let je odkar smo v naši DO osvojili proizvodnjo penicilin stekleničk. Dnevno jih izdelamo 330.000 komadov, kar doslej ostalim proizvajalcem steklene embalaže v Jugoslaviji še ni uspelo.

Lansko leto smo uspeli tudi v proizvodnji spray stekleničk. To so Tramp spray in Mini spray stekleničke, ki jih izdelujemo za »Krko« Novo mesto. Ker tovrstne stekleničke izdeluje le nekaj proizvajalcev v Evropi, si to upravičeno štejejo za uspeh. Letos pa bomo pričeli tudi z izdelavo tulpe na avtomatu IS, ki smo jih doslej izdelovali le ročno oziroma polavtomatsko.

Konstrukcija orodja za IS, pa tudi druge stroje se prične potem, ko je kupec potrdil načrt izdelka, ki ga želi. Po vzorcu tega izdelka je potrebno določiti, na katerem stroju bo možno izdelek izdelovati.

Stroji se po pogojih in po posameznih fazah izdelave izdelka razlikujejo, zato se tudi konstrukcije orodja po posameznih strojih razlikujejo.

Konstrukcija izdelka se vrši po določeno vrstnem redu:

1. konstrukcija steklenice,
 2. izračun volumna,
 3. predpostavka teže,
 4. nadkapaciteta — določitev,
 5. konstrukcija predoblike,
 6. določitev dimenzij po vertikali za predoblikovalec, trn, klešče, pušo klešč in nabijalno glavo,
 7. preračun stekla v posameznih delih,
 8. določitev toleranc na stičnih mostih orodij,
 9. izbira sistema — tehnologije (pih — pih 1-2, 2-k, 3-k, stiskano-pihano, uporaba vakuma).
- Ko je vse to opravljeno, pa se prične konstrukcija orodja.

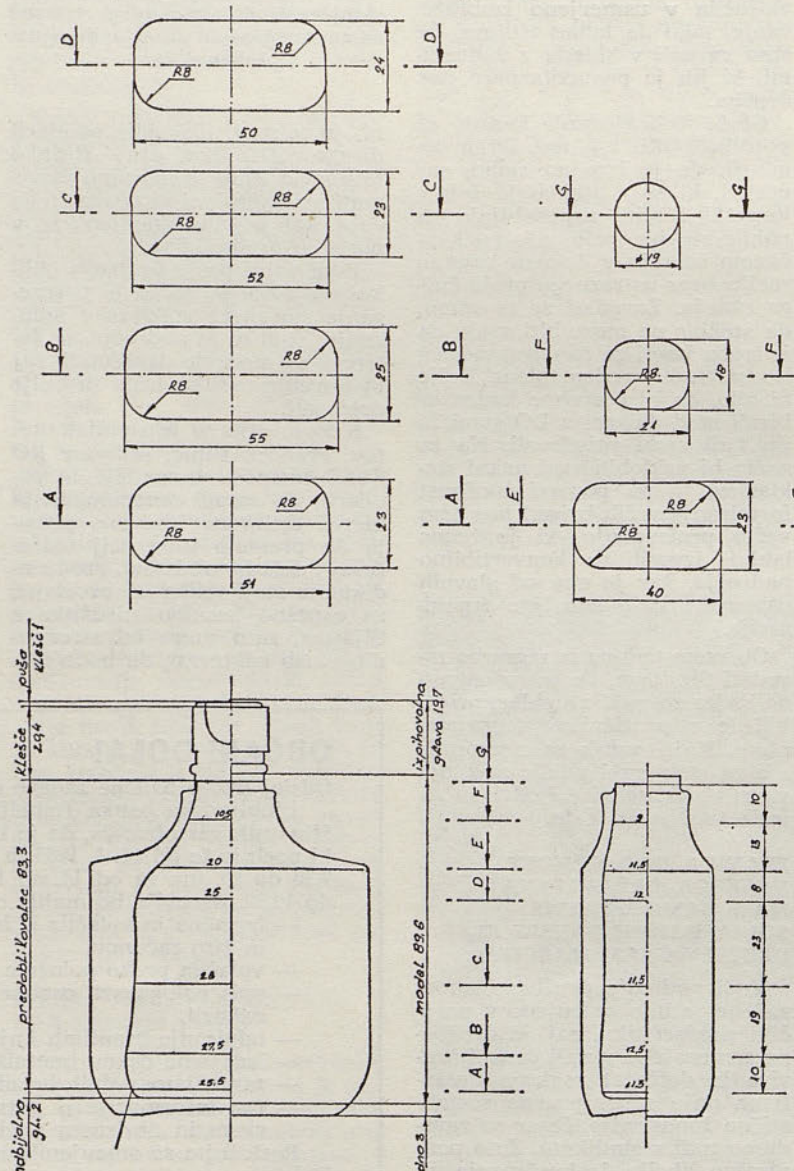
DOLOČANJE VOLUMNA IZDELKA

Za izračun volumna obstaja več postopkov:

- postopek za izračun volumna pri okroglih steklenicah,
- postopek za izračun s planimetrom za različne preseke,
- postopek za izračun volumna po mrežnem sistemu.

Najlažji je izračun volumna pri okroglih steklenicah. Pri tem primeru razdelimo konstruirano predobliko na več pravilnih pri-sekanih stošcev, katere potem preračunamo po določenem postopku. Vsoto volumna teh stošcev pomnožimo s specifično težo stekla, ki je $2,5 \text{ g/cm}^3$ in dobimo težo stekla v predobliki. Vsota pa se mora ujemati s predpostavljeno težo steklenice.

Večji problem predstavlja izračun volumna za ploščate in neokrogle steklenice raznih oblik. Izračun volumna predoblike teh je zelo kompliciran in bi bilo brez pomoči planimetra skoraj nemogoče točno izračunati. Najprej se konstruira predoblika, s katero predpostavljamo, da je čim bližje pravi. To predobliko moramo razdeliti na več mestih, katere moramo pravilno izbrati zaradi poznejšega izračuna. Te preseke, ki so neokrogli in lahko tudi nesimetrične oblike izmerimo s planimetrom. S pomočjo teh izmerjenih presekov, pa lahko po formulah izračunamo vo-

Slika A — sistemi izdelave

Artikel: KOLONSKA VODA

KAT — št. 2229/N

Steklo: belo — prozorno

Teža steklenice: 160 g

Vsebina: 120 ml

Teža stekla v puši klešč: 0,8 g

Teža stekla v kleščah: 10 g

Teža stekla v

predoblikovalcu: 205,4 g

Teža stekla v nabijalni glavi: 5 g

Nadkapaciteta za izračun:

50 % => 160 cm³

1. Izračun je nadkapaciteta 42 %
2. Izračun je nadkapaciteta 50 %
3. Izračun je nadkapaciteta %
4. Izračun je nadkapaciteta %
5. Izračun je nadkapaciteta %

Invert 31,7 mm

Klešča No 1

Lijak No 1 mm

Puša trna 1 mm

Puša trna s fazono 1 mm

Model $\varnothing 19,8 \pm 0,02$ mm

Predoblikovalec $\varnothing 19,7 \pm 0,02$ mm

Nabijalna glava

$51 \pm 0,02$ — $23 \pm 0,02$ mm

Lijak $48 \pm 0,05$ — $20 \pm 0,05$ mm

Dno $66 \pm 0,02$ — $32 \pm 0,02$ mm

Izpihovalna glava $\varnothing 26$ mm

Odvzemalne roke mm

1. Specifikacija materialov:
2. Končni model: SL 18
3. Vložek modela:
4. Nosilec modela:
5. Dno: SL 18
6. Izpihovalna glava: SL 18
7. Odvzemalne roke: Bronza
8. Predoblikovalec: SL 18
9. Vložek predoblikovalca:
10. Nosilec predoblikovalca:
11. Klešče: SL 18
12. Puša klešč: SL 18 — navarjeno
13. Trn: SL 18
14. Puša trna: SL 18
15. Nabijalna glava: SL 18
16. Lijak: SL 18

Steklenica se izdeluje na 1 K, 2 K, 3 K

Sistem izdelave: PIH-PIH. STIS-PIH UPORABA VAKUUMA

v TOZD avtomatske proizvodnje

lumensko predobliko. Če ta volumenski izračun ne ustreza že v naprej določenem za steklenico, je potrebno predpostavljeno predobliko ustrezno popraviti in pričeti celoten postopek znova. To počnemo toliko časa, da se izračunani volumen predoblike ujema z prej določenim volumenom steklenice.

Pri sistemu pihano-pihano pa moramo pri izračunu volumna predoblike upoštevati tudi nadkapaciteto (praznina pri izpihani predobliki), katera pa se upošteva v procentih od 35 % do 55 % v soodvisnosti od teže in volumna končnega izdelka.

Sistemi izdelave (slika A)

IZBIRA SISTEMA IZDELAVE

Na IS strojih poznamo dva osnovna sistema izdelave steklenih izdelkov. Pihano-pihano pomeni, da stiskano-pihano pri katerem se izdelava predoblika s stiskanjem (prešanjem), končna oblika pa je ravno tako izpihana. S prvim sistemom se večinoma izdelujejo stekleničke z ozkim grlom do premera ca. 30 mm. Steklenice in kozarci, ki pa so večjega premera pa se pretežno izdelujejo po istem sistemu stiskano-pihano. S tem sistemom izdelave dosežemo tudi večjo točnost grla in porazdelitve stekla po izdelku, kar pa je v steklarski industriji zelo pomembno.

IZBIRA MATERIALOV ZA ORODJE

Največ uporabljamo SL 18, nekaj manj pa modularno litino in jekla. Za modele in predoblikovalce, večje od premera 140 mm se večinoma izdelajo leseni modeli s katerimi formajo v livarni modele za ulitke. Orodje manjšega premera pa se izdeluje iz polvaljev, ki so iz sive litine. Bolj zahtevno orodje, predvsem za dela, kjer lahko pride do večje izrabe orodja, pa nanašamo trdi nanos. Ta nanos se doseže z navarjenjem raznih praškov, kot so Intervelt 22/1, 25/1 in ostali.

KONSTRUKCIJA ORODJA

Ko imamo faktorje znane, lahko pričnemo s konstrukcijo posameznih orodij. Za izdelavo enega steklenega izdelka na IS stroju je potrebno skonstruirati enajst različnih delov orodij. Najprej je potrebno razdeliti izdelek po vertikalni na določena orodja iz katerih bo izdelan. Delitve na steklenem izdelku morajo biti na takšnih mestih, kjer omogočajo pozneje na posameznih orodjih čim lažje popravilo. Z lažjim in kvalitetnim popravilom orodja pa dosežemo točnost robov stičnih mest orodij, s tem pa kvalitetnejši in lepši izdelek.

Sledi določitev mas in toleranc na stičnih mestih orodij in nad samim orodjem. Pri določitvi toleranc moramo upoštevati izbrani material, od katerega je odvisno raztezanje pri segrevanju. Pri premajhnih tolerancah lahko pride nad orodji, da »zaribajo«. Nasprotno pa se lahko zgodi pri prevelikih tolerancah nad orodji, da tekoča steklena masa zaide med orodje, kjer se hladi in osta-

ne na izdelku izrazito oster rob, kar je zelo nevarno pri artiklih, kot so steklenice za farmacijo in prehrabeno industrijo.

Po vseh teh podatkih se prične konstrukcija vseh enajstih kosov orodja. Klešče, puša klešč, trn, puša trna je orodje, s katerim se konstruira in dela grlo izdelka, in pri katerem pride do večje izrabe, zato jih največkrat nanosimo s trdim nanosom po celi površini, če pa to ni potrebno, pa le po stičnih robovih. Pri tem orodju je pomembna točnost predvsem zato, ker se z njimi oblikuje grlo stekleniček, kar pa mora biti točno izdelano, zaradi kasnejšega zapiranja le-teh.

Predoblikovalec in nabijalna glava izdelka dajeta predobliko. Trdi nanos nanašamo le v primeru, ko se izdeluje po sistemu stiskano-pihano zaradi drugačne konstrukcije, kot jo imata predoblikovalec in nabijalna glava pri sistemu pihano-pihano.

Model in izpihovalna glava pa dajo izdelku končno obliko. Ostanejo še odvzemalne roke, ki vzamejo izdelek iz stroja in ga postavijo na tekoči trak.

H-28

Drugi del tehnološke priprave orodja se nanaša na pripravo orodja za stroj H-28, stiskalnice in linijo kelihov.

Konstrukcija in izračuni orodja kot tudi izdelava za stroj H-28 sta precej zahtevna, zato smo bili v prvih letih obratovanja tega stroja vezani na uvoz orodja. Prav tako pa takrat še nismo imeli ustreznih litin in kvalitetnega postopka za navarjenje trnov po celi površini.

Stroj H-28 izdelava kozarce po principu stiskano-pihano, to se pravi, da predobliko izdelava s stiskanjem, končno obliko pa z pihanjem in istočasnim vrtenjem kozarca v modelu. S strojem H-28 je sinhroniziran stroj za rezanje kozarcev, imenovan Eldred. Rezanje se doseže s pomočjo gorilcev, kjer zgoreva mešanica plina in kisika. Na stroju H-28 se lahko izdelajo kozarci do premera 100 mm in do višine 160 mm.

Za ta dva stroja je potrebno konstruirati in izračunati naslednje dele orodja: klešče, trn, puša trna in predoblikovalec s katerimi se izdelava predoblika; končni model ter dno pa izdelata končno obliko.

Odvzemalne roke služijo za to, da jemljejo kozarce iz modela ter jih postavljajo na transportni trak. Ta ga transportira do dodajalnih rok, kjer ga roke dajo v stroj Eldred. Za ta stroj je potrebno konstruirati azbestne vložke za dodajalne roke, vakuumske puše in izbrati ustrezne gorilce za določen obseg kozarca. Konstrukcijo orodja pogojujejo trije faktorji karakteristike kozarca:

- zunanja oblika,
 - teža kozarca,
 - zahtevana vsebina kozarca.
- Vedno pa nimamo vseh teh podatkov, zato se poslužujemo dveh postopkov izračuna:
- postopek za izračun, če imamo poznano zunanjo obliko. Tega primera se največkrat poslužujemo pri novih kozarcih;

— postopek, kjer imamo poznano zunanjo obliko in vsebino. Oba postopka posebej ne bom opisoval, ampak bom navedel vrstni red izračuna, ki je skupen za oba primera:

1. Izračun skupnega volumna kozarca po zunanji obliki;
 2. Izračun premera predoblikovalca;
 3. Izračun globine predoblikovalca;
 4. Izračun premera trna;
 5. Izračun dolžine trna;
 6. Izračun volumna stekla v predoblikovalcu, ki je vsota skupnega volumna kozarca in stekla v kapi zmanjšana za vsebino kozarca;
 7. Izračun volumna predoblikovalec;
 8. Izračun volumna trna;
 9. Izračun volumna stekla v predoblikovalcu, ki ga dobimo tako, da volumnu predoblikovalca odštejemo volumen trna in pomnožimo s specifično težo stekla.
- Rezultat izračuna točke 6 in 9 se mora ujemati, če se ne, pa je potrebno izračun ponoviti, tako da se spremeni globina trna in predoblikovalca.

10. Izračun teže kaplje je vsota teže stekla v predoblikovalcu in teže stekla v kleščah. Načini izračunavanja volumnov različnih oblik kozarcev in predoblikovalcev ter trnov so opisani v poglavju konstrukcije orodja za IS stroje.

Po podatkih iz izračuna se nariše konstrukcijska shema. Na njej so razvidni glavni podatki za nadaljnjo konstrukcijo vseh posameznih delov orodja z ustreznimi tolerancami, ki morajo upoštevati raztezanje orodja pri temperaturah, ki so potrebne za kvalitetni stekleni izdelek.

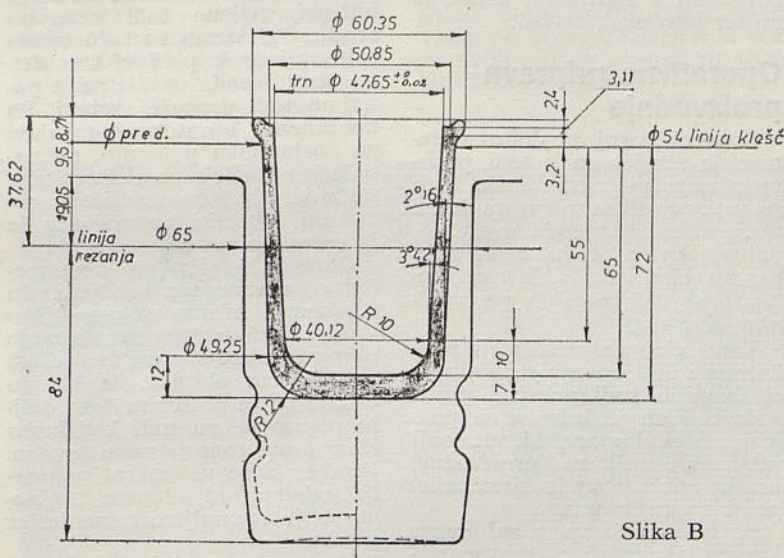
Pri izdelavi orodja bi omenil izdelavo trnov, ki je zelo zahtevna in so jo v naših delavnicah že zadovoljivo osvojili. Zahteve trnov H-28 so naslednje: enakomerna stena debeline 6,35 mm po celem prerezu in navarjen nanos debeline 0,5 mm od zunanji površini. Odstopanje od teh zahtev povzroča neenakomerno hlajenje po celi dolžini trna. Pri navarjenju nanosa pa nastopajo težave zaradi pojavnosti poroznosti v zvaru, vendar pa ta problem še ni v celoti odpravljen.

AVTOMATSKE STISKALNICE

Konstrukcija in izračun orodja za avtomatske stiskalnice sta pogojena na posamezne izdelovalce teh strojev, ki se po načinu vpenjanja orodja razlikujejo, zato moramo pri konstrukciji orodja upoštevati možnost uporabe orodja na več strojih. Od oblike steklenega izdelka je odvisno, ali je model enodelen (koničen kozarec), dvodelen (vrči, pokrovi) ali večdelen (komplicirane oblike in deseni vrčev, vaze).

Izračun orodja za stiskalnice se nanaša na izračun volumna trna, kar predstavlja volumen kozarca oziroma steklenega izdelka. Ker se stekleni izdelek po stiskanju nekoliko skrči in deformira mora biti teoretični izračun volumna trna večji pri kozarcih za okrog 5 % za večje izdelke pa do 8 %. Teža izdelka se izračuna, tako da se izračuna volumen modela in odšteje volumen trna; rezultat povečamo s specifično težo stekla, nam pove težo steklenega izdelka.

Za kvaliteten stiskalni izdelek je odločilna izbira materiala za model in trn. V začetku uvajanja

Pred naročilom za izdelavo orodja je potrebno določiti za posamezne dele orodja. Za modele H-28 je potrebno v naši mizarski delavnici izdelati leseni model s katerim formajo v livarni model za ulitke. Isto velja za predoblikovalec, ki je iz sive litine, notranji del pa je ulit s pomočjo kokile, ker mora biti trši in kvalitetnejši. Ostali deli orodja so iz valjev sive litine, ki so izdelani po postopku konstruiranega ulivanja in jih imamo vedno na zalogi.

proizvodnje stiskanih izdelkov se je za model in trne uporabljala siva litina. Izdelki so imeli moten, umazan izgled, zato je bilo nujno pričeti z uporabo modelov iz nerjavečega ognjeodpornega jekla. Tega jekla pa na jugoslovanskem tržišču ni bilo, zato smo bili vezani na uvožene modele in trne. Po dogovoru in analizah uvoženega jekla v Železarni Ravne so nam predlagali njihovo ognjeodporno nerjaveče jeklo z oznako prokorn 20, ki ustreza sestavi in mehanskim lastnostim uvo-

ženega jekla NH40. Prvi preiskusi tega jekla za modele so dali odlične rezultate, saj je povsem enakovredno uvoženemu. Prednost tega jekla je tudi v tem, da se dobro električno vari, kar poenostavlja popravilo takega modela in nekajkrat podaljša življenjsko dobo v primerjavi z modelom iz sive litine. Jeklo za trne pa še vedno uvažamo kot polizdelek, vendar so to le manjše količine. Ostali deli orodja za stiskalnice (dno, obroči trna) pa so največkrat iz sive litine, robovi in deli orodja, ki pridejo v stik s steklom, pa so navarjeni s posebnim nanosom.

IW IN IWP

Konstrukcija orodja za linijo kelihov je sestavljena iz konstrukcije orodja za stroj IW za stiskalnice IWP, lahko pa ta dva stroja delata ločeno vsak svoj izdelek. Pri IW stroju se konstruira končni model z dnom in odzvalne roke, ostalo orodje, kot so izpihvalne glave, delovni obroči, trni in predoblikovalci pa so standardne velikosti in se izberejo za posamezno velikost izdelka. Na IWP stroju je konstrukcija orodja slična, kot že opisan primer za stiskalnice.

Delo tehnološke priprave se nadaljuje ob pričetku proizvodnje z novim orodjem. Orodje tudi izpopolnjujemo. Omenil bi primer zelo zahtevne proizvodnje steklene pokrova za števec, kjer uvoženo orodje ni dalo zadovoljivih rezultatov. Z angažiranjem vseh zaposlenih na stroju P-1, z obratovodjem, tehnologom, vodjem menjav, z operativno in strgarsko delavnico pa smo glavne probleme po večkratnih poizkusih in različnih korekcijah orodja le rešili in izdelali pogodbene količine pokrovov števca.

Konstrukcija nekega orodja pa ni nikdar zaključen proces, ampak je orodje potrebno vedno izboljševati s spoznanji, izkušnjami ter novimi materiali.

Operativna priprava proizvodnje

Osnovni pogoj za dobro obratovanje strojev in s tem proizvodnja, je priprava dela. Zato mora operativna priprava imeti tesne stike z komercialno službo, tehnološko pripravo dela, strgarsko cizlersko delavnico, remontno delavnico in proizvodnim obratom.

Komercialna služba izdela plan katerega pošlje vsem strokovnim službam in tudi pripravi proizvodnje. Plan je izdelan na podlagi zahtev kupcev, ki vse bolj zahtevajo kvaliteto proizvodov, kratke roke dobav in hitro prilaganje asortimanu.

Da bi ugodili vsem zahtevam kupcev, je potrebna dodatna angažiranost vseh služb v pripravi orodja in tudi v strgarsko cizlerski delavnici. Tudi v remontni delavnici, kjer popravljajo zamenjeno orodje morajo večkrat spremeniti načrt dela ter se prilagoditi zahtevam kupcev.

Vemo, da je steklarska industrija težka in da nastopijo težave tudi v sami proizvodnji. Ob slabi proizvodnji pa je povečana tudi poraba orodja, za kar je potrebno dodatno popravilo in obnova orodja.

V operativni pripravi dela je zaposlenih šest delavcev in to

vodja, dva skladiščnika in trije dostavljenci modelov.

Vodja tesno sodeluje z vsemi naštetimi strokovnimi službami, kontrolira novo in popravljeno orodje ter naročuje orodje in opremo.

V pripravi proizvodnje sta dva skladiščnika in to skladiščnik obrata I in skladiščnik obrata II. Oba skrbita, da je v proizvodnem obratu vedno dovolj rezervnega orodja. Pripravljata orodje za menjavo asortimana in skrbita za urejenost skladiščnih prostorov. Skladiščnik obrata I skrbi za 7 IS strojev, skladiščnik obrata II pa za 3 stiskalnice, H-28 in linijo kelihov.

Dostavljenci pa skrbijo za pravočasen odvoz zamenjenega orodja iz proizvodnega obrata, dostavljajo orodje k strojem in opravljajo druga razna dela.

V skladišču je vskladiščeno orodje za IS stroje, katerega je okrog 220 asortimanov, 70 garnitur orodja za stiskalnice in 15 garnitur za stroj H-28. Prav tako je vskladiščeno orodje za kozarce z nogo ter razna oprema in šamotni material. Ko govorimo o garnituri orodja, mislim na 11 različnih delov orodja, ki sestavljajo eno garnituro.

Glede na veliko število novih izdelkov imamo težave z premajhnim skladiščnim prostorom. Poleg že tako majhnega skladišča je v lanskem letu na enem delu skladišča počila nosilna plošča in morali smo del skladišča razbremeniti. Ko bo zavod za raziskavo materiala raziskal nosilno ploščo, bomo v kletnih prostorih pozidali podporno steno, napravili police za orodje in tako delno rešili problem premajhnega skladišča. Kot že rečeno je naše delo tesno povezano s plani pa tudi proizvodnjo samo.

Šest sekcijski dvokapeljni stroj potrebuje za obratovanje 12 kompletnih garnitur orodja. Da stroji obratujejo nemoteno, pa mora biti pripravljeno tudi rezervno orodje. Pri stroju so tako vedno pripravljene še po štiri kompletne garniture. Za orodje pa je potrebno tudi drugače skrbeti. Po končanem obratovanju-menjavi ga dostavljenci poberejo, razmastiijo in odpeljejo na elektrolitsko čiščenje. Očiščeno orodje v remontni delavnici popravijo in če je potrebno navarijo.

Omeniti bi moral tudi negospodarno ravnanje z orodjem. Tu predvsem mislim na zamenjeno orodje. Nekateri ga razmetavajo okrog strojev. Razumljivo je, da se pri tem obtoleče. Za takšno orodje pa je potrebno dosti daljše popravilo, pa tudi količinsko se popravi mnogo manj orodja. Orodje, ki se velikokrat popravlja, odstopa od toleranc, takšnega pa je razumljivo zamenjati z novim.

Vemo, da so v lanskem letu materialni stroški narasli, zato menim, da lahko tudi na tem področju veliko privarčujemo in s tem izboljšamo količinske in finančne kazalce.

Tehnološka priprava rezervnih delov

In slednjič v organizaciji priprave dela je tudi priprava rezervnih delov za steklarske stroje-avtomate, različnih tipov, različnih zmogljivosti.

Strojev, ki so zamenjali težko delo človeka, strojev ki so pote-

šili potrebe tržišča, po tovrstnih izdelkih istočasno pa zahtevajo nenehno skrb za vzdrževanje, popravila, zamenjavo tega ali onega rezervnega dela.

Vrsto let smo dobaviteljem strojev in tujim partnerjem pošiljali dolge sezname o potrebnih rezervnih delih avtomatov, ob tem pa se marsikdaj spraševali, ali bodo naročeni deli prispeli pravočasno. In nismo se pozabili vprašati, koliko sredstev, seveda deviznih, bo potrebno odšteti.

Prav to pa je bilo pred nekaj leti glavno vodilo za bolj organizirano delo na tem področju — torej ustanovitve tehnološke priprave rezervnih delov. Napak bi bilo misliti, da smo s tem hoteli doseči, da bi doma izdelali kakšen steklarski avtomat, saj samo en IS stroj sestavlja več tisoč delov. Pa vendar organizirana skrb, da bi doma izdelali tisto kar zmoremo in s čimer lahko tudi kaj prihranimo, je v treh letih obstoja službe več kot le opravičilo svoj obstoj. Zgovorne so številke o prihrankih zlasti deviznih. Dragoceno pa je predvsem spoznanje, da smo tudi doma sposobni izdelati enako kva-

litetne proizvode, kot jih izdelajo v tujini. Pa tudi to je prav, da zapišemo, da je marsikaj težko iz podzavesti izriniti misel, da so tuji proizvodi boljši, kvalitetnejši. Izkazalo se je že, da so orodja izdelana doma, potem ko so prestala ognjeni krst v proizvodnji, bila pri delavcih celo bolj cenjena kot uvožena, naše dosežke pa so bili tuji partnerji takoj pripravljeno sprejeti.

Rezultati dela in dosežkov pa nas vodijo tudi k razmišljanju, kaj lahko v bodoče še storimo. Kot nas je situacija prisilila, da smo se oprli na lastno znanje in lastne sposobnosti, nas bo morda v takšno delo silila tudi zavest, da tudi na tak način veliko prispevamo k boljšim ekonomskim rezultatom. In v takih primerih beseda stabilizacija resnično dobi pravo vsebino.

Zapis so oblikovali:

Stane Senegačnik,

Marjan Meserko,

Stefan Kajič

Zapis iz razgovora s

tehnologom Mitjo Udovcem

je pripravila

Mili Kobal

Bliže delitvi po rezultatih dela

22. marca 1983 je bila sklicana akcijska konferenca osnovnih organizacij zveze komunistov naše delovne organizacije. Osrednja tema je bila obravnavna predloga stimulatívne delo nagrajevanja, ki ga je pripravila posebna komisija, ki jo je imenoval centralni delavski svet.

Delo te komisije nikakor ni bilo lahko, saj se je pri svojem delu srečevala s številnimi težavami, različnimi pogledi na posamezna vprašanja, kar vse je na eni strani tudi posledica tega, da tega dela nagrajevanja delavcev nismo ustrezno kontinuirano dograjevali, vse do leta 1978, ko smo začeli z njegovim uvajanjem.

Tako na samoupravnih organih in tudi v okviru družbenopolitičnih organizacij smo temu področju in predlogu komisije v lanskem letu posvečali precej pozornosti in gradivo večkrat obravnavali. Ob pregledanih stališčih, ki so jih izdelali v posameznih TOZD in DSSS je bilo na akcijski konferenci potrebno priznati, da so stališča zelo različna, da vsaka delovna sredina zagovarja lastne razmere, kritizira in kaže pa na druge. Tako različnih stališč pa seveda ni enostavno oziroma jih sploh ni mogoče uskladiti.

Dejstvo je tudi, da sedanji način stimulatívne nagrajevanja ni podlaga za več in za boljše delo, kar nas sili v spremembo takšnega stanja. V razpravi je bilo večkrat poudarjeno, da le uredničenje enega dela, to je stimulatívne nagrajevanja, kot je predlog izdelala komisija, ni rešitev teh problemov, s katerimi se srečujemo. Pomembno je, da gledamo sistem nagrajevanja v celoti: torej osnove, norme in stimulacije in ga torej skupno razvijamo in dograjujemo, ne pa le posamezne dele.

S sedanjim načinom stimulatívne nagrajevanja se je poru-

šilo razmerje nagrajevanja po delu, za katerega smo se opredelili z referendumom v letu 1978. Zato je bilo med zaključki akcijske konference opredeljeno, da se ponovno vzpostavi razmerje delitve sredstev za osebne dohodke, ki ga opredeljuje samoupravni sporazum o delitvi sredstev za osebne dohodke in sicer tako, da se iz mase sredstev za stimulatívni del nagrajevanja izloči določen odstotek, nakar se izvršni preračun osnov analitičnih ocen delovnih nalog in opravil.

Ko bodo vzpostavljena opredeljena razmerja, se z delom (ostankom) sredstev za stimulatívni del nagrajevanja začne praktično uporabljati in izvajati tudi predlog stimulatívne delo nagrajevanja z določenimi korekcijami, ki ga predlaga komisija, imenovana s sklepom CDS. Pri nadaljnjem delu na področju nagrajevanja po delu pa je seveda potrebno upoštevati pravilnik o normiranju, ki je že izdelan, a ni v praktični uporabi.

ZAHVALA

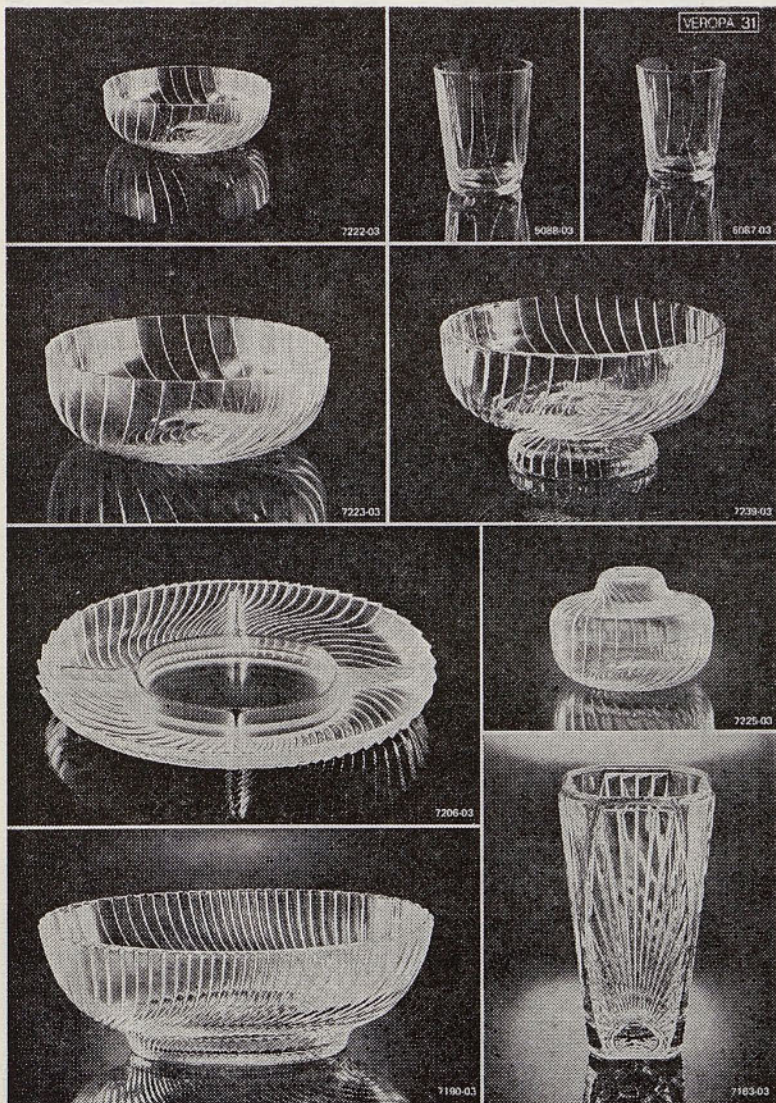
Ob mojem odhodu v pokoj, se vsem sodelavcem in sodelavkam brusilnice iskreno zahvaljujem, za prelepa darila, ki me bodo vedno spominjala na vas. Še mnogo uspehov vam želi

Jože Strašek

FRANKFURT 1983

Avtomatsko izdelani kelih firme Durand

Stiskana serija firme Les Verries du Gier

Značilnost letošnjega frankfurtskega sejma je po eni strani naval oblikovalcev in na drugi strani opazen porast naročil. Oboje se je še posebno odrazilo na področju dražjih predmetov za darila — kot so posode iz stekla, porcelana, kovin in jedilni pribor. Ob tem je bilo povsod prisotno vprašanje, ali obstajajo znaki oživljanja mednarodne konjunkturo. Minister za gospodarstvo ZR Nemčije dr. Lambsdorff je poudaril, da je med svojim, pravkar končanim obiskom v ZDA ugotovil opazno oživljanje konjunkturo, to pa je seveda zelo pomembno za svetovno gospodarstvo.

Mi smo si na sejmu ogledali programe najbolj znanih evropskih in ameriških steklarn, ki imajo nam podobne proizvodne usmeritve (Les Verreries de Saint Gobain, Durobor, Les Verreries du Gier, J. G. Durand, Bormioli, Saivo, Veba Glas, Schott Zwiesel, Ravenhead, Anchor Hocking itd.). Čeprav poznamo avtomatsko proizvodnjo in dosežke na tem področju, smo vendar bili presenečeni, kako daleč so proizvajalci prišli. Kar boleče je gledati n. pr. avtomatsko izdelane kelih francoskega steklarskega trusta Duranda, saj skoraj presegajo najkvalitetnejšo ročno proizvodnjo (slika 1). Na drugi strani so prisotne nove stiskane serije (krožniki, skodelice, nastavki, vaze — več kot 10 izdelkov v eni seriji) — in to več različnih serij enega proizvajalca (slika 2).

Ob nezadržnem tehnološkem in oblikovalskem napredku — oba je spodbujala tudi recesija v bližnji preteklosti — se porajajo razmišljanja o našem mestu oziroma možnostmi razvoja in s tem nastopanja na zapadnih tržiščih. Črnogleda ali ne, perspektiva ni

rožnata: tehnološko ostajamo na skih avtomatov v Jugoslaviji nivoju preteklih let, saj steklarhče ne izdeluje, izvoz pa je kljub dokajšnjemu izvozu nemogoč. Oblikovalsko ne moremo slediti tempu zunaj, ker je cena orodja n. pr. za eno avtomatsko izdelano serijo nekaj sto starih milijonov, ob tem pa so še problemi z jeklom in kapacitetami naše orodjarne. Z uvozom orodja tudi ni nič.

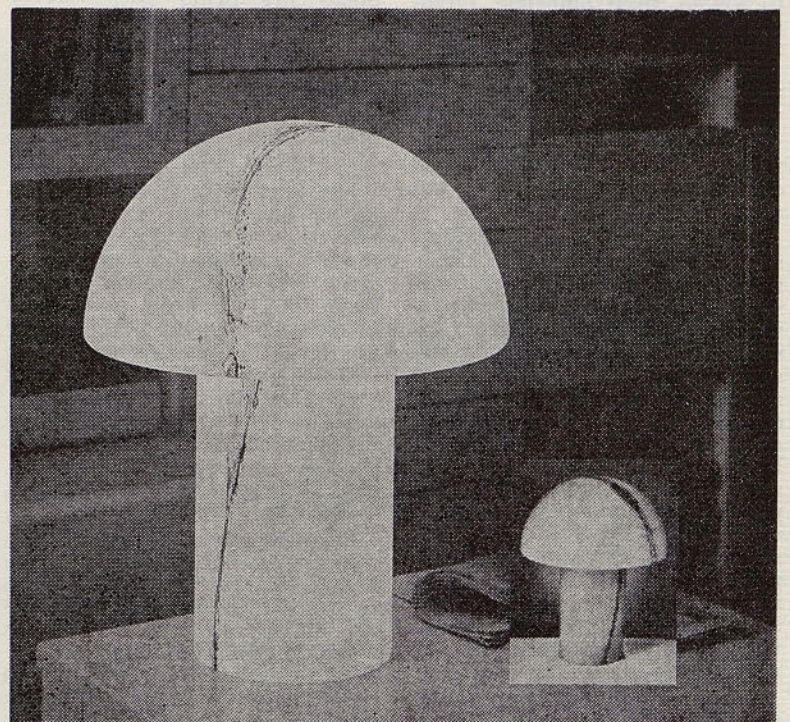
Ostaja področje ročne proizvodnje — predvsem svetila. Čeprav je v Frankfurtu poudarek na pogrjnjeni mizi, je razstavlje-

nih nekaj svetil. Res jih je bistveno manj, kot v Hannoveru, opazna pa je njihova rafiniranost: tipično ročna izdelava. Tu je naše področje, ki pa ga tudi ne obvladamo, čeprav imamo zato večje objektivne možnosti, kot na področju avtomatske proizvodnje.

Za zaključek tole: V obstoječi jugoslovanski gospodarski situaciji je težko predvideti smeri našega razvoja. Dejstvo pa je, da vemo, kaj je treba storiti, da bi ostali konkurenčni doma, predvsem pa zunaj. Odločitve o tem pa so vse manj prepuščene nam, združenemu delu.

Alojz Marcen

Primer tipično ročne proizvodnje — gofovo svetilo v dveh barvnih odtentkih

Hrastniško gospodarstvo v letu 1983

Le nekaj dni potem, ko so delovne organizacije oddale zaključne račune Službi družbenega knjigovodstva, je le-ta posredovala podatke o gospodarjenju družbenopolitičnih skupnosti. Iz poročila o gospodarsko finančnih gibanjih v občini Hrastnik v letu 1982 povzemamo nekaj podatkov:

KOLIČINSKI OBSEG INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Rast industrijske proizvodnje gospodarstva občine je bila 4,7 % (glede na 1981. leto). Skupna rast industrijske proizvodnje nekovinskih rudnin in bazično kemičnih izdelkov. Vse tri dejavnosti so s količinsko proizvodnjo tekmo leta zaostajale za proizvodnjo, doseženo v predhodnem letu. Proizvodnja premoga je bila v 1982. letu manjša za 1 %, proizvodnja nekovin za 0,6 % ter proizvodnja bazično kemičnih izdelkov za 0,1 %.

Po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela se je količinski obseg proizvodnje gibal dokaj različno. Steklarna je kot delovna organizacija preseгла količinski obseg proizvodnje za 6,1 %.

Tovarna kemičnih izdelkov je kot delovna organizacija preseгла rast količinske proizvodnje za 0,9 %. Zmanjšana je bila proizvodnja Na-tripolifosfata, drugih soli in Na-hipoklorita).

V primerjavi z 1981. letom ni bila dosežena proizvodnja premoga, zaostajala je v višini 4.313 t oziroma za 1,1 %. Za 13,5 % je proizvodnja premoga povečal TOZD Hrastnik — rjavi premog, medtem ko je TOZD Ojstro proizvodnja premoga zmanjšal za 16,5 %. Vse druge organizacije združenega dela so količinsko proizvodnjo več ali manj povečale.

IZVOZ

Vrednostni izvoz hrastniškega gospodarstva je znašal v 1982. letu 539.995 tisoč dinarjev (vrednost \$ preračunana v dinarje = 41,80 po carinskih deklaracijah), kar je za 4,2 % več kot v letu 1981. Vrednost izvoza na konvertibilno področje je bila večja za 6,3 %, izvoz na klirinško področje pa je bil večji le za 0,2 odstotka in je znašal 177.953 tisoč dinarjev.

Izvoz hrastniškega gospodarstva presega uvoz za 10 % oziroma za 49.064 tisoč dinarjev. Tudi v 1982. letu je bila največji izvoznik Steklarna, predvsem temeljna organizacija *Ročna in polavtomatska obdelava steklene mase*, njen izvoz predstavlja 51,5 odstotkov celotnega izvoza gospodarstva občine. Glede na 1981. leto je ta temeljna organizacija povečala izvoz za 5,4 %. Pri tem pa je pomembno tudi to, da izvažava kar 83,2 % na konvertibilno področje. Tovrstni izvoz se je povečal za 3,8 %, medtem ko je izvoz na klirinško področje znašal 46.812 tisoč dinarjev in je bil večji kakor leto poprej za 13,6 odstotkov.

Pomemben izvoznik gospodarstva občine je tudi »Sijaja«. Vrednost izvoza je v 1982. letu znašal 131.130 tisoč din, v skupnem iz-

vozu gospodarstva je udeležen s 24,3 %. Zanj je značilen predvsem izvoz na klirinško področje, vendar je bil v 1982. letu povečan izvoz na konvertibilno področje, in sicer za 26,5 %, znašal je 30.268 tisoč dinarjev. Na klirinško področje je znašala vrednost izvoza 100.862 tisoč din in je bila manjša za 8,4 %.

V 1982. letu je močno povečala izvoz *Tovarna kemičnih izdelkov*, in sicer se je povečal izvoz anorganskih kislin in soli za 70,3 odstotka in je znašal 53.457 tisoč dinarjev. Izvoz kislin in soli je bil usmerjen na konvertibilno področje v višini 27.451 tisoč din (Ind. 189,8) in v višini 26.007 na klirinško področje (Ind. 153,7). Vrednost izvoza klora je znašala 23.361 tisoč din (Ind. 193,9), izvoz je bil usmerjen le na konvertibilno področje, medtem ko je bil izvoz kozmetike usmerjen le na klirinško področje, in sicer v višini 4.272 tisoč din (Ind. 101,1).

V 1982. letu so ugotovljene tudi nekatere strukturne spremembe virov financiranja. Namreč, v 1982. letu so bila investicijska izplačila v višini 73,6 %, iz lastnih virov sredstev, medtem, ko so bila leto poprej le v višini 51,3 %. V 1982. letu se je več investicij financiralo iz lastnih sredstev, tako gospodarskih kakor tudi negospodarskih. Vedno je manjši delež plačil za investicije iz bančnih kreditov in plasmajev preko bank.

BANČNI KREDITI ZA OBRATNA SREDSTVA

Po stanju konec 1982. leta je imelo hrastniško gospodarstvo pri Ljubljanski banki, Temeljni banki Zasavje v Trbovljah, evidentiranih 322.683 tisoč dinarjev kratkoročnih in 7.038 tisoč dinarjev dolgoročnih kreditov za obratna sredstva, skupno torej 329.721 tisoč dinarjev.

Kratkoročni krediti so bili namenjani za izvoz blaga in storitev v višini 119.242 tisoč dinarjev (Ind. 68,8), za kmetijsko proizvodnjo v višini 2.160 tisoč din, za promet blaga 51.771 tisoč din in za ostale namene v višini 149.510 tisoč din (Ind. 116,4). V primerjavi z 1981. letom so se najbolj povečali krediti za ostale namene, namreč, v tej skupini kratkoročnih kreditov so zajeti krediti za tekoče poslovanje, za osebne dohodke, za neplačane obveznosti po zapadlih kreditih in drugo.

Po ročnosti, in sicer do treh mesecev in nad tri mesece, se kar 72,7 % kratkoročnih kreditov za obratna sredstva nanaša na kredite do treh mesecev, in sicer v višini 234.454 tisoč din, 88.229 tisoč pa na kredite nad tri mesece. V primerjavi z 1981. letom so se tako krediti do 3 mesecev (Ind. 79,1), kakor tudi krediti nad tri mesece zmanjšali (Ind. 57,2).

Dolgoročni krediti za obratna sredstva so konec 1982. leta znašali 7.038 tisoč din, namenjeni pa so bili za trajna obratna sredstva. V primerjavi s tovrstnimi krediti na koncu 1981. leta so bili manjši za 27,9 %.

UVOZ

Skupni uvoz gospodarstva je v 1982. letu znašal 490.931 tisoč dinarjev in je bil manjši kakor leto poprej za 6,6 %. Predvsem se je zmanjšal uvoz repromateriala (Ind. 90,4), medtem ko se je uvoz opreme potrojil. Repromaterial je bil uvožen s konvertibilnega področja v višini 83,2 % in le 16,8 % s klirinškega področja. Podobno je tudi z uvozom opreme. Kar 93,5 % je bilo uvožene opreme s konvertibilnega področja in le 6,5 % s klirinškega področja.

Največji uvoznik je Tovarna kemičnih izdelkov (repromateriali), še vedno pa izvoz TKI ne zadostuje za pokritje uvoza.

PREGLED USMERITVE INVESTICIJSKIH IZPLAČIL V 1982. LETU

Z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine Hrastnik v letu 1982, je bilo predvideno, da se bodo realna sredstva za investicije v osnovna sredstva znižala za 5 %, v tem gospodarske investicije za 2,5 % za stanovanjsko izgradnjo za 5 % in druge negospodarske investicije za 25 %. Družbeni plan občine temelji na realnih podatkih, medtem ko so prikazani podatki nominalni. Vsa izplačila za investicije v 1982. letu iz omenjenih virov so znašala v občini Hrastnik 394.336 tisoč dinarjev in so bila večja kakor leto poprej za 33,8 %. Kljub upoštevanju rasti cen, so bile investicije v občini Hrastnik v porastu in ne v upadanju kot to predvideva resolucija. Rast gospodarskih investicij je bila 79,4 odstotkov, negospodarske investicije pa so zaostajale za negospodarskimi investicijami predhodnega leta (Ind. 93,7). Sredstva izplačana za stanovanjsko izgradnjo so se nominalno povečala za 6,4 %, kar pomeni, da so se druge negospodarske investicije bistveno bolj zmanjšale.

V letu 1982 so v strukturi investicijskih izplačil zabeležene nekatere strukturne spremembe. V izplačilih za investicije se je zvišal delež izplačil za gospodarske investicije od 48,4 % na 64,9 % v 1982. letu. Obratno pa se je znižal delež izplačil za negospodar-

ske investicije, med njimi za stanovanjsko izgradnjo za 8,4 %.

SPLOŠNA PORABA

V 1982. letu so znašala bruto vplačila družbenopolitične skupnosti občine Hrastnik 112.200 tisoč dinarjev, kar je za 20,2 % manj kakor leto poprej.

V strukturi bruto vplačil za splošno porabo, so najpomembnejša vplačila od prometnega davka, na promet proizvodov in storitev, le-ta so bila v letu 1982 manjša kakor leto poprej — skoraj za polovico (Ind. 54,5) prav tako se je tudi delež prometnega davka v skupnih vplačilih znižal, in sicer od 67,9 % na 46,7 % v 1982. letu. V največji meri se je zmanjšal temeljni prometni davek (Ind. 41,6); pa tudi posebni republiški prometni davek od prometa proizvodov in storitev (Ind. 47,7). Zmanjšanje davkov je predvsem posledica spremenjene strukture prodaje, pa tudi zmanjšane prodaje obdavčenih proizvodov. Pomembna skupina vplačil za splošno porabo so tudi *davki iz osebnih dohodkov in dohodka*, le-ti so se v primerjavi z vplačili leto poprej povečali za 31,7 %, med njimi najbolj davek iz dohodka TOZD (Ind. 145,6), nekoliko manj pa davki iz osebnih dohodkov iz delovnega razmerja (Ind. 125,2). Namreč, v mesecu aprilu je bil na novo uveden občinski davek iz osebnih dohodkov iz delovnega razmerja po stopnji 0,25 % za intervencije v proizvodnji in prometu hrane.

SKUPNA PORABA

Na računih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti občine Hrastnik je bilo v 1982. letu razporejeno 451.022 tisoč dinarjev, kar je za 16,1 % več kakor leto poprej.

Razporejena sredstva za posamezne interesne skupnosti, kakor tudi rast le-teh, je bila dokaj različna. Za kulturno skupnost je bilo razporejenih celo manj sredstev kakor leto poprej (Ind. 88,9), največja pa je bila rast razporejenih sredstev za raziskovalno skupnost (Ind. 148,4).

Skupna prispevna stopnja za SIS družbenih dejavnosti iz osebnih dohodkov, je bila tekmo 1982. leta dokaj različna, vsekakor pa v povprečju nižja kakor leto poprej, konec leta je znašala 25,23 odstotka. Najvišja stopnja, pa tudi največ sredstev je bilo zbranih za zdravstveno varstvo ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje, le-to se je povečalo za 23,8 %.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene in mame

PAVLE SALOBIR

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih. Še posebej se zahvaljujemo godbi in pevcem Svobode II za žalostinke, govornikom za poslovilne besede, iskrena hvala njenim nekdanjim sodelavkam in sodelavcem kot tudi delavcem v zmesarni, sosedom in vsem, ki ste na njen, mnogo prerani grob položili cvetje ter jo spremljali na njeni zadnji poti.

Zaljujoči:

mož Vinko, sin Vinko, brat in sestre z družinami ter ostali sorodniki

PO LETNIH KONFERENCAH SINDIKATA

ČAKA NAS ŠE VRSTA NALOG

Letošnje letne konference osnovnih organizacij sindikata so potekale v času, ko smo v DO razpravljali o rezultatih poslovanja za lansko leto.

Morda so prav zato bile razprave na konferencah še posebej zavzete, saj so posegle skoraj na vsa področja našega dela in življenja v delovni organizaciji. V tem kratkem zapisu je nanizanih le nekaj:

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase

— Med sindikati temeljnih organizacij bi moralo biti več sodelovanja. Tako bi preprečevali zapiranje v okviru temeljnih organizacij, posamezne akcije bi lahko izpeljali temeljiteje, izboljšali bi tudi medsebojne odnose.

— Poskus da bi zmanjšali bolniški stalež s pomočjo stimulacije za nekoristnejše bolniške, je bil učinkovit le na samem začetku. V zadnjem času pa je bolniški stalež v porastu in že naravnost zaskrbljujoč. Zato terja iskanje drugačnih rešitev kot je stimulacija.

— Ob ugotovitvah visokega bolniškega staleža se zastavlja

tudi vprašanje, ali je bilo dovolj storjenega za izboljšanje delovnih pogojev, oziroma kaj bi na tem področju še lahko storili. Delo bi morali mehanizirati povsod tam, kjer je le mogoče.

— Ob povečanju osnovne proizvodnje bi morali več storiti tudi za ostale dejavnosti, kot npr. transport, skladiščenje izdelkov... To spoznavamo tem bolj v zadnjem času, ko so zatrpni proizvodni obrati, transport v skladišču je že otežkočen, kar povzroča lom in škodo. Zlasti odvoz izdelkov bi morali organizirati štiriizmensko.

— Da bomo tudi v bodoče uspešni na trgu, bomo naše delo morali še izboljšati, ob tem pa bodo pomembno vlogo morali

imeti strokovni kadri, še zlasti pri pripravi stekla, saj se prav na tem področju pogosto pojavljajo problemi.

TOZD avtomatska predelava steklene mase

— V prizadevanjih za boljše in humanejše delovne pogoje bi morala svoje mesto imeti tudi inventivna dejavnost temeljne organizacije. Za uspešne rešitve pa je potrebno avtorje tudi primerno nagraditi.

— Odsotnost delavcev z dela zaradi bolniškega staleža rešujemo z opravljanjem nadurnega dela. Ker je tako delo že prekoračilo normalne meje, bo nujno tudi tu poiskati ustrezne rešitve.

— S kvaliteto izdelkov ne moremo biti zadovoljni. To nam dokazujejo tudi reklamacije kupcev. Zato je prav odgovornost potrebno poostri.

TOZD dekorirnica s satinirnico

— Visok odstotek bolniškega staleža deloma sicer opravičuje dejstvo, da so v temeljni organizaciji zaposlene pretežno ženske — matere z majhnimi otroci, vendar pa je nujno še izboljšati delovne pogoje zlasti pri satinirnih, kontrolni in primopredaji.

— Zaskrbljujoče je tudi to, da se pri satinirnih v večjem številu pojavlja obolenost na hrbtenici.

— Za izboljšanje kvalitete dela pa bi morali razmišljati tudi

o tem, da bi v satinirnici za sušenje izdelkov namestili sušilno napravo.

TOZD orodjarna s strugarsko cizlersko delavnico

— Ob vrsti drugih aktivnosti je sindikat organizator športnih in zabavnih prireditev, kar je skoraj vedno povezano s finančnimi sredstvi. Za letošnje leto se postavlja vprašanje ali bo mogoče izpeljati prireditev tradicionalnega »Memoriala«, kajti čaka nas tudi PETEROBOJ.

— Združeno delo ima malo možnosti in vpliva na oblikovanje in porabo sredstev v družbenih dejavnostih. Primer za to je letošnje štiri odstotno povečanje prispevnih stopenj.

Delovna skupnost skupnih služb

— Konkurenčnost na tujem trgu bomo lahko dosegli, le z večjo ponudbo asortimana končnih izdelkov, kar bomo lahko dosegli le ob interesu temeljnih organizacij zlasti TOZD 1 in ob združevanju z DO Sijaj.

— Sklepi samoupravnih organov se velikokrat ne realizirajo in izvajajo, kar negativno vpliva na delo in delavce, pa tudi za nas vse.

— Znotraj DSSS bi med posameznimi sektorji potrebovali več sodelovanja.

— Nov način stimulativnega nagrajevanja ne bi prinesel večjega OD pač pa realnejšo porazdelitev.

Po zapisniku pripravila
Mili Kobal

Devizno tržišče, devize in valute

Pojem samega deviznega tržišča lahko razumemo v širšem ali ožjem smislu. V širšem smislu je devizno tržišče nakup ali prodaja deviz, ohranjanje deviznih pozicij, devizna arbitraža, devizne špekulacije in podobno. Nasprotno pa je v ožjem smislu pod tem pojmom podrazumevano samo nakup ali prodaja deviz za domačo valuto ali za drugo vrsto deviz. Vidimo, da pri tem obstaja čisti kupoprodajni odnos in nič drugega, devizno tržišče nam torej predstavlja področje deviznega trgovanja. V literaturi, ki se ukvarja s problemom deviznega tržišča zasledimo delitve na organizirano in neorganizirano tržišče. Pri neorganiziranem tržišču ne zasledimo centralnega mesta na katerem se opravljajo devizni posli, temveč se sestoji iz številnih pismenih, telefonskih in telegrafskih kontaktov. Primer takšnega tržišča je švicarsko denarno tržišče. Poznamo pa posebno organizirano tržišča ali devizne borze. Na teh borzah se trguje z devizami in menicami. Seveda pa morajo biti menice zamenljive. Te menice imenujemo menice na osnovi ramburznih poslov. Devizno tržišče se sestoji iz dveh delov: a) devizno tržišče med posameznimi bankami in b) devizno tržišče med poslovnimi bankami in njihovimi klijenti. Vsaka poslovna banka stremi za tem, da iz ustvarjenih deviznih poslov pokrije vse plačilne naloge v tujini.

Potrebno je tudi ločevati med devizo in valuto. Pod devizami razumemo vse terjatve v inozemskih sredstvih plačevanja, skupaj z vsemi instrumenti (menicami in čeki), kateri so plačljivi v inozemstvu. Se pravi, da gre za plačevanje na račun domačih bank pri njihovih inozemskih korespondentih. Valuta pa je efektivni inozemski denar, katerega imajo domače fizične ali pravne osebe na računih pri domačih bankah. Pri deviznih poslih pa se srečujemo s svobodnimi in vezanimi devizami. S svobodnimi devizami lahko njihov lastnik popolnoma razpolaga za vse vrste plačevanja v inozemstvu, pri vezanih devizah, pa so s predpisi omejeni v pogledu njihove uporabe. Pri slednjih so zelo pomembni mednarodni sporazumi in predpisi, ki omejujejo njihovo prosto uporabo. Sinonim za vezane devize je kliring. Mislim, da sedaj ni težko razumeti pojem deviznega in valutnega računa. Pod prvim razumemo račune domačih fizičnih in pravnih oseb pri katerem koli denarnem zavodu v inozemstvu, valutne račune pa imajo domače fizične in pravne osebe pri domačih bankah. S tem nam je jasno, da terjatve v inozemskih sredstvih plačevanja pri domačih bankah ne predstavljajo devize. Devize predstavljajo samo tisti delež valutnih računov, katere poslovne banke držijo na računih inozemskih bančnih korespondentov.

V zvezi z deviznim tržiščem se srečujemo s »KASA« in »TERMINSKIMI« deviznimi posli. Kasa posli z devizami so tisti posli, v okviru katerih obe pogodbene strani dajo na razpolago ena drugemu vsoto, katera je predmet za-

ključenega posla, najkasneje naslednji dan po zaključku. V primeru, da se obe strani sporazumeta za rok v katerem mora biti posel zaključen oziroma izvršen, govorimo o terminskih poslih z devizami. Najpogostejši terminski posli so en ali tri mesece, redkeje šest mesecev. Oblikovanje tečajnih stopenj na terminskem deviznem tržišču se opravlja na podlagi ponudbe in povpraševanja. Za razliko od tržišča kratkoročnih kreditov, na terminskem tržišču ne obstaja intervencijska točka od strani emisijskih bank.

Ko govorimo o devizah in deviznih tržiščih ne moremo mimo pojma devizne arbitraže. Pod »arbitražo« razumemo, popolnoma splošno rečeno, zaključevanje poslov pod najbolj ugodnimi pogoji. Pri arbitraži v okviru deviznih poslov, gre za možnost istočasnega primerjanja tečajev deviz pred zaključkom posla vsaj na dveh različnih tržiščih. Drugače rečeno, cilj devizne arbitraže je, da se ustvari dobiček ali odkloni izguba na osnovi obstoječih razlik med tečaji na dveh ali več različnih tržiščih. Smisel arbitraže je v tem da odkloni oziroma izloči problem rizika, kateri se pojavlja pri poslovanju z devizami. Funkcije devizne arbitraže pa bi bile naslednje:

- devizna arbitraža združuje lokalna, nacionalna in posamezna mednarodna devizna tržišča,
- devizna arbitraža deluje v smislu združevanja in izenačevanja deviznih tečajev na nivoju ravnotežja,
- devizna arbitraža omejuje nihanje deviznih tečajev.

Po vsem tem, kar smo do sedaj rekli, mislim, da je potrebno, da se spoznamo z možnostmi vstopa deviznega tržišča, kar je nujno potrebno za normalno funkcioniranje neke nacionalne ekonomije, seveda v normalnih pogojih na trgu. Da se lahko vpostavi devizno tržišče v neki nacionalni ekonomiji je po mišljenju finančnih ekspertov potrebno, da so analogno izpolnjeni isti predpogoji, kot za funkcioniranje in organiziranje denarnega tržišča. Nosilci denarnega tržišča so poslovne banke, velika podjetja in t. i. »javna roka«. Predpogoji za organiziranje in delovanje deviznega tržišča so naslednji:

- obstoj svobodne konkurence med poslovnimi bankami,
- konvertibilnost domače valute,

- možnost trgovanja z vrednostnimi papirji in možnost njihovega eskontiranja,

- preračunljivost likvidnosti takšnega vlaganja (v vrednostne papirje),

- razpolaganje z monetarnimi rezervami v obliki konvertibilnih deviz,

- obstoj trdnih deviznih tečajev in z njimi povezane intervencijske točke, t. j. okvir v katerem emisijske banke držijo in ohranjajo devizne tečaje s svojimi intervencijami na deviznem tržišču,

- obstoj mednarodnih vrednostnih papirjev.

Udeleženci na deviznem tržišču so poslovne in emisijske banke. Predmet kupoprodaje na deviznem tržišču so samo »svobodne« devize, z osnovo mednarodno priznane konvertibilnosti. Ta konvertibilnost mora biti vsaj zunanja. Iz tega izhaja praktična možnost kupovanja blaga in uslug od inozemskih partnerjev in plačevanje z denarno valuto, položeno na račun inozemskih korespondentov pri domačih poslovnih bankah. Seveda pa bodo tuji partnerji pristali na takšno vrsto plačevanja samo pod naslednjimi pogoji:

- a) da se terjatve lahko uporabijo za nakup katerikoli drugih deviz po trdnih deviznih tečajih z dovoljenim odstopanjem od paritete,

- b) da se terjatve lahko uporabijo za nakup in plačevanju blaga in storitev v isti državi.

Seveda deviznega tržišča ne moremo obdržati brez intervencij emisijskih bank v določenih momentih, ko gre za velika odstopanja od tečajev posameznih deviz. Da pa emisijska banka lahko intervenira, mora imeti dovolj veliko količino konvertibilnih deviz in zlata, ne sme pa obstajati strukturalno neuravnovešena plačilna bilanca. Potrebno je tudi, da se vse države članice MMF — med njimi je tudi Jugoslavija — držijo odredbe statuta MMF v pogledu variranja deviz-

nih tečajev okoli dogovorjene paritete (+ 2,5 % do - 2,5 %).

Če sedaj vso zadevo apliciramo na naše domače razmere, vidimo da sta za nakup surovin in manjkajočega blaga Narodna banka in ZIS izločila 550 milijonov dolarjev. Ta vsota je potem bila razdeljena uvoznikom glede na podpisane samoupravne sporazume. Zataknilo pa se je pri poslovnih bankah, ki ne vedo ali bi tovarnam dale jamstvo za nakup blaga. Tu ne gre za samovoljo, temveč za dosledno spoštovanje zaodgovornost pri uresničevanju likona, kajti banke so dobile novo kvidnost. Noben uvoznik se ne more zadolžiti v tujini, če ne dokaže, da bo lahko posojilo vrnil oziroma če za njim ne stoji banka s svojim jamstvom. Pri tem pa pridemo do problema. Vemo, da večina izdelkov in surovin kupujejo tovarne, ki malo ali celo nič izvažajo in banke se pri tem sprašujejo, do bo dolgove vrnil. Potem je še tu problem tečajnih razlik in s katerimi devizami se bo dolg poravnal, če jih dolžnik nima. V našem sistemu banke ne razpolagajo z lastnimi devizami. Rešitev tega bi bila v deviznem tržišču, na katerem bi se vršil kupoprodajni odnos. Le tako bi lahko prišli do potrebne valute in s tem bi potem zadostili upnikom. Zelo tvegano je misliti, da bomo do potrebne valute prišli z odkupom pri občanah.

Občinska raziskovalna skupnost Hrastnik na podlagi zbiranja sredstev iz dohodka delovnih organizacij po stopnji 0,05 % in na podlagi finančnega načrta in delovnega programa sprejetega na skupščini Občinske raziskovalne skupnosti dne 24. 2. 1983

RAZPISUJE

raziskovalne naloge, ki bi imele širši pomen za občino Hrastnik iz naslednjih področjih in sicer:

1. Raziskovalne naloge s področja politično družbenega, ekonomsko samoupravnega sistema in obvladanja prostora in varstva okolja (onesnaževanje voda in zraka).

2. Raziskovalne naloge s področja razvoja industrijskih proizvodov, tehnologij in proizvodnih procesov — zlasti s področja novih proizvodov.

3. Raziskovalne naloge s področja vzgoje in izobraževanja ter zaposlovanja.

4. Raziskovalne naloge s področja pospeševanja razvoja kmetijstva.

5. Raziskovalne naloge s področja drobnega gospodarstva.

Prioriteto pri sofinanciranju bi imele raziskovalne naloge in njihove izvedbe, ki bi nakazovale rešitve najbolj kritičnih problemov s teh področij v občini Hrastnik.

Prijave pošljite na Občinsko raziskovalno skupnost Hrastnik do 31. 5. 1983.

V prijavi naj bo navedeno:

- kratek opis raziskovalne naloge,

- pričakovani rezultati,

- rok izvedbe (naloga se lahko podaljša tudi v naslednje leto),

- izvajalci,

- viri financiranja.

Vse navedene naloge bo Občinska raziskovalna skupnost ocenila, jih razvrstila po pomembnosti in jih sofinancirala.

O rezultatih razpisa vas bomo obvestili do 30. 6. 1983.

Predsednik skupščine ORS Hrastnik
inž. Marjan Kovač, l. r.

30 let prostovoljnega krvodajalstva

Letos mineva 30 let organiziranja krvodajalstva na Slovenskem. Ni nam znano koliko tisoč litrov, ne koliko litrov ali pa stekleničk krvi so darovali krvodajalci. Tudi ne vemo točno koliko življenj je bilo rešenih s pomočjo več ali manj neznanih krvodajalcev. Le malo je tistih, ki se sprašujejo: komu ali kam je šla njegova kri. Slehernega krvodajalca, tistega, ki je dal kri že večkrat, prevzema nekakšna toplota notranjega zadovoljstva že ob misli, da je prav njegova kri rešila življenje nekemu človeku. Komu? To je najmanj pomembno. Ni malo tistih, ki so se odločili postati krvodajalec zaradi rednega nadzora zdravja.

Po zaslugi Občinskega odbora rdečega križa, lahko z veseljem ugotovimo, da naša občina sodi med tiste občine, kjer je krvodajalstvo dokaj dobro organizirano in tudi število krvodajalcev ni majhno. Že nekaj let nazaj pa zasledujemo da je največ krvodajalcev prav v naši delovni organizaciji. Iz programa prostovoljnega krvodajalstva Občinskega odbora rdečega križa za preteklo leto je moč razbrati, da naj bi v preteklem letu 100 naših delavcev prostovoljno darovalo kri. Dejansko število pa je bilo kar za 63 % večje kar pomeni, da je v letu 1982 kar 163 delavcev naše delovne organizacije darovalo kri. Tudi število tistih naših delavcev, ki so več kot petkrat darovali kri, ni majhno. Med trenutno zaposlenimi jih je kar 77 takšnih, ki bodo v maju za svoje humano dejanje prejeli od Občinskega odbora rdečega križa posebna priznanja. Tem ob robu pa lahko prištejemo še kakšnih 40 tistih, ki bodo število pet dosegli zelo kmalu, v kolikor bodo s krvodajalstvom nadaljevali. Zato ocenjujemo (iz obstoječe kartoteke pri Občinskem odboru rdečega križa naše občine), da imamo trenutno kakšnih 120 aktivnih krvodajalcev, kar je mnogo in malo hkrati. Mnogo, če vemo, da so v tej številki zajeti predvsem domačini, in malo če gledamo trenutno skupno število zaposlenih. Zelo redki so krvodajalci iz drugih republik in pokrajin. Morda jih bo že jutri več? Mogoče!

Kakorkoli že, vsem tistim, ki tvorijo velikansko množico prostovoljnih krvodajalcev, bi se radi za njihovo humano početje najtopleje zahvalili. Tudi v imenu tistih, ki so z njihovo pomočjo ostali pri življenju, pa ne vemo, komu naj se zahvalijo. Zato vsem ob 30-letnici organiziranja prostovoljnega krvodajalstva pri nas iskrena hvala!

V NASI DO SO KRI DAROVALI

1. Lado Preskar, 32 krat, TOZD 4
2. Jurij Detič, 30, TOZD 1
3. Ivan Gošler, 30, TOZD 1
4. Leopold Podmenik, 25, TOZD 5
5. Valentin Potušek, 22, TOZD 1
6. Edi Sršen, 22, TOZD 1
7. Ivan Abram, 21, TOZD 1
8. Anton Strmljan, 21, TOZD 1
9. Jože Grum, 20, TOZD 1
10. Viliž Halzer, 20, TOZD 1

11. Jože Krejan, 20, TOZD 1
12. Karel Vidmar, 20, TOZD 1
13. Alfred Volfand, 20, TOZD 1
14. Franc Veber, 16, TOZD 1
15. Anton Pivec, 16, TOZD 1 (upokojenec)
16. Ivan Križnik, 15, TOZD 1
17. Alojz Maurer, 15, TOZD 4
18. Viližem Maurer, 15, TOZD 1
19. Jože Oblak, 15, TOZD 1
20. Ivan Rancinger, 15, TOZD 1
21. Adolf Šrenk, 15, TOZD 1
22. Viližem Trinker, 15, TOZD 1
23. Branko Podmenik, 13, TOZD 1
24. Ema Piliš, 11, DSSS
25. Drago Šrenk, 11, TOZD 1
26. Ivan Brunček, 10, TOZD 1
27. Vanda Besednjak, 10, DSSS
28. Gorazd Bevec, 10, TOZD 4
29. Bruno Bajda, 10, TOZD 1
30. Ivan Durnik, 10, TOZD 1
31. Hinko Kuhar, 10, TOZD 1
32. Anton Križnik, 10, TOZD 1
33. Franc Očepek, 10, TOZD 1
34. Karel Plazar, 10, TOZD 1
35. Slavi Potušek, 10, DSSS
36. Stanko Trinker, 10, TOZD 1
37. Maks Učakar, 10, TOZD 1
38. Jernej Zalaznik ml., 10, TOZD 1
39. Cvetka Hrup, 8, TOZD 2
40. Ivan Prah, 8, TOZD 1
41. Silvo Guzej, 7, TOZD 4
42. Anton Percl, 7, TOZD 5
43. Karl Rodošek, 7, TOZD 1
44. Zdravko Rancinger, 7, TOZD 1
45. Janez Vovčko, 7, TOZD 5
46. Pavla Janežič, 7, DSSS (upokojenka)
47. Stane Korošec, 6, TOZD 1
48. Ana Koraj, 6, DSSS
49. Oskar Maurer, 6, TOZD 1
50. Štefan Pasičnjak, 6, TOZD 1
51. Martin Tavčar, 6, TOZD 1
52. Bojan Velev, 6, DSSS
53. Iztok Vavtar, 6, TOZD 1
54. Mirko Zaletel, 6, TOZD 1
55. Izidor Bizjak, 5, TOZD 1
56. Franc Brečko, 5, TOZD 1
57. Franc Bajda, 5, TOZD 1
58. Pavel Gostič, 5, TOZD 1
59. Ladislav Gornik, 5, TOZD 4
60. Karel Hrup, 5, TOZD 1
61. Martina Kovač, 5, TOZD 1
62. Marjan Lendero, 5, TOZD 1
63. Ivan Oberčkal, 5, TOZD 1
64. Vojko Pust, 5, TOZD 4
65. Jožefa Pust, 5, TOZD 1
66. Stane Trbovc, 5, TOZD 1
67. Ivan Teršek, 5, TOZD 5
68. Boris Učesanek, 5, TOZD 4
69. Milan Kontrec, 5, TOZD 4
70. Vera Cvelbar, 5, DSSS
71. Romana Zagorc, 5, TOZD 1
72. Roman Kumlanc, 5, TOZD 2
73. Franc Vidovič, 5, DSSS
74. Viktor Volfand, 5, TOZD 4
75. Boris Šentjurc, 5, DSSS
76. Ferdo Žlindra, 5, TOZD 4
77. Ladislav Vidmar, 5, TOZD 1

Kadrovska služba

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavkam in sodelavcem v skladišču kartonov za darilo, ki me bo spominjalo na vas sleherno jutro, sleherni čas.

Naj vam povem, da sem se med vami dobro počutil. V nadaljnjem delu vam želim še veliko uspeha in osebne sreče.

Ivan Miklič

Povečanje stanarin v občini Hrastnik

Predlog povečanja za 38 % ni bil sprejet. Od 1. 4. dalje višje stanarine za 30 %.

Z materialom za skupščino samoupravne stanovanjske skupnosti Hrastnik v mesecu marcu je prispel tudi predlog za povečanje stanarin v letu 1983, ki naj bi znašalo 39 %.

Obrazložitev tako visoke stanarine obsega predvsem ugotovitev, da je bila stopnja inflacije dosti višja od predvidene, da lansko leto nismo uresničili načrtovanega povečanja stanarin v višini 25 % v smislu prehajanja na ekonomske stanarine, ampak le 12 % itd.

Naši delegati so odšli na skupščino z oblikovanim stališčem, saj je tolikšno povečanje stanarin vendarle previsoko. Postavljalo se je tudi vprašanje, da smo se glede povišanja stanarin postavili v čisto zgornjo mejo, če pa so bile republiške usmeritve, naj bi se povečanje stanarin gibalo od 30 do 38 %.

Pravzaprav pa človek ob vsem tem razmišlja še o marsičem drugem. Naš delegat je v razpravi opozoril na izključno prekratek rok za obravnavo tega pomembnega vprašanja, kot so stanarine s takšnim porastom. Šlo je namreč le za čas slabega tedna dni od prejema vabila z materialom pa do sklica skupščine. V tako kratkem času pa se je nemogoče organizirati in pridobiti stališče širše delegatske baze, ki pa bi imela ob stanarinah dejansko tudi kaj povedati.

Mogoče je tako kratek rok tudi razlog, da je bila razprava o tej točki dnevnega reda na skupščini dokaj skromna, saj je pri-

šel z oblikovanim stališčem in pripravljeno razpravo v glavnem le naš delegat.

Na podlagi njegove »povratne informacije« v delovno sredino zdaj vemo, da le ni bil sprejet predlog o povišanju v celoti, ampak naj bi se uresničil le v višini 30 % in sicer od 1. aprila 1983 dalje. Kot smo bili obveščeni, predvidevajo v Trbovljah 32 % povečanje, v Zagorju pa 29 % in sicer od 1. junija 1983 dalje.

Izkušnje imetnikov stanovanjske pravice na družbenih stanovanjih so v primeru potrebnih popravil in vzdrževanja stanovanj različne, a na žalost dosti slabše. In ob povečanju stanarin bi si človek želel kvalitetne premike tudi pri vzdrževanju stanovanjskega fonda. Odgovor, da za to ali ono popravilo ni sredstev, je že kar pravilo in verjetno ga bo treba tudi ob povečanju stanarin poslušati tudi v bodoče. Naš delegat je v razpravi poudaril, da bi bilo potrebno porabo teh sredstev odgovorneje spremljati, saj je nesprijemljivo, da se pri popravilih, ki jih za to odgovorne službe opravljajo v občini v družbenih stanovanjih, plača tudi njihova nedisciplin, slaba organizacija in nedelo, potem pa navsezadnje ni sredstev tudi za najnujnejše.

Nezazadnje, povečanje stanarin torej samo po sebi ni tudi rešitev, če se ob tem ne bomo tudi dejansko odgovorneje obnašali, ko bomo s temi sredstvi razpolagali.

Izobraževanje enot TO

Načrt dela občinskega štaba TO je dokaj zahteven in zajeten. Ob že ustaljenih pa vendar znova in znova dograjenih, z vsakdanjim delom in spoznanji obogatimi izkušnjami sodi vanj program izobraževanja in vzgoje tako pripadnikov teritorialne obrambe kot vseh struktur delovnih ljudi in občanov.

Posebna pozornost velja vzgoji pripadnikov TO in posameznim enotam njihovega delovanja v posebnih pogojih, v določenem času, okoliščinah in še kaj. Skratka, vsaka nova dognanja so lahko še kako pomembna za jutri.

Tako je bila pretekli mesec v dokaj zahtevnih vremenskih pogojih izvedena dvodnevna stro-

kovna vaja vzgoje konjevodcev. Izkušnje iz NOB namreč kažejo, da so konji v določenih okoliščinah še kako pomembni, pa naj si gre za prenos osebj, ranjencev ali pa tehnično materialnih sredstev. In prav slednjemu je na dvodnevni strokovni vzgoji veljala največ pozornosti. Izkušnje, ki so si jih konjevodci pridobili na prvem teoretičnem predavanju, so tokrat s pridom preizkusili v praksi. Tako kot že večkrat doslej, so bila tudi tokrat nova spoznanja ki so lahko učinkovita le ob dobri teoretični podkovanosti združeni z praktično preizkušnjo. Dvodnevne strokovne vaje so pripadnike TO obogatile z novimi spoznanji. Ne za danes.

J. P.

Teoretično znanje je treba dopolniti s praktičnimi spoznanji

Kdaj rešitev stanovanjskih vprašanj

V letošnjem letu, predvidoma do konca maja, bodo izdelane nove prednostne liste v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti.

Konec februarja je bilo zaključeno zbiranje prošelj prosilcev. Na podlagi zajetega stanja je znano, da imamo letos 187 prosilcev za stanovanja, kar je za 3 več kot v letu 1982. Ta številka torej, kljub precej obsežnemu reševanju stanovanjskih vprašanj v lanskem letu, ne upada in tako znaša delež nerešenih stanovanjskih vprašanj še vedno okrog 10,9% na nivoju delovne organizacije.

Med drugim gre pri tej številki tudi za dve dejstvi: način zaposlovanja, ko imajo delavci, ki sklence delovno razmerje, dostikrat le začasno rešeno stanovanjsko vprašanje in se potem pojavljajo kot prosilci, pa tudi glede na samo strukturo zaposlenih, delež mladih, ustvarjanje mladih družin pri čemer praviloma nastane tudi stanovanjski problem.

	Število prosilcev 1983	Število prosilcev 1982
TOZD 1	73	82
TOZD 2	50	41
TOZD 3	7	7
TOZD 4	12	13
TOZD 5	16	18
DSSS	29	23
Skupaj	187	184

Večja porast števila prosilcev je torej zaslediti v TOZD 2 in delovni skupnosti skupnih služb.

Med prosilci je tudi 13 upokojencev, največ v TOZD 1, 32,62 odstotkov prosilcev tvorijo mladi delavci do 27 let ali skupaj 61.

Glede na specifično situacijo v naši delovni organizaciji, ko je velik delež delavcev z daljšo delovno dobo, ki še nimajo rešene stanovanjskega vprašanja, so tudi mladi v izredno težkem položaju, saj so njihove možnosti za reševanje stanovanjskega vprašanja zato še dosti manjše. Zanje je odpadla tudi možnost pridobitve solidarnostnega stanovanja v kategoriji mlade družine.

Upoštevaajoč obstoječe stanovanjske razmere, je največ prosilcev že dobilo stanovanje v Steklarni, vendar ne ustrezno, pretežno staro, v koloniji in tako njihovo stanovanjsko vprašanje torej še ni bilo ustrezno rešeno. Kategorijo podnajemnikov tvorijo v glavnem delavci iz drugih republik, ki imajo sorazmerno malo možnosti, da si drugače rešujejo stanovanjsko vprašanje, dokler ne dobijo stanovanja. 41 prosilcev je sstanovalec, torej pri starših, v bolj ali manj težkih razmerah. Viden je tudi porast delavcev iz samskih domov, ki so vložili prošnje za stanovanje, kar je predvsem značilno za TOZD 2. Gre za precej takšnih, ki imajo sicer družine, v drugi republik. Tabela 1.

TABELA 1

Stanov. razmere	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	DSSS	Skupaj
	1	2	3	4	5		
V stanovanju, last Steklarne	41	15	2	2	5	11	76
V stanovanju, last druge OZD	11	8	3	1	3	4	30
Podnajemniki	9	9	1	1	1	1	22
Sostanovaleci, bivanje pri starših	8	8	1	7	5	12	41
Samski dom	4	10	—	1	2	1	18
Skupaj	73	50	7	12	16	29	187

Med prosilci za stanovanje je, kar je razumljivo, največ 3- in 4-članskih družin. Večji kot lansko leto pa je delež samskih delavcev in samohranilk, z enim ali dvema otrokoma. Glej tabelo 2.

TABELA 2

Družinske razmere	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	DSSS	Skupaj
	1	2	3	4	5		
Samski	6	11	1	4	5	4	31
Poročen, brez otrok	7	6	—	1	1	2	17
3-članska družina	23	16	1	3	4	14	61
4-članska družina	21	12	1	2	6	5	47
Več članska družina	3	1	—	1	—	1	6
Samohranilka	13	4	4	1	—	3	25
Skupaj	73	50	7	12	16	29	187

Zanimivo je, da kljub precejšnjemu številu novih prosilcev, ostajajo razmerja v željah prosilcev in tudi v samem stanju glede družinskih in stanovanjskih razmer, približno enaka, če primerjamo lanske podatke. Tako so potrebe po novih stanovanjih na lanskem nivoju: 60 novih stanovanj. Enako je tudi s primernimi stanovanji. Upokojenci pretežno izražajo željo po garsonjerah, s centralnim ogrevanjem, ki pa jih je zelo malo v gradnji, tudi v sklopu občine, če izvzamejo sedanjo gradnjo solidarnostnih stanovanj pri Birtiču. Glej tabelo 3.

TABELA 3

Potrebe	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	TOZD	DSSS	Skupaj
	1	2	3	4	5		
Novo stanovanje	22	8	3	5	7	15	60
Primerno stanovanje	28	15	1	5	6	8	63
Večje novo	5	2	2	—	1	—	10
Staro stanovanje	13	22	—	1	—	5	41
Garsonjera	5	3	1	1	2	1	13
Skupaj	73	50	7	12	16	29	187

Tako bi glede na potrebe po novih stanovanjih potrebovali največ 2- in 2,5 sobnih stanovanj, za 3- in 4-članske družine, ali po standardih: do 58 in do 70 kvadratnih metrov.

Glavne težave še vedno ostajajo na področju planiranja velikosti stanovanj. Gre za popolno nepovezavo med potrebami po družbenih stanovanjih in gradnjo letih. Vlada občutek, da je sistem gradnje teh stanovanj pri-

lagojen idejam projektov, ne pa tistim, ki bodo v teh stanovanjih živeli.

Čeprav je splošno znano, da je med prosilci največ 3- in 4-član-

skih družin (ne samo pri nas), so stanovanja, njihova velikost in razporeditev prostorov ter s tem funkcionalnost, temu kaj slabo prilgojena.

Samo primeri zadnjih nekaj

objekta. Lepo je dobiti sklep o dodelitvi novega stanovanja, dobiti ključ, drugače pa je, če so potem vtisi ob ogledu stanovanja nekaj čisto nasprotnega. Naši delavci in kot je opaziti, tudi številni drugi, niso navdušeni nad t. i. mansardnimi stanovanji, nad stanovanji brez balkonov, z okni na stropu in temu primernim razgledom v nebo. Prav tako ni razveseljivo dejstvo, da ima zelo malo delavcev z družinami srečo dobiti stanovanje, v katerem bo poleg spalnice in dnevnega prostora še otroška soba. Z razvojem družbenih ved danes in seveda tudi vloge in pozornosti, ki jo, vsaj v besedah, danes posvečamo družini, se v strokovnih mnenjih staršem pri vzgoji njihovih otrok nikoli ne pozabi povedati, da otrok obvezno potrebuje svoj prostor za učenje, igro, torej lastno sobo, da mora spati v svoji sobi in podobno. Vendarle in navsezadnje bi bilo zelo lepo, če bi vse to, človek bi rekel, osnovno, lahko začeli uresničevati tudi v praksi.

Na podlagi novih prednostnih list bodo razdeljena nova stanovanja (štiri), ki jih dobijo TOZD 1, TOZD 2, TOZD 5 in DSSS v stolpiču A pri Birtiču. Prav tako pa bo ta prednostna lista osnova za dodeljevanje vseh ostalih stanovanj do naslednje znane razdelitve novih stanovanj v naši občini.

V TOZD 2 je potrebno realizirati še razdelitev dodatnih kapacitet v novozgrajenih enotah samskega doma v naselju Aleša Kaple. Gre za 1 enoto, v kateri je 6 stanovanj, v velikosti 26 m² in 43 m². Cena za kvadratni meter površine je visoka za naše razmere: po vsej verjetnosti bo presegala 40.000 din. V TOZD 2 so se odločili, da bodo s pridobitvijo te enote reševali tudi stanovanjska vprašanja svojih delavcev z družinami.

ZAHVALA

Ob odhodu v moj zasluženi pokoj, se vam drage sodelavke in dragi sodelavci iz TOZD 1 iskreno zahvaljujem za darila in čudovit šopek. Vsa ta prelepa darila me bodo spominjala na vas in na vsa ta leta, ki smo jih skupaj preživeli. V vaši sredini sem bila srečna. Vse težave smo skupaj premostili in se včasih ob napornem delu znali tudi poveseliti. Zato vas bom, drage sodelavke in sodelavci tudi pogrešala.

Se posebej pa se zahvaljujem Ančki Frankovič, Hildi Dolinšek in Janezu Knezu, kakor tudi celotni izmeni Janija Oberčkala za vso pomoč in za prelepo slovo. Zelo sem bila ganjena in presenečena ob tolikšni pozornosti do mene.

Vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD 1 pa tudi celotnemu kolektivu Steklarne Hrastnik želim še mnogo delovnih uspehov, zdravja, osebnega zadovoljstva in medsebojnega razumevanja.

Še enkrat vsem iskrena hvala!

Mira Novak

Najbolj so bili, kot kaže, razočarani tisti, ki so se selili na Dol, v 2. del poslovno-stanovanjskega

OB OSNUTKU NOVEGA ZAKONA O PIZ

DOBRO JE VEDETI

Predčasna upokojitev

V aprilu 1982 je bil sprejet nov zvezni zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki se začne uporabljati s 1. 7. 1983, zaradi česar je potrebna tudi izdaja novega republiškega zakona s tega področja. Na podlagi izdelanega predloga in tez, ki so bile dane v razpravo ob sprejemanju predloga, je bil pripravljen osnutek republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Ta osnutek med drugim zajema tudi institut predčasne upokojitve, ki je prav gotovo že ves ta čas predmet številnih razprav, tudi med našimi delavci.

Možnost predčasnega upokojevanja so po letu 1972 že uvedle nekatere republike: Srbija, Hrvaška, Makedonija in obe avtonomne pokrajini. Niso pa tega storile Slovenija, Črna Gora in Bosna in Hercegovina. To je seveda povzročilo v javnosti dosti polemik, češ da gre za neenakopravnost, ker se v istem prostoru zadeve različno pravno urejajo oziroma gre za neenotne temeljne pravice.

V slovenskem osnutku zakona je sedaj opredeljeno takole: Zavarovanec lahko uveljavi starostno pokojnino, ko dopolni najmanj 35 let pokojninske dobe in 55 let starosti (moški) oziroma 30 let pokojninske dobe in 50 let starosti (ženska).

Predčasna pokojnina se odmeri tako, da se starostna pokojnina, do katere bi imel pravico zavarovanec, glede na pokojninsko dobo, če bi dopolnil 60 let oziroma zavarovanka, če bi dopolnila starost 55 let, zmanjša za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj pred dopolnitvijo te starosti za določen odstotek.

Osnutek v zvezi s tem vsebuje dve varianti: da bi ta odstotek zmanjševanja pokojnine znašal 1,5 %, varianto pa 2 %. Izračuni menda kažejo, da so ti odstotki minimalni, saj znašaja finančno realen odstotek zmanjševanja glede na slovenske razmere kar 7 %.

V nekaterih drugih republikah pa je ta odstotek spet drugačen, manjši, saj predvidevajo le 1 % zmanjševanja za vsako leto.

Praktično to pomeni:

Pri predčasni upokojitvi se torej pokojnina odmeri od pokojninske osnove, procentualno glede na pokojninsko dobo. Tako znaša pri 5 let manjši pokojninski dobi 10 % manjšo pokojninsko osnovo. Poleg tega pa se zato, ker se začne uživati pokojnina prej, glede na starost, za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj tudi dodatno zmanjša z določenim % za vsako leto (1,5 ali 2 %).

Ali v številkah takole:

Delavka, stara 51 let, ima 30 let delovne dobe, želi se predčasno upokojiti, s pokojninsko osnovo 10.000 din.

Glede na njeno delovno dobo se odmeri pokojnina v višini 75 % ali 7.500 din.

Ker gre za upokojitev 4 leta prej, se pokojnina za vsako leto zmanjša in sicer:

— pri zmanjševanju za 1,5 % bi znašala 7.050 din,

— pri zmanjševanju za 2 % bi znašala 6.900 din.

Po preteku tistih manjkajočih (v tem primeru 4 letih) pa se pokojnina ponovno odmeri in sicer na višino 75 %, glede na dejansko pokojninsko dobo, kar pa je še vedno 10 % manj kot znaša polna pokojnina (85 % od pokojninske osnove).

Pa še to: upokojenci s predčasno pokojnino niso med upravičenci varstvenega dodatka!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame in prababice

MARIJE KAUZER

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti in izrazili svoje spoštovanje in sožalje. Posebej se zahvaljujemo pevskega zboru upokojencev Hrastnik, godbi na pihala Svobode II in tov. Alojzu Janežiču za izrečene poslovilne besede.

Zaljujoči:

mož Peter, sin Peter z družino, ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in dedka

JOŽETA VOLAVŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v tej hudi bolečini. Hvala godbi in pevcem Svobode II za žalostinke, govornikom za poslovilne besede, hvala sosedom in vsem, ki ste mi poklonili cvetje ter ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Zaljujoči:

hčerke Ema in Rozi ter sin Jože z družinami in ostalo sorodstvo

Letna konferenca društva invalidov Hrastnik

V navzočnosti 140 članov društva ter več predstavnikov društva in ostalih se je ista vršila v soboto 26. 3. 1983 ter obravnavala življenjsko važne probleme svojih članov.

V naše društvo je vključenih 506 članov.

Po kategoriji invalidnosti pa je stanje naslednje:

I. kategorije — 85 članov,

II. kategorije — 64 članov,

III. kategorije — 281 članov, drugih članov invalidov — 74 članov (s statusom), drugih članov invalidov — 64 članov (brez statusa).

Precej zaskrbljujoče je, ker je med delovnimi invalidi do 40. leta starosti 206 invalidov.

Med vzroki invalidnosti je največ nesreč pri delu in to 281 članov, sledi poklicna bolezen 85 članov, poškodbe izven dela 64 članov in 74 ostalih. Glede na gornje podatke, je nujno da odbori invalidov v delovnih organizacijah tem problemom posvetijo največ pozornosti in skušajo z boljšimi delovnimi pogoji zmanjševati naraščanje števila delovnih invalidov.

Društvo invalidov skuša pomagati svojim članom na različne načine. Od regresiranja potrebnim članom za deset dnevni odih v raznih krajih na morju ali v hribovih, pač glede na potrebe zdravja. Seveda pa je ta pomoč omejena, kot so omejena tudi materialna sredstva, ki jih društvo ima. Tudi enkratno finančno pomoč ob novem letu smo dali le najbolj potrebnim članom invalidom.

Soočamo se tudi s problemom zaposlovanja nekaterih kategorij invalidov, zato vztrajamo pri ustanovitvi invalidske delavnice v Zasavju, kjer bi lahko zaposlili najbolj potrebne člane-invalidide. Do sedaj so tudi delovne organizacije v občini imele precejšnje razumevanje za zaposlitev invalidov, za kar jim se društvo zahvaljuje in želi da bi tako bilo tudi v prihodnje.

Naše člane smo usmerjali tudi, da bi se bolj masovno vključili v Športno društvo invalidov Hrastnik. Organizirali smo tudi izlete v razne kraje v Sloveniji, kjer je udeležba vedno številna, pa tudi srečanje invalidov Zasavja je vselej uspešno saj se sestajamo v zelo velikem številu, razpoloženje članstva pa je izredno. Za vse te dejavnosti društvo prispeva nekaj sredstev, kar bo tudi v prihodnje ena od nalog, da bi dejavnost čim bolj približali slehernemu invalidu.

Ob sedanjih nalogah je najbolj važna obravnava osnutka Zakona o pokojninsko-invalidskem zavarovanju, za kar je bilo na konferenci še predlagano nekaj dodatkov, oziroma sprememb na osnutek. Posebno izrazit je predlog, da se po možnosti v osnutek vključi tudi reševanje statusa odraslih, duševno prizadetih oseb v sistemu invalidsko pokojninskega zavarovanja. Vse predloge bo naše društvo posredovalo ustreznim organom v občini in Zvezi društva invalidov Slovenije.

Tudi kadrovske sestavi našega društva bo nujno posvetiti več skrbi in pozornosti, predvsem v tem smislu, da vključimo čim več mlajših delovnih invalidov, saj imajo le-ti največ problemov, ki so življenjskega pomena, bodisi v organizacijah združenega dela ali drugje.

To so v glavnem najvažnejše naloge, ki stoje pred Društvom invalidov, ki pa jih bo moč reševati s pomočjo vseh članov ob pomoči združenega dela v občini.

Za dosedanje pomoč, v kakršnikoli obliki je bila, se naše društvo zahvaljuje vsem organizacijam združenega dela, sindikalnim organizacijam in ostalim ter upa, da pomoč tudi v bodoče ne bo izostala, kljub težavnim gospodarskim problemom s katerimi se srečujejo.

Karli Grčar

Bolniški stalež v februarju

Podatki o bolniškem staležu v mesecu februarju 1983 so znova zaskrbljujoči.

Že v januarju letos je bil delež teh izostankov najvišji v zadnjih dveh letih, zdaj pa je februarja celo spet v porastu: z 11,92 % na 12,62 %, na nivoju delovne organizacije.

Primerov delavcev, ki so stalež koristili, je sicer nekoliko manj, zato pa je bilo obdobje koriščenja staleža daljše.

V februarju z bolniško prednjači TOZD dekorirnica s satinirnico, z 18,09 %, potem pa sledita TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase (13,81 %, enako kot januarja) in TOZD avtomatska predelava steklene mase (13,06 %, več kot januarja). Porast staleža pa je tudi v TOZD orodjarna s strugarsko cizlersko delavnico in TOZD energetika s ključavničarsko delavnico, saj je v TOZD orodjarna s strugarsko cizlersko delavnico s povprečnih 6,26 % v letu 1982 narastel stalež na 9,71 % v februarju letos. Visok stalež pa je tudi v delovni skupnosti skupnih služb (11,21 %).

Skupno je bilo za nadomestila osebnih dohodkov zaradi bolniškega staleža v februarju namenjenih 217 milijonov (starih) din.

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se toplo zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem dežurnih služb ter industrijski gasilski četi za lepe poslovilne besede. Hvala za darilo tudi pregledalkam na izmeni Lipar TOZD 2.

Vsem vam, kot tudi celotnemu kolektivu pa želim srečo in obilo delovnih uspehov.

David Stopinšek

Športno društvo v naši krajevni skupnosti

Ze večkrat doslej je bilo v našem glasilu Steklar omenjeno Brodarsko društvo Hrastnik, ki deluje že vrsto let v krajevni skupnosti Spodnji dol, ali po novem v Krajevni skupnosti Steklarna. Namen tega prispevka je v tem, da se prikaže delovanje tega društva, ki v letošnjem letu praznuje svoje 35. letnico obstoja. Kot vsa društva v občini Hrastnik so v mesecu marcu v BDH na letnem občnem zboru pregledali delo in si zadali nove naloge za naslednje obdobje.

Mogoče v začetku nekaj informacij o samem društvu. V društvu delujejo tri sekcije in to najbolj razširjena kajak-kanu na divjih vodah, modelarska sekcija in leta 1981 na novo ustanovljena sekcija jadrnanje na deski. Klub šteje približno 120 članov, ki pa so tako ali drugače vključeni v delovanje društva. Velika večina članov se rekreativno ukvarja z vodnim športom. Od zgoraj omenjenega števila so v tekmovalni šport vključeni v sekciji kajak-kanu 20 članov, v jadrnanju na deski pa tekmuje z registracijo Brodarske zveze Slovenije že 5 članov. Modelarska sekcija je v svojem delu predvsem povezana z osnovno šolo Hrastnik, kar pa še ni pokazalo zadovoljivih rezultatov, čeprav so želje članov društva in učencev velike.

V razgovoru s predsednikom društva tov. Adolfom Baričem smo izvedeli marsikaj zanimivega o dobrih in slabih straneh v delovanju društva in priznanju tega tako pomembnega društva v vključevanju SLO in DS v občini Hrastnik.

Tov. Barič je z velikim navdušenjem poudaril, da se delo v samem društvu iz leta v leto izboljšuje in naloge, ki so zadane se poskušajo z polnim elanom tudi realizirati, kar jim uspeva v veliki večini. V lanskem letu so kljub menjavi generacij tekmovalcev in odsotnosti tistih, ki so bili na služenju vojaškega roka, z mlajšimi posegli po visokih uvrstitvah na raznih tekmovanjih. Tekmovalci v kajak-kanu na divjih vodah so se udeležili več kot trideset tekmovalni republiškega, zveznega in mednarodnega ranga. Velik dokaz mlade generacije je vsekakor ponovna osvojitev prehodnega pokala Branka Drogenika Fune, katerega so osvojili že tretjič po vrsti in je ostal društvu v trajno last. To tekmovalne se namreč smatra kot oblika najboljših klubov v Jugoslaviji. Obenem je to že drugi pokal, ki je v društvu v trajno last iz takšnega tekmovanja, kar je velik uspeh. Kljub takšnim rezultatom in dokazovanju športnih sposobnosti pa samo društvo še vedno ne more doseči pravega razumevanja v TKS v občini Hrastnik.

Se vedno nima društvo pravega in pravičnega statusa, kar dokazujejo pičle in pristržene dotacije TKS. Za takšno ravnanje oziroma stanje so vsekakor krivi le nekateri vodilni posamezniki v TKS, ki jim ta športna panoga ni pri srcu. Posledica tega je predvsem skrajšan program treningov in priprav ter seveda tekmovalni, saj se za uspešno imenovanje društva zahtevajo dobri, v največji meri pa najboljši rezul-

tati. Člani društva se zavedajo, da je čas stabilizacije, zato poskušajo in največji meri razumno ravnati s dodeljenimi sredstvi, katera niso nikoli bila nesmotno koriščena. Povrh tega so veliko prihranili tudi s prostovoljnimi delom. Zato takšne ali drugačne odločitve in natančevanja posameznikov zelo negativno vplivajo na društvo in članstvo. Že nekaj let nazaj se opaža, da je potrebno vsako leto zmanjševati program tekmovalni, ker je sredstev vse manj, kar se tudi upošteva v samem društvu. Pri tem pa je tov. Barič poudaril, kako dolgo bo potrebno kritični in krajšati dejavnost in če bo od nje še kaj ostalo. Denarja je vsako leto manj, rekviziti in oprema za tak šport pa je draga. Na primer čoln stane najmanj 2 stara milijona, veslo pa okrog 200 starih tisočakov. Samo društvo je vezano na lasten prevoz z kombijem, leti stroški pa so zelo porasli. Že dolgo časa se v društvu poskuša uveljaviti rekreativna dejavnost, kar pa še ne uspeva v polni meri. Ta dejavnost je uspešna bolj ali manj le v poletnih časih. V sodelovanju z osnovno šolo, ter KRC 14. oktobrom se je v društvu začela kajakaška šola, v katero je vključenih 15 do 19 mladih tekmovalcev oziroma novih članov, s katerimi so začasno rešili problem podmladka. Že dalj časa se načrtuje izdelava čolnov, kar bi bilo mnogo ceneje, vendar je potrebno urediti delavnico, ter v ta namen nabaviti material za izdelavo čolnov.

Jadrnanje na deski je v društvu vse bolj popularen šport, kar se kaže tudi po številu članov, ki so vključeni v sekcijo. Teh je okrog 20. Že prej je bilo omenjeno, da je nekaj članov že registriranih in redno tekmujejo na državnih prvenstvih in republiških tekmovanjih. Tu pa se poraja spet problem, da pri TKS Hrastnik še niso dosegli soglasja o delovanju te sekcije, ki je vključena v društvo. Tov. Barič je mnenja, da bi TKS morala podpirati vsakršne športne panoge, ki razširjajo množičnost, ne pa imeti takšni odnos do vodnih športov.

Modelarska sekcija še vedno ne more zaživeti v polni meri, čemur pa je krivo tudi kritično delo ZOTK Hrastnik, katera bi morala pokazati več resnosti v svojem delu. Seveda je za uspešno delo modelarske sekcije potrebno tudi primerno orodje in material, ki je v neki meri že nabavljen, vendar še ne dovolj, za izdelavo dobrih izdelkov, katere želijo člani sekcije ustvariti.

Brodarsko društvo Hrastnik ima v programih oziroma v koledarju vsako leto tudi organizacijo tekmovalni, republiških in zveznih razredov. Tu je opaziti veliko resnost, saj so tekmovalni, ki jih organizira društvo vedno brežhibno organizirana. To je predvsem zaradi naravnih pogojev, ki jih nudi reka Sava. Tako so naprimer lansko sezono organizirali republiško prvenstvo, že leta nazaj v Prusniku izbirno tekmovalje za državno reprezentanco, večkrat so organizirali memorial B. D. Funa in ničkoliko

medklubskih tekem v spustu in slalomu.

Člani kluba so prepričani, da bodo nadaljevali delo in vsako leto poskušali z prostovoljnimi akcijami in s pomočjo združenega dela, nadaljevati z delom, ki do sedaj ni bilo nikoli neuspešno. Društvo ima v svojih vrstah štiri športnike, ki imajo status zveznega razreda in dva športnika v perspektivnem razredu. Znak za takšno registracijo pa so v največji meri dobri rezultati na mednarodnih in zveznih tekmovanjih. To pa je dokaz, da se v samem društvu dela in ne »zabušava«, saj za takšne rezultate je potrebno veliko volje in treningov.

Se veliko bi lahko zapisali o delovanju tega dolgoletno uspešnega društva, vendar naj bo za enkrat le toliko. V grobem je prikazano za nekatere bolj, za nekatere manj uspešno delovanje društva, ki v svojem programu načrtuje še veliko akcij, katere pa upajo, bodo lahko resnično realizirali le s pomočjo in razumevanjem TKS in ZTKO občine Hrastnik. Dosedanje sodelovanje z našo delovno organizacijo Steklarno Hrastnik, je bilo uspešno in v njihovih besedah je tudi želja še za nadaljnje sodelovanje.

Želimo jim veliko uspehov in jim ob enem čestitamo k njihovem jubileju.

ag

Novo v knjižnici Hrastnik

Tokrat vam bomo predstavili novosti v knjižnici Hrastnik nekoliko drugače. Mogoče ste v zadnji številki glasila »Steklar« zasedili obvestilo, da od marca dalje posluje izposojevališče Ljudske knjižnice Hrastnik tudi v Steklarni. In ker je to izposojevališče namenjeno predvsem krajanom spodnjega dela Hrastnika, mislimo, da ne bi bilo napak povedati kaj več o njem.

Najprej kratka zgodovina: Že pred drugo svetovno vojno je v spodnjem delu Hrastnika delovala knjižnica v okviru društva Svobode II. Štela je 80 slovenskih in 100 nemških knjig. Seveda je bilo vodenje te knjižnice amatersko: knjige so izposojali volonterji, ki so bili obenem tudi odborniki tega društva.

Po vojni je knjižnica nadaljevala svoje delo v okviru kulturno-umetniškega društva Aleš Kapla, toda še vedno na amaterski osnovi. Ko pa je bila v Hrastniku leta 1960 ustanovljena Ljudska knjižnica Hrastnik, je tudi ta knjižnica dobila višjo organizacijsko obliko. Postala je sestavni del občinske knjižnice, svoje prostore je dobila v zdravstvenem domu (sedanji samski dom). Knjižnico je vodila profesionalna knjižnična delavka, ki jo je tudi strokovno uredila: vse knjige so bile vpisane v inventarno knjigo, izdelani so bili katalogi, urejena je kartoteka bralcev in evidenca o izposojenih knjigah. Financiral jo je takratni občinski odbor pri Svetu za prosveto in kulturo Hrastnik. Toda dotacija je bila minimalna; z njo je knjižnica lahko krila le funkcionalne izdatke in sredstva za osebne dohodke, za nakup novih knjig je ponavadi zmanjkalo denarja.

Z ustanovitvijo Kulturne skupnosti Hrastnik pa se je stanje občinske knjižnice bistveno izboljšalo. Predvsem so bili zagotovljeni viri financiranja, knjižničarstvo je v kulturnem razvoju občine zavzelo prioritarno mesto. Tako si je tudi izposojevališče v Steklarni bistveno opomoglo. Stevilno novih knjig, prav tako izposoja in obiski bralcev so lepo naraščali, kar je razvidno iz naslednjih podatkov:

Leto	1977	1978	1979
Število knjig	3.548	3.710	4.092
Izposojenih knjig	201	255	155
Vpisani bralci	33	37	38
Obiskovalci	93	104	66
Nove knjige	81	162	254

Že v drugi polovici leta 1979 pa je morala knjižnica svoje prostore prepustiti Steklarni Hrastnik. Ta je sicer zagotovila, da bo v zameno poiskala druge primerne prostore, toda to iskanje se je iz različnih subjektivnih in objektivnih vzrokov zavleklo tja v leto 1982. Ne glede na to si je knjižnica ves čas prizadevala obogatiti in popestriti knjižni fond v izposojevališču. Tako je v teh letih zbrala okrog 1.500 popolnoma novih knjig, jih opremila in pripravila za izposajo.

In sedaj? — prostor je tu. Izposojevališče v Steklarni se nahaja v gradu — stari upravni zgradbi Steklarne Hrastnik, v drugem nadstropju (poleg Krajevne skupnosti). Bralcev je na voljo okrog 4.600 knjig. Knjige so razvrščene na policah po sistemu prostega pristopa. Dve tretjini vseh je leposlovje za odrasle in mladino, ostalo so strokovne knjige.

Kaj bodo bralci našli na policah? Predvsem dosti sodobnih romanov najrazličnejših vrst (ljubezenskih, kriminalnih, pustolovskih, zgodovinskih, potopisnih, biografskih, fantastičnih itd.), biografij, precej sodobnih pesniških zbirk, nekaj dram, novel, tudi kakšen humorističen roman ali satiro; na policah s strokovno literaturo prevladuje marksistična (dobrodošla bo predvsem srednješolcem in študentom), dosti je novih knjig s področja tehnike, zdravstva, kmetijstva, prirodoslovja, kulinariki, športa in razvedrila. Ljubitelji zgodovine bodo lahko pobrskali med raznimi spomini NOB, zapisi velikih državnikov, kulturnimi zgodovinami različnih narodov itd., itd.

Pa otroci in mladina? Zlasti pravljice, pravljice in še enkrat pravljice. Pa knjige za bralno značko, domače branje, razne referate, seminarske naloge. Pa Karla Maya, Leopolda Suhodolčana, Franceta Bevka, Antona Ingoliča... Pa...

(Nadaljevanje na 23. strani)

Šport in rekreacija - iz meseca v mesec

Športni Hrastnik je bil v preteklem mesecu gostitelj še ene velike športne prireditve. V organizaciji Občinske strelske zveze in pod pokroviteljstvom REK EK DO Rudnik Hrastnik je bilo 13. marca letošnje republiško prvenstvo v streljanju s serijskim zračnim orožjem na katerem je nastopilo 283 posameznikov in posameznic iz 67 strelskih družin Slovenije. Ob odlični organizaciji in izvedbi prvenstva so bili doseženi tudi zelo dobri rezultati, kar končno priča tudi število tistih ekip in posameznikov, ki so izpolnili normo za nastop na letošnjem državnem prvenstvu, ki bo v Beogradu. Škoda je le, ker so celoten, zelo dober vtis nekoliko pokvarili sodniki, ki so brez potrebe zavlekli zaključek tekmovalja, pri tem pa spregledali lepo število napak, ki so jih storili brez potrebe. Očitno pa je, da je bilo število sodnikov občutno premajhno in niso zmogli naloge.

Peterboj '83 — športne igre železarjev, gumarjev, kemikov, kovinarjev in steklarjev bodo letos četrtič v Hrastniku. Prireditve bo 8. maja. Tako so se dogovorili na skupnem sestanku prejšnji mesec v Hrastniku, ko so se predstavniki vseh petih sodelujočih delovnih organizacij zavzeli za nekatere spremembe. Te se nanašajo predvsem na to, kako pritegniti k sodelovanju čimveč predstavnikov nežnega spola. Zato naj bi že na tem tekmovalju, ki bo mimogrede povedano že šestnajsto, športnice z Jesenic, Kranja, Medvod, Žalca in Hrastnika tekmovali v odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in pikadu. In še ena zanimivost, tako kot moški naj bi odslej tudi ženske tekmovali za prehodni pokal. Seveda so to le želje in način kako pritegniti še več športnic in tako še bolj popestriti v marsičem svojevrstno športno manifestacijo.

Otvoritev sezone imajo slovenski kajakaši in kanuisti že nekaj let s tradicionalnim spustom po Ljubljanici od Podpeči do Tromostovja. Tako je bilo tudi letos, ko se je tega dokaj napornega — 12 km dolgega spusta udeležilo blizu 70 tekmovalcev iz domala vseh slovenskih klubov. Hrastniško zastopstvo je bilo številčno skromno vendar zelo uspešno. Med člani je Stradar osvojil 5. mesto, medtem ko sta mladince Kovačič in Mihoci osvojila 1. oziroma 2. mesto. Že naslednji dan pa je hrastniška četverka nastopila še v Zagrebu na 5 km dolgem spustu na Savi od stare železniške postaje do novega mesta pri Sejmšču. Med člani je bil Stradar s 5. mestom spet zelo soliden. Pri mladincih je bil zelo dober Mihoci na 3. mestu, Detič pa je osvojil 8. mesto. Pohvaliti pa velja mladega Ruglja, ki je v konkurenci pionirjev osvojil odlično 2. mesto.

Rajmund Cvetko — odlični tekmovalci SD Rudnik — Hrastnik, je kot prvi Hrastničani osvojil naslov republiškega prvaka v streljanju s serijsko zračno puško. Na letošnjem prvenstvu, ki je bilo pretekli mesec v Hrastniku je Rajmund, ki se mimogrede povedano ponaša s statusom zveznega športnika, premagal vse nasprotnike in s 377 krogi prispeval levji delež k zmagi svoje ekipe tudi v moštenem tekmovalju. Tako so Hrastničani prvič sploh osvojili kar dva naslova v eni sezoni in s tem dokazali da upravičeno sodijo med najuspešnejše športnike. Naj ob tem dodamo, da so na omenjenem prvenstvu kar štirje hrastniški strelci izpolnili norma za nastop na letošnjem državnem prvenstvu. Poleg Cvetka je to uspelo še Rešetaru in Hrnčiču (oba SD Rudnik) ter Delpinu (SD Steklar).

Tradicionalno, tokrat že 23. tekmovalje v streljanju za »Rudarsko svetilko« je privabilo na strelišče SD Rudnik rekordno število nastopajočih. Izmed 70 strelcev iz 22 strelskih družin se je najbolj izkazal Postojčan Matjaž Suligoj, ki je nastreljal rekordnih 383 krogov. Tudi dosežek domačinov: 1120 krogov velja za rekordnega glede na spremenjena pravila po katerih ekipo sestavljajo trije in ne več štirje strelci. Zal pa oba dosežka ne bosta veljala kot rekordna ker nista bila dosežena na uradnem republiškem prvenstvu. Izidi — ekipno: 1. SD Rudnik (Rešetar, Cvetko, Hrnčič) 1120 krogov, 2. mesto SD Okrogar Skvarča (Zagorje) 1111, 3. SD Maršal Tito (Slavonski Brod) 1107. Posamežno: 1. Suligoj (Postojna) 383, 2. Rešetar (Hrastnik) 377, 3. Duh (Ivanič Grad) 345, 4. Hrnčič (Hrastnik) 375, 5. Kajtna (Zagorje) 375. Generalka za republiško prvenstvo je lepo uspela. Kako pa bo na prvenstvu?...

Igralci in igralki Kemičarja so na mladinskem državnem prvenstvu v Beogradu osvojili dve drugi in dve tretji mesti. Drugo mesto je osvojila Vesna Ojsteršek v konkurenci posameznice in par Vesna Ojsteršek Tanja Pandev v konkurenci ženskih dvojic. Tretje mesto je osvojil Jernej Zalaznik med posamezniki, za nameček pa je bil še tretji v konkurenci mešanih dvojic skupaj z Vesno Ojsteršek. Tako konkurenca kot kvaliteta prikazanega namiznega tenisa sta bila za razliko od prejšnjih let na izredni ravni. Škoda je le, da v konkurenci deklet Hrastničanki nista ponovili lanskoletnega uspeha, ko je tako Vesna Ojsteršek kot par Vesna Ojsteršek—Tanja Pandev osvojil naslov državnih prvakinj. Za tolažbo morda le ugotovitev, da nihče od lanskoletnih prvakinj ni uspel obdržati naslova in zmagati tudi letos.

Na Dolu je smučarska sekcija PD Dol pod vodstvom Fanči Moljkove v ugodnih snežnih pogojih pripravila šolsko tekmovalje v smučarskih tehnikah. Na 1 km dolgi progi, speljani na »Pustovih njivah« je nastopilo 22 osnovnošolcev med njimi dve dekleti. Rezultati seveda niso pomembni, bolj pomembno je spoznanje, da tudi ta športna zvrst počasi, vendar vztrajno išče svoje mesto v telesnokulturni dejavnosti občine. Iz tega ali onega razloga polovica nastopajočih ni sklenila tekmovalja. Najboljši pa so bili: 1. Raško Podkornitnik (7.a), 2. Aleš Žekar (7.b) 2.22, 3. Uroš Kapelar (8.a) in Marko Močilar (8.a) 2.83 in 5. Dejan Lazarevič (6.a) 2.30. Teh pet je prejelo knjižne nagrade. Vsi nastopajoči pa so prejeli priznanja in nalepko smučarja. Organizatorica zatrjuje, da bo v prihodnje potrebovala več nalepk...

Res neodgovorno in obsodbe vredno je obnašanje delegiranih sodnikov, ki enostavno niso prišli na srečanje prvake kola drugega dela republiške mladinske nogometne lige skupina B, v katerem so mladi nogometaši Hrastnika gostili vrstnike novomeškega Elana. Srečanje so vodili tako prisotni domači sodniki, ki jih je organizator (domačin) zbral na hitro roko. Po slabi igri, kateri je v precejšnji meri botroval tudi nemogoč teren, so zmagali domačini z 2:1 (1:0). Zadetke sta dosegla Sihur in Medvešek. Zlasti za slednjega, ki je bil dosežen iz 11 m pa so imeli gostje precej, po našem neupravičenih pripomb. Vsem takšnim in podobnim nevedčnostim pa bi se dalo izogniti z malo večjo mero odgovornosti sodnikov, ki jih kot kaže mladinski nogomet očitno ne zanima. Upamo, da bo njihovo ravnanje zanimalo sodniško komisijo.

Ekipa Kemičarja je v nadaljevanju tekmovalja v zvezni ženski namiznoteniški ligi zabeležila še eno lepo in visoko zmago. V osmem kolu so dekleta zabeležila pričakovano vendar po prikazani igri vendarle nekoliko previsok 1:8 poraz z državnimi prvakinjami, zagrebško Mladostjo — Ribomaterialom. Zato pa so le dva dni kasneje z visokih 6:3 prvič premagale drugo zagrebško ekipo: Industrogradnjo, s katero so doslej trikrat izgubile s povsem enakim izidom 4:5. Junakinja srečanja je bila Vesna Ojsteršek, ki je premagala vse tri nasprotnice (Palatinuš, Cvetkovič, Grkinič), svoj delež pa je z eno zmago (Grkinič) prispevala tudi Jolanda Novak.

Kaže da je »kraljevska igra« zelo priljubljena tudi med upokojenci. Vzrokov zakaj, najbrž ne gre raziskovati čeprav je precej hudomušnežev, ki pravijo, da si upokojenci le še ob igranju šaha privoščijo kraljevsko razpoloženje (življenja prav gotovo ne). Prejšnji me-

sec so se na četverboju v Hrastniku srečale ekipe iz Trbovelj, Sevnice, Krškega in seveda domačega društva upokojencev. Zmagali so Trboveljčani, ki so v treh srečanjih osvojili 8 točk, kar je sicer soliden dosežek vendar je treba dodati, da so nastopili s samo tremi šahisti kar pomeni, da so vsako srečanje pričelo z 0:1 v korist nasprotnika. Drugo mesto so s 7 točkami osvojili domačini, tretji so bili Krčani, peti in četrti Sevnici s štiri točkami. Odigrali bodo še tri turnirje (Trbovlje, Krško, Sevnica), nakar se bo zmagovalec uvrstil v nadaljnje tekmovalje za republiško prvenstvo.

Resnici na ljubo je treba priznati, da se razmere v slovenskem boksu vsaj po republiškem prvenstvu v Celju sodeč, niso bistveno spremenile. Kljub številnim prijavam, se je na prizorišču pojavilo le 34 boksarjev, ki naj bi tekmovali v mladinski in članski konkurenci. Ze bežnemu poznavalcu boksa ta številka marsikaj pove, predvsem pa to, da je občutno premajhna za izvedbo prvenstva v eni kaj šele v dveh konkurencah. No proizvodnim organizatorjem: Celjskemu Partizanu je nekako uspelo spraviti skupaj 12 parov za finalne obračune. Seveda v tako okrnjeni konkurenci ni bilo moč pričakovati kvalitetnega in zanimivega boksa. Vprašanje pa je tudi, s kakšno kvaliteto razpolagajo zmagovalci, predvsem če vemo, da je večina med njimi prišla do naslova republiškega prvaka z eno samo borbo. Na prvenstvu so nastopili boksarji iz: Celja, Ptujja, Maribora, Ljubljane in Hrastnika.

Ekipa rudniških strelcev je po uspehu na republiškem prvenstvu in zlasti po odlični formi trojice: Cvetko, Rešetar, Hrnčič veljala tudi za prvaka favorita republiške strelske lige. Zal so fantje to optimistično napoved postavili povsem na glavo. V odličnem, zadnjem nastopu na nevtralnem strelišču STT v Trbovljah, so preprčiljivo izgubili z vodečo ekipo SD Okrogar Skvarča iz Zagorja in zdrknili celo na tretje mesto. Rezultat 1472:1452 v korist Zagorjanov najbrž pove vse. Pristaviti pa vendarle velja, da je to najslabši dosežek Hrastničanov v celem tekmovalju. Zato tudi izgovor, da je odpovedal četrti strelec ni opravičljiv. Kajti z isto postavijo so Hrastničani dosegli veliko boljše rezultate in tudi rekordnih 1485 krogov so dosegli v povsem enaki postavi kot skromnih 1452 v Trbovljah. V tolažbo le dejstvo, da bodo na državnem prvenstvu tako kot na republiškem, za ekipo nastopali le trije strelci.

Akcije PD Dol pri Hrastniku: »30-krat v Gore za 30. obletnico društva« se je udeležilo prek 300 ljubiteljev naših planin največ seveda članov (Nadaljevanje na 21. strani)

Šport in rekreacija

društva in drugih članov Hrastnika. Na skromni podelitvi zlatih, srebrnih in bronastih značk za 30, 20 odtosno 10-kratni obisk planinskega doma v Gorah, smo našli kar 140 takšnih, ki so do vključno 10. marca (akcija je trajala od začetka preteklega leta) vsaj 30-krat obiskali to priljubljeno izletniško točko. Prejemnikov kakršnekoli od treh lično izdelanih značk pa bi bilo prav gotovo lahko še več, vendar je bilo precej takšnih, ki smatrajo Gore za svoj drugi dom in so kar prevečkrat tam da bi bilo to potrebno dokazovati s posebnimi kontrolnimi žigi. Po drugi strani pa bi za česte obiske lahko izvedel še kdo drug...

Cilj mladih dolskih rokometišev, ki tekmujejo v južni skupini republiške mladinske lige je — četrto mesto. Kaže pa da to ne bo ravno lahko. Kajti prvo srečanje drugega dela ni bilo ravno vzpodbudno. Na gostovanju v Krmelju so mladi Dolani doživeli hud poraz 20:31 in tako pokvarili zelo dober vtis iz pripravljalnega obdobja, ko so nudili močan odpor Celjskim rokometišem in kot za šalo odpravili vrstnike trboveljskega Rudarja. Kaže pa, da fante poraz v Krmelju ni ravno prizadel, saj so le nekaj dni zatem doma presenetljivo premagali vrstnike celjskega Aera z 26:20. Naj še dodamo, da so v predtekmi tega srečanja pionirji RK Dol premagali vrstnike Aera z 11:10. Torej za prihodnost ob dobrem in strokovnem delu na Dolu ni bojazni.

Igralci NTK Kemičar bodo po vsej verjetnosti sklenili letošnje prvenstvo v republiški namiznoteniški ligi na tretjem mestu. Pred zadnjim nastopom

imajo namreč le še teoretične možnosti, da prehitijo drugouvrščeni ravenški Fužinar, ki ima pred Hrastničani kar šest točk naskoka. Odločilen je bil njihov medsebojni obračun v tretjem krogu, ko je pomlajena vrsta Kemičarja (Vizjak, Žerko, Medved) po ogorčenem boju klonila z 4:5 in si tako praktično sama zaprla pot do drugega mesta kar bi bil glede na določene okoliščine vsekakor lep uspeh. Tako bodo Hrastničane na slovenskem prestolu zamenjali igralci Ljubljanske Ilirije, ki so si že pred zadnjim nastopom tako teoretično kot praktično zagotovili naslov republiških prvakov za leto 1983. V zadnjem nastopu na Ravnah na Koroškem so igralci Kemičarja izgubili z Ilirijo 3:5, Fužinarjem 4:5 in premagali Soboto 5:0.

JU-hokej bi lahko primerjali z znanim Bergmanovim filmom »Plesala je eno samo poletje«. Po dokaj »uspešnem gostovanju« v C skupini so se vrnili med B garnituro z optimistično napovedjo — zbogom C skupina. No po letošnjem svetovnem prvenstvu skupine B v Tokiu je več kot očitno, da je »zbogom« potrebno zamenjati z »nasvidenje«, kajti varovanci trenerja Peyche so prepričljivo osvojili zadnje mesto in se vrniti tja kamor po trenutni kvaliteti tudi sodijo. Zato ni malo tistih, ki pravijo da se bodo naši hokejisti na ZOI-84 v Sarajevu pridružili tekmovalcem v bobu in sankanju ki bodo tekmovali le zaradi tega ker bodo olimpijske igre pač pri nas. Žalostno...

Aforizme ali kakorkoli že hočete imenovati te kratke zapise, je tudi tokrat zbral, po svoje uredil in zapisal — Jože Premec.

Rezultati trim iger 82

MALI NOGOMET

1. Orodjarna — Steklarna	22	17	4	1	111:23	38
2. TOZD 2 — Steklarna	22	17	1	4	79:27	35
3. SGP	22	15	2	5	61:27	32
4. Samski dom Rudnik	22	14	3	5	55:37	31
5. OO ZSMS Kranjsko	22	14	1	7	69:43	29
6. Sijaj	22	12	1	9	57:39	25
7. TKI	22	10	3	9	63:48	23
8. OO ZSMS Kolonija	22	8	2	12	39:47	18
9. OO ZSMS Čeče	22	7	1	14	40:84	15
10. Rudnik — Hrastnik	22	4	0	18	24:113	8
11. OO ZSMS Dol	22	1	3	18	14:67	5
12. Postaja LM	22	2	1	19	22:76	5

ROKOMET

1. Rudnik Hrastnik	6	4	1	1	86:79	9
2. Veterani	6	3	0	3	81:97	6
3. OO ZSMS Dol	6	2	1	3	95:80	5
4. Sijaj	6	2	0	4	87:93	4

KOŠARKA

1. Old boys	12	12	0	510:319	24
2. KS Spodnji Dol	12	8	4	515:413	16
3. Sijaj	12	7	5	497:486	14
4. Rudnik Hrastnik	12	6	6	377:363	12
5. OO ZSMS Kolonija	12	6	6	440:457	12
6. TKI	12	2	10	375:466	4
7. OS NK Rajka	12	1	11	99:315	2

PLAVANJE

Štacija 4 × 25 m prsno		3. Orodjarna Steklarna	1,32
1. Rudnik Hrastnik	1,00	4. TKI	1,42
2. Sijaj	1,02	5. Samski dom Rudnik	2,00

NAMIZNI TENIS

1. Orodjarna — Steklarna	5	5	0	25:7	10
2. SGP Co Dol	5	4	1	22:8	8
3. SGP DSSS	5	3	2	20:11	6
4. TOZD 5 — Steklarna	5	2	3	13:19	4
5. Sijaj	5	1	4	6:20	2
6. Rudnik Hrastnik	5	0	5	4:25	0

KEGLJANJE

1. Rudnik Hrastnik	1039	podrtih kegljev
2. Steklarna	1036	podrtih kegljev
3. TKI	1004	podrtih kegljev
4. Sijaj	922	podrtih kegljev
5. SGP	849	podrtih kegljev
6. ŠD Invalid	803	podrtih kegljev
7. STP Mercator	765	podrtih kegljev
8. Jutranjka	625	podrtih kegljev
9. SO Hrastnik	339	podrtih kegljev (samo en nastop)
10. Glasbena šola	206	podrtih kegljev (samo en nastop)

STRELJANJE

Moški		
1. TOZD 5 — Steklarna	1282	krogov
2. TKI	1135	krogov
3. KS spodnji del	1127	krogov
4. Samski dom Rudnik	878	krogov
5. Postaja LM	523	krogov (samo en nastop)
6. OO ZSMS Čeče	463	krogov (samo en nastop)
Ženske		
1. TOZD 1 — Steklarna	874	krogov
2. TKI	716	krogov
3. Jutranjka	581	krogov
4. SO Hrastnik	266	krogov (samo en nastop)

PIKADO

Moški		
1. TOZD 5 — Steklarna	1197	krogov
2. Rudnik Hrastnik	1192	krogov
3. Samski dom Rudnik	997	krogov
4. TOZD 1 — Steklarna	989	krogov
5. TKI	980	krogov
6. OO ZSMS Čeče	389	krogov (samo en nastop)
7. Postaja LM	336	krogov (samo en nastop)
Ženske		
1. TOZD 1 — Steklarna	339	krogov
2. Jutranjka	337	krogov
3. TKI	291	krogov
4. SO Hrastnik	110	krogov (samo en nastop)

SAH

1. Rudnik Hrastnik	12	točk
2. ŠD Invalid	11,5	točk
3. TKI	8	točk
4. Samski dom Rudnik	8	točk
5. Sijaj	0,5	točk

Opomba: TKI je tretja zaradi zmage v medsebojnem srečanju!

TEKMOVANJA POSAMEZNIKOV

— ženske 2 × 100 lučajev	
1. Jelka Duh — Jutranjka	771
2. Vlasta Mustać — Steklarna	757
3. Zinka Laznik — Sijaj	727

PLAVANJE	
— moški 25 m prosto	
1. Karli Medved — Steklarna	14,20
2. Marjan Kovač — Sijaj	14,50
3. Zoran Brečko — Rudnik Hrastnik	14,51
— moški 50 m prosto	
1. Boris Trstenjak — Rudnik Hrastnik	32,50
2. Marjan Kovač — Sijaj	33,00
3. Karli Hribar — Rudnik Hrastnik	34,20
Zoran Brečko — Rudnik Hrastnik	34,20

NAMIZNI TENIS	
1. Uroš Klemen — SGP — DSSS	
2. Vojko Centrih — KS zgornji del	
3. Franc Kačič — SGP Co Dol	
STRELJANJE	
— moški 2 × 20 strelöv	
1. Anton Verač — TOZD 5 — Steklarna	332
2. Jože Vrtačnik — KS spodnji del	326
3. Boris Doberšek — TOZD 5 — Steklarna	315

KEGLJANJE	
— moški 2 × 100 lučajev	
1. Jože Brilej — KS zgornji del	903
2. Zoran Brečko — Rudnik Hrastnik	892
3. Džoko Pokrajac — Steklarna Hrastnik	878
— ženske 2 × 20 strelöv	
1. Jerica Bec — TOZD 1 — Steklarna	305
2. Bronja Hafner — TOZD 1 — Steklarna	299
3. Ida Vrtačnik — TOZD 1 — Steklarna	270

BLAGAJNIŠKO POROČILO VZAJEMNE POMOČI OOS DO Steklarne Hrastnik

Vzajemna pomoč šteje na dan 28. 2. 1983 327 članov, ki redno plačujejo članarino od 20 din dalje.

314 članov je koristilo posojilo v skupnem znesku 1.069.600 din.

PRIHODKI

Saldo 20. 3. 1982	413.840,50
Članarina	286.400,00
Obresti za leto 1982	17.855,75

SKUPAJ 718.096,25

IZDATKI

Poslovanje IV. do XII. 1982	3.600,00
Izplačane članarine	154.892,00

SKUPAJ 158.492,00

Saldo na dan 28. 2. 1983	559.604,25
Pri dolžnikih	409.929,70
Na hranilni knjigi LB	149.674,55
Gotovine ni	—

SKUPAJ 559.604,25

POROČILO BLAGAJNIŠKEGA POSLOVANJA za leto 1982

PRIHODKI

Saldo 31. 12. 1981	116.448,10
Članarina za leto 1982	240.517,25
Dotacija Steklarne Hrastnik	136.700,00
Drugi prihodki	566.528,05

ODHODKI

Bolniška podpora ob Novem letu	27.000,00
Honorar	16.000,00
Honorar za opravljanje funkcije preds.	19.271,50
Casopisi in revije	1.644,00
Pogrebni stroški	5.603,00
Reprezentanca	34.255,85
Stroški SDK	1.189,20
Dimnikar	4.109,00
Sport in rekreacija	59.058,70
Ozirnica	473.485,00
Nabava drobnega inventarja	7.526,10
Finančna pomoč Podlesnik	50.305,25
Proslava 8. marec in 22. julij	17.080,30
Karte za abonma, godba za 22. julij	21.400,00

SKUPAJ 1.060.193,40 737.927,90

Izpisek 31. 12. 1982 321.766,85

Gotovina 498,65

1.060.193,40 1.060.193,40

BLAGAJNIŠKO POROČILO POSMRTNINE za leto 1982

PRIHODKI

Saldo 31. 12. 1981	6.392,00
Članarina za leto 1982	210.530,00
Obresti za leto 1982	1.852,25

ODHODKI

Posmrtnina za leto 1982	181.000,00
Prevoz godbe in pevcev	17.127,00
Venci	9.720,00

SKUPAJ 218.774,25 207.847,00

Saldo na TR 31. 12. 1982 10.927,25

218.774,25 218.774,25

Človek in alkohol (11)

V zadnjih desetih številkah našega glasila smo na osnovi knjige dr. Janeza Ruglja poskušali predstaviti nekatere bistvene značilnosti in probleme, ki se porajajo v številnih družinah, delovnih okoljih in sploh v naši družbi zaradi alkoholizma. Ena izmed bistvenih pomanjkljivosti je še vedno tudi ta, da je med ljudmi, tako v delovnih sredinah, kot tudi zakoncev in okolja, še vedno velika neosveščenost in neznanje glede tega, kaj sploh alkoholizem je, kakšno so njegove posledice, kakšno je zdravljenje.

V tem zadnjem sestavku v sklopu člankov o alkoholizmu podajamo zbiran pregled osnovnih značilnosti in problemov v zvezi z alkoholizmom.

NEKATERI OSNOVNI POJMI

Abstinent je isti, ki nikdar ne poskusi nikakršne alkoholne pijače. Zmerni pivec občasno popije toliko, da se to ne pozna na njegovem vedenju, pod pogojem, da to pitje nikogar od njegovih najbližjih ne moti in da sam ne čuti nikakršne potrebe po pitju alkoholnih pijač. Kdor te meje prekorači, pije čezmerno, zahaja v odvisnost. Pijan je človek, ki je omamljen zaradi vpliva alkohola, ki ga je popil. Pijanost se razteza od zelo blage opitosti, do nezavestne pijanosti in celo do smrtne zastrupitve z alkoholom.

Alkoholik je od alkohola odvisen in čuti v sebi potrebo po pitju, pa naj si to prizna, ali ne. Pogosta in dolgotrajna omama začne maličiti njegov značaj in vedenje. Njegovo pitje povzroča hujše težave v zakonskih in družinskih odnosih, glede ekonomskega stanja, delovnih odnosov in tudi krhanje lastnega zdravja. Razvoj alkoholizma spremljajo čedalje močnejši obrambni mehanizmi, s katerimi skuša alkoholik prikriti svoje propadanje pred samim sabo in pred okolico.

Pri alkoholizmu ni tako bistveno čezmerno pitje, kot čedalje bolj čudno vedenje človeka, ki preveč pije, njegov zveržen odnos do drugih, do dela in do odgovornosti in težave, ki nastajajo zaradi pitja (zakonske, ekonomske, delovne, zdravstvene itd.).

Čezmerno pitje ponavadi dolga leta razkrajja in uničuje delavčev zakon in njegovo družino, medtem ko skuša biti delavec, ki je na teh začetnih stopnjah alkoholizma, na delovnem mestu še celo prizadevnejši kot sicer, da bi pred sabo in pred javnostjo prikril alkoholno propadanje. Pred očmi pa je treba imeti hude posledice njegovega alkoholizma, in sicer na razvoj njegovih otrok in njegove žene, saj domači problemi vplivajo tudi nanjo, da je nesrečna, živčna, s tem je njena delovna sposobnost zelo okrnjena in to že v času, ko alkoholik v svoji delovni sredini dela še čisto dobro. Postopoma vodi »čezmerno« pitje v čedalje hujše zaplete na vseh področjih:

— kršitve delovnih dolžnosti: neizpolnjevanje nalog, malomarnost pri delu, ustvarjanje ne-

varnosti za nesreče pri delu, izostajanje z dela, povzročanje nereda, neodgovorno ravnanje, kvarjenje medsebojnih odnosov, prinašanje alkohola na delovno mesto, kar vse zna alkoholik dolgo prikrivati;

— razbije se alkoholikova družina ali pa vsi propadajo;

— alkoholik osebno propada in se krha njegovo zdravje, tako da postane postopoma popolnoma nesposoben za delo.

Zaradi alkoholizma so v delovnih organizacijah ogromne materialne izgube (neučinkovito delo, nizek nivo produktivnosti, nepotreben bolniški stalež, slaba organizacija proizvodnje). V delovni organizaciji je alkoholizem vprašanje reda in delovne discipline, saj se razbohoti lahko le tam, kjer ne vlada red in se ne zahteva dosledna delovna disciplina od slehernega člana kolektiva.

Alkoholizem je tudi vprašanje humanih socialističnih samoupravnih odnosov — razbohoti se lahko le tam, kjer tolerirajo, da propadajo sodelavci, trpijo njihovi domači in je oškodovana vsa družba. Alkoholizem nekega delavca je problem njegove neposredne delovne enote, njenih samoupravnih organov itd, ne pa samo strokovnih služb. Če se strokovne službe same lotijo tega reševanja, ne more biti zaželenih uspehov.

Zdravljenje alkoholika in njegova popolna vrnitev v zdravo in ustvarjalno življenje je možno, če se zdravljenje začne pravočasno, ko še ni preveč propadel, če se skupaj z njim zdravi njegova družina in ustrezno sodeluje delovno okolje in če se vključi v sodoben in uspešen način zdravljenja.

Noben alkoholik se ne odloči za zdravljenje sam od sebe, ampak šele na pritisk domačih in delovne organizacije, ponavadi na postopek za razvezo in disciplinsko prenehanje delovnega razmerja. Za zdravljenje alkoholizma ni zdravil. Zdravljenje pomeni tudi prevzemanje alkoholikovega zverženega značaja, njegovega vedenja, neskladnih odnosov v njegovem zakonu, družini in delovni skupini.

Vse to je možno urejati samo z dolgotrajnim sodelovanjem v dobri skupini — zelo primerno, uspešno in tudi bolj poceni je zdravljenje v družinski terapevtski skupini ob delu v prostem času. Najprimernejši čas za zdravljenje je zgodnje obdobje, ko se kažejo njegove posledice še pretežno v družini, ne pa še toliko na delovnem mestu in v javnosti. V tem obdobju alkoholik namreč še ni preveč zdravstveno načet, ni se mu še prehudo izkrivil značaj, pa tudi vezi z domačimi še niso tako usodno raztrgane, da se ne bi dale več obnoviti. Skupaj z alkoholikom se mora v zdravljenje vključiti tudi njegova družina, navadno preko zakonca ali drugega ključnega svojca. Alkoholika samega ni mogoče zdraviti, saj sam niti ne ve, kakšen je bil kot alkoholik, niti kakšnega si želijo svojci, niti nima moči, da bi se spreminjal brez pomoči drugih.

(Nadaljevanje na 23. strani)

ZANIMALO VAS BO

Februar 1983

SKLENILI SO DELOVNO RAZMERJE:

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
Dragan ANDRIĆ — odnašalec stekla, Alenka KRAJŠEK — odnašalka stekla, Sead KARAMAN — strojni steklar.

TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase

Marjan LIPOVŠEK — pomočnik strojnika, Marija KORDIĆ — kontrolor stekla, Zoran MITROVIĆ — delavec na kanalu.

TOZD 5 — energetika in ostale delavnice

Stanislav ZAGOZDA — pleškar, Nusret BEŠIĆ — modelni mizar.

CLOVEK IN ALKOHOLOL

(Nadaljevanje z 22. strani)

Delovna organizacija mora sodelovati v zdravljenju tako, da od zdravljenega alkoholika dosledno zahteva uspešno zdravljenje, red in disciplino pri delu, njegovi predpostavljani in socialna služba, pa tudi sodelavci, morajo biti dobro seznanjeni s potekom zdravljenja, deloma pa ga tudi spremljati in sodelovati.

Zdravljeni alkoholik mora vse življenje abstimirati. Odvisnost od alkohola se z zdravljenjem v njem samo pomiri in uspava, vsako ponovno in tudi najmanjšo pitje alkoholne pijače pa jo nanovo prebudi, tako da recidivist zelo hitro postane še slabši, kot je bil pred zdravljenjem in naglo propada.

Zdravljeni alkoholik in njegova družina se ob začetku zdravljenja vključita v ustrezen klub zdravljenih alkoholikov, ki jim pomaga pri nadaljnji rehabilitaciji in jih ščiti pred vplivom javnega mnenja, ki je naklonjeno pitju, da se zdravljeni alkoholik znova ne zapije.

NOVO V KNJIŽNICI HRASTNIK

(Nadaljevanje s 16. strani)

Sicer pa ... pridite sami, ogledajte si, pobrsajte med policami, izberite si...

Pričakujemo vas vsak ponedeljek od 15. do 19. ure.

Pa še to: vsak bralec plača letno članarino, ki znaša za leto 1983:

- za odrasle: 100 din,
- za mladino: 50 din.

Knjige se izposojajo brezplačno: leposlovne za dva tedna, strokovne za štiri.

Bralec, ki je že član Ljudske knjižnice in je plačal članarino za tekoče leto, si lahko sposoja knjige v izposojevališču v Steklarni z izkaznico Ljudske knjižnice Hrastnik in obratno.

Marija Vučetić

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Hajnalka LACA — skladiščna delavka, Milojka MLINAR — skladiščna delavka (za določen čas), Ines ZAKRAJŠEK — skladiščna delavka, Vladimir BRATIĆ — trgovski zastopnik.

PREKINILI DELOVNO RAZMERJE:

Samovoljno

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava mase

Zijad DELEUT — odnašalec stekla, Nada MALIČEVIĆ — odnašalka stekla, Renata LEBENIČNIK — odnašalka stekla, Radojka LAZIĆ — pomožna delavka v brusilnici, Zehida HODŽIĆ — odnašalka stekla.

TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase

Bojan KRANJC — delavec na kanalu, Karmen SAVKOVIĆ — pomožna delavka v žigosarni, Dejan KALŠEK — odnašalec paketov.

PREKINITEV V POIZKUSNEM ROKU:

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
Zahida HODŽIĆ — odnašalka stekla

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Amir HRSTIĆ — dostavljalec v bifeju, Cirila KRAMŽAR — čistilka poslovnih prostorov.

SPORAZUMNA PREKINITEV

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

Milena KUHAR — skladiščna delavka

UPOKOJENI:

TOZD 1 — ročna in polavtomatska predelava steklene mase
Apolonija TRŽAN — kontrolor stekla, Gabrijel KORAJ — nabiralec stekla — brigadir, Marija NOVAK — natikalka stekla.

TOZD 2 — avtomatska predelava steklene mase

Marija BRAVEC — vezalka v žigosarni, Jože WOLF — topilničar.

DSSS — delovna skupnost skupnih služb

David STOPINŠEK — dežurni gasilec (invalid 3. kategorije), Štefanija DEBELAK — vodja nakladalne skupine, Danijela BLAJ — voznik dvigala v skladišču.

POROČILI SO SE:

Izidor BIZJAK in Liljana GROBELŠEK, Slavica VENE in Peter ŽONTA, Ana POVŠE in Bedrija JAŠARI.

PRIRASTEK V DRUŽINI:

Radenko TOPIĆ — hči BOJANA
Stanislav JELENC — sin Mitja Slavojka STJEPANOVIĆ — sin DRAGAN

Franjo DEBELAK in Jolanda — sin DEJAN
Blaž DVORNIK — sin ROK
Anica HALAPIR — sin TONI
Ana JAŠARI — sin AGRON.

KRVODAJALCI:

Izidor BIZJAK — TOZD 1
Marjan MIKLIČ — TOZD 2
Jože OBLAK — TOZD 2
Branko PODMENIK — TOZD 1
Edi PUFLER — TOZD 1
Anton STRMLJAN — TOZD 1
Adolf ŠRENK — TOZD 1
Stanko TRINKER — TOZD 1
KRVODAJALCI — ISKRENA VAM HVALA!

ZAHVALA

Dragi sodelavci!

Iskrena vam hvala za izkazano pozornost in prelepo darilo, ki ste mi ga poklonili, ko sem se poslovil od vas in kolektiva ter odšel v pokoj.

Zelo sem bil ganjen in presenečen ob vaši tolikšni pozornosti do mene. Vsa ta darila me bodo vedno spominjala na vas in vsa leta, ki smo jih ob delu skupaj preživeli.

Jože Wolf

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem na izmeni Haberl, se iskreno zahvaljujem za dragoceno in lepa darila, ki me bodo spominjala na vas sleherni jutro, sleherni čas. Ob tej priložnosti iskrena hvala Adolfu Haberlu za prisrčne besede. Posebno zahvalo dolgujem Bronji, Janezu, Jožici, Emilu in Omerju za njihovo pozornost. Lepo je delati v taki delovni skupini, ki ji beseda tovariš ni tuja.

Ob odhodu v pokoj, želim celotnemu kolektivu še veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Gabrijel Koraj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

LJUDMILE VELEJ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se sodelavcem TOZD 4 in TOZD 1 za poklonjeno cvetje, kot tudi godbenikom in pevcem Svobode II ter govorniku SZDL.

Sinova Jože in Mile z družinama

Ljudske modrosti o vremenu

APRIL MALI TRAVEN

Če sončen je april in suh, bo maj za lepo vreme gluh.

Če v aprilu rado grmi, slane se bati več ni.

Če je na Siksta polje zeleno, bo letina dobra in zrnje kleno.

Če je na Jurjevo sončno toplo, trta bogato rodila bo.

Če Jurij toplo vreme zakuri, širom pomladi odpre duri.

Jurij zakuri in odpre duri.

O Juriju še slepe mlade vrane, kmetje bodo volje razigrane.

Če na Marka bliska, grmi, slane, pozebe se bati več ni.

Če v dežju drevo cvetě, nikdar sadja ne dajě.

Slana v aprilu je bolj nevarna kot poleti toča in suša soparna.

Če penica poje, preden trta brsti, se kmet dobre letine veseli.

April deževen, kmet ne bo reven.

Kadar murva že brsti, slane več se bati ni.

Dopisujte v naše glasilo!

NAGRADNA KRIŽANKA

4	HRASTNIŠKA DELOVNA ORGANIZACIJA	FRANCOŠKI PESNIK (TRISTAN)	KRALJ VZHODNIH GOTOV	STRJENINA	LOJZE DOLINAR	OTOK V PRAES-PANŠKEM JEZERU	GORA V SRBIJI	RAVNO=DUŠNOST, TOPOŠT, NEZANIMIVOST	ANTON VRATUŠA	STEKLARNA HRASTNIK	4	PRAVILNA REŠITEV-NAGRAĐA	POLOM, SRAMOTEN NEUSPEH	PRVA ŽENSKA	ANTON MARTI	HVAŠKI PESNIK (VLADIMIR)	4	MESTO OB DRAVI	GLASBENA, TONOVSKA LESTVICA	
	NAŠA DELOVNA ORGANIZACIJA					8				SESTAVIL: KARLI DREMEL	PRAŠIČ	AM. POLITIK RUSK					SREDIŠČE VRTENJA		38	
	DEGENERACIJA		36							ŽIVLJENSKA SILA			28				RADE KONČAR			
										GORA PRI RIBNICI							EISENHOWER			
	SLOVENSKI SLIKAR (MATIJA)				OTREBLJEN SVET				37	SVITEK, OBOJKA	27				LETNI ČAS	3				
					PERSONAL					PREDNOSTNA PRAVICA				BELGIJSKO LETOVIŠČE						
	FRANCOŠKI FIZIK IN ASTRONOM (DOMINIQUE FRANCOIS)	2			9	APARAT, PRISTROJ			31					PLANINSKA PTICA						
	DVOLIČNEŽ					ČEŠKI PISATELJ (ALOIS)			25					ČAKANJE NA DIVJAD L.1912. POTOP. LJENA PRE. KOČEANKA	4				14	
4	EKSPORT	ANGL. FILM. IGRALEC GUINNESS HUDOBIJA								RAZALO, RAVNALO	17						STALNI SIMBOLNI ZNAK DRŽAVE	FINSKO PRISTANIŠČE (TURKU)	MOŠKO IME	VNETJE ZRELA
	POPOLNA OBRABA	10								GLAS, ZVOK				22	GRŠKA ČRKA		SMLUČARSKI SKAKALEC (PRIMOŽ)	34		
	STEKANJE				23					FRANC. IZDEL. LOVALEC GLASBIL (SEBASTIEN)	1	RIMSKA 500	ORIENTALSKO POZ. KRIVALO							
						DECIBEL														
	EDEN OD ČUTOV		35	IT. PEVEC ZABAVNE GLASBE (SERGIO)		33	19							MESTO NA DANSKEM						
														OČE						
	SIBIRSKI VELETOK			REFERAT	SCENA, PRIZORIŠČE	KARCINOM				OBRAZ ZA PRIPRAVO BETONA	39						STARODAVNA METROPOLA BABILONIJE	JILL IRELAND		18
																		MILANO		
	BLOKADA					AVSTRIJA	REKA V ROMUNIJI	26				16	PREDSTOJNIK PRAVO-SLAVNEGA SAMOSTANA	41						
							KOPAST OBLAK													
4	KRAJ NA OTOKU VISU	PESEM HVALNICA			11		BRENKALHO GLASBILO				12			OBMEJNA TAKSA			5			40
		ČIK					GRŠKA MUZA KOMEDIJE													
	POPRAVEK, ZLASTI TISKOVNIH NAPAK					42														
	JEGULJA	20					NABIRALKA BISEROV													
	JAKOST, SILA				SEVANJE	MESEC														
	PERUNIKA	15					KRAJ POD FRUŠKO GORO													
	STRNJEN SOK SADIJA																			
	STARA MERA ZA VINO	29			7															

ODREŽITE

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42

IME IN PRIIMEK

POKLIC

Najprej rešite križanko, potem pa prenesite s pomočjo številčk črke iz oštevilčenih polj v oštevilčene kvadratke v desnem kotu križanke. Če ste križanko pravilno rešili vam dajo te črke brane po vrsti od 1 do 42 aktivnost, ki je v teku za združitev SIJAJA in STEKLARNE.

Ne pošiljajte cele križanke, zadostuje že v spodnjem kuponu izpisana rešitev.

Med reševalce bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

- 1. nagrada 180 din
- 2. nagrada 120 din
- 3.—7. nagrada 85 din

Kupon z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, STEKLARNA HRASTNIK do vključno 28. aprila.

Ker se dogaja, da nekateri še vedno pošiljajo po več rešitev, sporočamo, da bodo takšne romale v koš.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za zadnjo nagradno križanko smo prejeli nekaj manj rešitev. Tokrat ste jih poslali 126.

Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada: 180 din — Jelena ODŽIČ.
2. nagrada: 120 din — Marjeta PETAN.
- 3.—7. nagrada: 85 din — Anton BREČKO, Gvido KOSM, Bronja DORNIK, Marjan RACKI, Ivan RESTAR. upok.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Podborski, Krsto, mrk, strojarna, ropot, rov,

Iran, skunk, terakota, Ag, Cat, amor, rožar, znamke, asparagus, Utrillo, kis, N. R. Omsk, go, Ho, Blato, Serveto, kangla, Aho, Teodor, ski, Dean, lisjak, P. O., karmen, cista, rabat, Aruaki, šestak, uvala, Lancelot, tipa, talon,

Ptah, sev, aktiva, osa, rapir, Bardot, L. D., odnašalka, krogličar.

KONČNA REŠITEV: OSMI MAREC MEDNARODNI DAN ŽENSK.

(K. D.)

Steklar UREDNIŠKI ODBOR: Mili Koba — odgovorni urednik, člani: Jasna Rižner-Kcem, Aleksej Us, dipl. ing. Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Ernest Sihur, ing., Karli Dremel in Franc Vidovič ter Anita Greben.

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Hilda Drame, Franc Suštar, Ingrid Meterc, Jože Godicelj II., Samo Klemen, Marjana Polzelnik, Janez Ciglar. Izhaja vsakega 15. v mesecu. Naslov: Steklar, glasilo delavcev Steklarne Hrastnik, tel. 814-622, interno 55. Tisk in klišejl AERO — TOZD grafika Celje.

MLADINCI PROSTOVOLJCI

V današnjem svetu, ki mu grozi nevarnost pred močnimi, Jugoslavija ne išče izhoda v jedrski zaščiti ali pomoči drugih, temveč v lastni obrambni in varnostni politiki, v doktrini splošne ljudske obrambne vojne in vojni veščini, v kateri so delovni ljudje in občani pripravljeni in sposobni odvrniti napadalca oziroma zlomiti ga in premagati, če bi napadel svobodo, neodvisnost in teritorialno nedotakljivost Jugoslavije. Mi Jugoslovani smo prepričani, da smo po zaslugi svojega družbenopolitičnega sistema, njegovih vrednot in ustrezne doktrine in vojne veščine nepremagljivi, ker obramba in družbena samozaščita temeljita na celotni moči skupnosti jugoslovanskih naro-

dov in narodnosti. Vloga mladih v obrambi in zaščiti domovine ter njenih vitalnih vrednot bo tudi v bodoče imela strateški pomen. Tako kot je nosila največje breme v NOV in povojni obnovi domovine, bi prav takšno breme prevzela tudi v vojni, če bi do nje prišlo. Zato jo moramo pravočasno pripravljati, da bo sposobna uspešno izvrševati tudi najzahtevnejše naloge.

Usposabljanje in vključevanje mladih — prostovoljcev poteka v Zasavju že nekaj let. Program usposabljanja pa zajema:

— idejnopolitično usposabljanje, razvijanje politične zavesti in zaupanja v lastne sile,

— psihofizično in moralno pripravljanje odpornih branilcev svobode in neodvisnosti,

— vojaško strokovno usposabljanje za uspešno vključevanje v teritorialno obrambo in druge komponente splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Po končanem usposabljanju dajo mladi — prostovoljci svečano zaobljubo, ki se glasi:

Svečano obljubljam, da kot član ZSM prostovoljno vstopam v enote teritorialne obrambe, izjavljam, da bom zavestno krepil bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, negoval vrednote naše revolucije in z osebno odgovornostjo disciplinirano zavestno izpolnjeval vse naloge, ki jih zahteva obramba domovine.

Vlagal bom vse sile v izgradnjo in obnovo naše socialistične

samoupravne skupnosti. Varoval bom ugled oboroženih sil SFRJ in prispeval svoj delež bojni pripravljenosti moje enote.

— prostovoljci vključeni v enote Po svečani zaobljubi so mladi teritorialne obrambe ali druge komponente splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Akcija za sprejem v mladince — prostovoljce poteka v teh dneh oziroma v teh mesecih prek občinske konference ZSMS Hrastnik in v seh treh zasavskih občinah v sodelovanju s pokrajinskim štabom za teritorialno obrambo. Interesenti se lahko prijavijo pri OO ZSMS, ki bo predloge podala OK ZSMS Hrastnik.

Razmišljanje o OF in 1. maju

Delavsko gibanje sega daleč v zgodovino. Na različne načine so delavci izražali svoje nesoglasje z obstoječim družbenim redom in izkoriščanjem človeka po človeku. Šele z znanstvenim socializmom, katerega utemeljitelja sta bila Marx in Engels, dobi delavski razred moč s katero se zoperstavi izkoriščevalcem. Marx in Engels sta v svojih člankih in knjigah dala delavcu v roke »orožje« za borbo proti izkoriščanju in pokazala pot nadaljnjemu razvoju človeške družbe. Preko Internacionale, Parišku komune, socialističnih revolucij, je delavski razred uresničeval ideje Marxa in Engelsa in jih uresničuje še danes.

Leta 1889 so v Parizu na Engelsovo pobudo ob obletnici francoske revolucije, ustanovili novo mednarodno delavsko organizacijo II. internacionalo. Pri tem je pomembno vlogo imelo tudi proslavljanje 1. maja, ki ga je proglasila za delavski praznik. Te proslave so mobilizirale po vsem svetu milijonske delavske množice.

Praznovanje 1. maja je bilo prepovedano, vendar so delavci ohranili tradicijo praznovanja, kljub vsemogočemu preganjanju. Tako je bilo tudi v naših krajih v stari Jugoslaviji, kjer je bilo legalno praznovanje prepovedano. Delavci so se na ta dan zbirali na raznih taborih in zborih, kjer so prebirali marksistično literaturo in v svoje vrste sprejemali nove in nove člane, ki so se zavedali svojega socialnega položaja in imeli napredne ideje.

V zaslužnji Evropi je bilo enkratno dejanje ustanovitev OF — osvobodilne fronte sloven-

skega naroda, 27. aprila, komaj 14 dni po okupaciji. Na pobudo CK KP Slovenije je bila ustanovljena v Vidmarjevi hiši v Ljubljani. Na ustanovnem sestanku so se zbrali predstavniki komunistične partije, krščanski socialisti, demokratičnega dela Sokolov in kulturni delavci.

OF je bila ustanovljena kot revolucionarna organizacija in je združila vse slovensko ljudstvo v skupnem boju za osvoboditev. OF se je naglo širila. Ljudje so se množično vključevali v OF iz mržnje do okupatorja in iz razočaranja nad političnim vodstvom stare Jugoslavije, ki so izdali domovino in sodelovali z okupatorjem.

Naše napredne delavske množice in vse napredno ljudstvo je med NOB vodil tovariš Tito, ki je začel borbo proti tistim, ki ne priznavajo delovnega človeka, boj proti nacističnim armadam, domačim izdajalcem... S tovarišem Titom smo prehodili veličastno pot. Odprl nam je vrata iz družbene prazgodovine, zbudil je in popeljal delavski razred v boljše življenje. Kadarkoli je rušil ali izpodrival staro je tovariš Tito obenem izgrajeval novo, zavedajoč se z vso modrostjo izkušenega revolucionarja vseh možnosti. Tak človek je znal pridobiti sodelavce, jih usposabljal, osamostaljevati. Vsi poznamo imena danes priznanih velikanov naše zgodovine, ki so rastle in zrastle ob Titu. Tovariš Tito nas je na tej poti naučil, da delujemo z željo, da napredujemo, da se branimo in če bo treba tudi obrambno napadamo.

Mi vsi se zavedamo, kaj smo si priborili v desetletjih naše re-

TO

**TERITORIALNA OBRAMBA
in
MEDOČINSKI SVET ZSMS ZASAVJA**

MOČ JE V NAŠEM MLADEM RODU, KI JE SPREJEL PRIDOBITVE REVOLUCIJE KOT SVOJE IN KI VE, DA IMA ZA SEBOJ DALJŠE OBDOBJE DELA IN ŽIVLJENJA V SVOBODI IN MIRU KOT KATERIKOLI ROD NA TEH TLEH PRED TEM.

TITO

M D B

Center za MDA pri P OK ZSMS Hrastnik se je že začel pripravljati na letošnje akcije.

Pričeli smo že tudi z evidentiranjem mladincev za MDB. Prav tako je že narejen program letošnjih lokalnih MDA. Mladi bodo delali na saniranju Stadion na Logu, zamenjali vodovod na Kalu, čistili vodovodno traso

na Kovku, izvedli akcijo očistimo okolje in še več manjših akcij. V prilogi vam prikazujemo prijavnico za vse MDA, ki so v letošnjem letu pripravljene. Interesente za MDB Steklar JU po tej poti prosimo, da ravno tako izpolnijo prijavo in jo pošljejo predsedstvu KS ZSMS Steklarna Hrastnik.

PRIJAVA

Spodaj podpisani prostovoljno izjavljam, da želim postati brigadir in se udeleževati mladinskih delovnih akcij v Sloveniji in Jugoslaviji, ki so zveznega, republiškega ali lokalnega pomena.

Zavedam se pomena prostovoljnega mladinskega dela, zato želim in bom po svojih najboljših močeh prostovoljno pomagal graditi svojo domovino.

Poskušal se bom v vsakem letu udeležiti mladinske delovne akcije in s svojimi izkušnjami tudi pomagati pri pripravi in organiziranju lokalnih delovnih akcij.

Brigadirski ZDRAVO!

Podpis brigadirja

V, dne

PODATKI O BRIGADIRJU

1. Priimek in ime

Datum in kraj rojstva

Naslov

Pošta Telefon

2. Organizacija, kjer si zaposlen ali šola, ki jo redno obiskuješ

3. Član ZSMS od leta Član ZK

Član drugih organizacij

Najvažnejše voljene funkcije

4. Sodeloval na MDA (kje in kdaj)

5. Interesna področja (podčrtaj): kultura, šport in rekreacija, splošna ljudska obramba, idejno-politično delo, usposabljanje, mednarodno sodelovanje, sodelovanje z

drugimi republikami, ostalo (navedi)

6. Katerih MDA in okvirno kdaj se lahko udeležiš (posebne želje)

MDB	MDA	Čas	Organizator
3. julij Hrastnik	ISTRA 83	od 3. julija do 30. julija	OK ZSMS Hrastnik
Ustanovnega kongresa KPS Trbovlje	Slovenske Gorice 83	od 3. julija do 30. julija	OK ZSMS Trbovlje
„Franc Farčnik“ Zagorje	Plitvice 83	od 3. julija do 30. julija	OK ZSMS Zagorje
PDB „Rdeči revirji“	Ljutomer 83	od 7. avgusta do 28. avgusta	OK ZSMS Hrastnik
Bratska mesta	Beograd 83	3. izmena v avgustu	SSOS Raška
STEKLAR JU	ĐERDAP	1. izmena junij	Steklarna Zaječar

Za večino brigadirjev je najlepši trenutek tedaj, ko o njihovem delu govorijo zgrajeni kilometri cest, kanalov, nasipov in drugi objekti. Stevilčnih vrednosti bi lahko navedli nešteto, vendar ne moremo navesti največjih vrednot — zblizevanja mladih in skupnega dela. Prijateljstvo, ki se porodi na mladinskih delovnih akcijah, razvijanje bratstva in enotnosti ter aktivno sodelovanje v samoupravljanju so velike in dragocene šole dela in življenja.

Akcija, krampi, lopate, kubiki zemlje, mladina, delo, pesem, ...

Le tisti, ki so že kopali, gradili s tovariši, si ogledovali žuljave roke, si pomagali med sabo, prebrodili prve življenjske težave, le tisti vedo, kaj je delo, tovarištvo in bratstvo. Ko na delovišču lopata in kramp kar sama rijeta v zemljo, ko sonce pripeka in se potiš pri 30° C, da si ves moker, tedaj se zasliši posem iz vseh grl; pesem, ki odmeva od kamna do kamna, od hriba do hriba, od Slovenije do Makedonije. Tedaj ti poje srce, s ponosom, da delaš svoboden za sebe in vse nas, za naše kasnejše rodove.

(Nadaljevanje s 1. strani)

volucije. Vemo, da smo pustili daleč za nami porušeno in zaostalo domovino. Postali smo drugačni, samozavestni, bližji dostojanstvu človeka. Prav zato še bolj čutimo in občutimo globoko v sebi resničnost tistih Titovih besed, s katerimi nas je na 10. kongresu ZKJ opozarjal na pravne osnove naše moči... « naš delavski razred in vsi delovni ljudje, enotnost naših narodov in narodnosti, njihova zavest, da vse kar ustvarijo, služi njim — to je naša največja moč... »

Te besede nas morajo in nas bodo vedno spominjale in vodile, ko nadaljujemo Titovo delo, ko bomo premagovali že znane in nove težave in ko bomo dosegli tiste cilje, za katerimi so stremeli vsi delovni ljudje Jugoslavije.

Tito je vedno zaupal v nas mlade. Dolžni smo prisvojiti njegove vizije in zvesto slediti njegovemu naročilu. Ostati moramo zvesti njegovim idejam svobode, miru, enakopravnosti in neodvisnosti.

Naša osnovna usmeritev je socialistično samoupravljanje in neuvrčenost. Naša osnovna vrednota je delovni človek in k njemu je usmerjena oziroma mora biti usmerjena vsa naša dejavnost.

Nikomur ne smemo in ne bomo dovolili, da bi nam vzel, kar smo si priborili s Titovim vodstvom. Vztrajno in trdno bomo branili vsak košček naše domovine, to vse pod Titovim geslom... tujega nočega, svojega ne damo...

Dragi

Na kratko

Pozdravljeni. Človek bi pričakoval, da nas bo vse zajela spomladanska utrujenost, vendar po prispevkih sodeč le ni tako. Kar lep kupček zanimivosti se je zbralo, zato je najbolje, da začnem.

— Že v prejšnji številki smo vas obvestili, da bo štafeta mladosti prispela v Slovenijo 10. maja, in sicer jo bodo mladi iz Slovenije prevzeli v Čabru ob 12. uri. Pot jo bo, kot že vsa leta doslej peljala po vseh slovenskih občinah. Predvideno je, da bo prišla v Hrastnik 12. maja (četrtek) ob 8. uri. Mladi v Zassavju naj bi imeli štafeto približno 3 ure. V Sloveniji bo štafeta mladosti prenočevala v Kočevju, Idriji, Sentjurju pri Celju, Dravogradu, nekje na Triglavu in v Ormožu. Mladim iz Hravske pa jo bomo predali 16. maja ob 7. uri zjutraj v Ormožu. Kot nam je bilo sporočeno iz OK ZSMS Hrastnik, bomo mladi Steklarne Hrastnik štafeto mladosti sprejeli v sami tovarni, kjer bo potovala po obratih. O tem pa več v naslednji številki.

— Letošnji, 13. pohod AVNOJ 83 po poteh slovenske delegacije na poti na zasedanje v Jajce — mladi posvečamo 40. obletnici II. zasedanja AVNOJ. Vsa letošnja pohoda pomeni krepitev bratstva in enotnosti, možnost sklepanja novih prijateljstev... Program mladinske pohodne akcije AVNOJ '83 je zasnovan kot mladinska politična šola in predstavlja idejnopolitično izobraževanje in usposabljanje pohodnikov. Mladinci bodo odšli na pot 2. julija v Jajcu. 16. julija pa se bodo vrnil v Ljubljano. Prehodili bodo pot, dolgo približno 230 km.

— Odbor podpisnikov Družbenega dogovora o skupinskih potovanjih otrok in mladine je na svoji redni seji sprejel nova navodila o regresiranju izletov. Navodila so stopila v veljavo 1. marca 1983. Pozivam vse mlade, da predlagajo predsedstvu KS ZSMS Steklarna Hrastnik, da čim prej organizira izlet, saj smo po novih navodilih upravičeni do regresa prevoza, do 3 dni trajanja izleta.

— Predsedstvo KS ZSMS Steklarna v aprilu natančneje 23. aprila, organizira že 17. plesni valček. Priprave so že v polnem zamahu. Za vse radovedneže mo-

goče le tole, da bodo na prireditvi sodelovali plesni pari Tine Rožanc, s svojim ekshibicijskim programom v standardnih, latinsko-ameriških in rock and roll plesih. Ob ponovnem delovanju Folklorne skupine Svoboda I Hrastnik, se je le-ta ponudila, da s svojim programom obogati kulturni program na prireditvi. Vse prisotne, bo kot vedno zabaval s svojo glasbo ansambel Jožeta Rusa. Vse ljubitelje plesa in zabave tudi po tej poti vabimo na venček...

— Bliza se 1. maj in dobro bi bilo, če bi odbor oziroma Komisija za MDA pri KS ZSMS Steklarna, organizirala lokalno delovno akcijo za lepše okolje naše delovne organizacije. Kot mi je znano, je bil to tudi sklep predsedstva na redni seji. Sedaj je potrebno le počakati, da se komisija dogovori o roku akcije. Malo več zavesti bi morali mladi imeti glede tega, kajti še vedno je aktiven izrek, da je okolica odraz osebnosti... Premislite.

Končujem to rubriko z željo, da se bo tudi naslednji mesec nabralo toliko novic, kot se je sedaj. Do takrat pa vsem lep pozdrav.

Anita

ZAHVALA

Člani nogometnega kluba Sloga, se po tej poti zahvaljujemo odboru za šport in rekreacijo DO Steklarna Hrastnik za materialno pomoč v obliki športne opreme in za izkazano razumevanje, pri delovanju našega kluba.

Člani NK Sloga

KINOPREDSTAVE V HRASTNIKU IN NA DOLU

Filmski spored za obdobje 15. 4. do 15. 5. 1983.

Kino »Delavski dom« Hrastnik

MORSKE POŠASTI — ameriška grozljivka. Predstave v soboto 16. 4. 1983. ob 17. in 19. uri, v nedeljo 17. 4. 1983. ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 18. 4. ob 19. uri.

Mladini do 15. leta ogled prepovedan!

MOŽ Z ŽELEZNO MASKO — angleški pustolovski. Predstave v sredo 20. 4. 1983. ob 17. in 19. uri in v četrtek 21. 4. 1983. ob 17. uri.

LJUDJE IZGUBLJENI V ČASU — MATINEJA — ameriški pustolovski. Predstavi v soboto 23. 4. 1983. ob 10. uri in v nedeljo 24. 4. 1983. ob 10. uri.

EROTIČNE AVANTURE — francoska erotična komedija. Predstave v četrtek 21. 4. 1983. ob 19. uri, v soboto 23. 4. 1983. ob 19. uri, v nedeljo 24. 4. 1983. ob 19. uri in v ponedeljek 25. 4. 1983. ob 19. uri. Film ni primeren za otroke!

TO JE ELVIS PRESLEY — ameriški glasbeni. Predstavi v soboto 23. 4. 1983. ob 17. uri in v nedeljo 24. 4. 1983. ob 17. uri.

CERVANTES IZ MALOG MISTA — domača komedija. Predstave v sredo 27. 4. 1983. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 28. 4. 1983. ob 19. uri.

ZAKAJ PRAV MENI — akcijska komedija. Predstave v soboto 30. 4. 1983. ob 17. in 19. uri, v nedeljo 1. 5. 1983. ob 17. in 19. uri ter v ponedeljek 2. 5. 1983. ob 19. uri.

DRAGA MAMI — ameriška drama. Predstave v sredo 4. 5. 1983. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 5. 5. 1983. ob 19. uri.

POBESNELI BIK — ameriška akcijska drama. Predstave v soboto 7. 5. 1983. ob 17. in 19. uri ter v nedeljo 8. 5. 1983. ob 17. in 19. uri.

FILMSKOGLLEDALIŠČE: PSYHO — ameriška grozljivka. Predstava v ponedeljek 9. 5. 1983. ob 19. uri.

LOVEC NA MORSKE PSE — italijanski pustolovski. Predstave v sredo 11. 5. 1983. ob 17. in 19. uri ter v četrtek 12. 5. 1983. ob 17. uri.

KAKO SLADKA JE NJENA DOLINA — nemški erotični. Predstave v četrtek 12. 5. 1983. ob 19. uri, v soboto 14. 5. 1983. ob 19. uri, v nedeljo 15. 5. 1983. ob 19. uri in v ponedeljek 16. 5. 1983. ob 19. uri.

Kino »Dol« pri Hrastniku

ZBOGOM, LJUBEZEN, ZBOGOM — italijanska ljubezenska drama. Predstavi v soboto 16. 4. 1983. ob 19. uri in v nedeljo 17. 4. 1983. ob 18. uri.

Izredna predstava:

MOŽ Z ŽELEZNO MASKO — angleški pustolovski. Predstava v petek 22. 4. 1983. ob 18. uri.

CARRIE — ameriška grozljivka. Predstavi v soboto 23. 4. 1983. ob 19. uri in v nedeljo 24. 4. 1983. ob 18. uri.

Mladinska predstava:

LJUDJE IZGUBLJENI V ČASU — ameriški pustolovski. Predstava v nedeljo 24. 4. 1983. ob 16. uri.

POLNOČNI EKSPRES — angleški pustolovski. Predstavi v soboto 30. 4. 1983. ob 19. uri in v nedeljo 1. 5. 1983. ob 18. uri.

ROBIN HOOD, PUSCICA, MEČ IN KARATE — italijanski pustolovski. Predstavi v soboto 7. 5. 1983. ob 19. uri in v nedeljo 8. 5. 1983. ob 18. uri.

Izredna predstava:

LOVEC NA MORSKE PSE — italijanski pustolovski. Predstava v petek 13. 5. 1983. ob 19. uri.

NESPRETNI DETEKTIV — ameriška krimikomedijska. Predstavi v soboto 14. 5. 1983. ob 19. uri in v nedeljo 15. 5. 1983. ob 18. uri.